

Aan: de Griffie van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Van: Ministerie van Buitenlandse Zaken
Afdeling Verdragen / DJZ/VE
Rijnstraat 8

Hierbij wordt u aangeboden het voorstel van wet houdende goedkeuring van het op 16 december 2025 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag tot oprichting van een internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne (Trb. 2025, 101 en Trb. 2026, 24)

Graag de behandelend ambtenaar op de hoogte brengen als de goedkeuringsstukken naar de Tweede Kamer worden gezonden

Behandelend ambtenaar:	mw mr S. Brill
Telefoonnummer:	0621497022
E-mail:	saskia.brill@minbuza.nl
Vervanger:	Mw. M.Y.A. van der Hoek
Telefoonnummer:	+31703484929
E-mail:	mya-vander.hoek@minbuza.nl

Datum: 25 maart 2026

Afdeling Verdragen
BZ2626373

AAN DE KONING

Nader rapport inzake het voorstel van wet houdende goedkeuring van het op 16 december 2025 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag tot oprichting van een internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne (Trb. 2025, 101 en Trb. 2026, 24)

's-Gravenhage, 25 maart 2026

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 6 februari 2026, no. 2026000282, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 18 maart 2026, nr. W02.26.00035/II, bied ik U hierbij aan.

De tekst van het advies treft U hieronder aan, voorzien van mijn reactie.

Bij Kabinetsmissive van 6 februari 2026, no.2026000282, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Buitenlandse Zaken, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet houdende goedkeuring van het op 16 december 2025 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag tot oprichting van een internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne (Trb. 2025, 101), met memorie van toelichting.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft geen opmerkingen over het voorstel van wet en adviseert het voorstel bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen.

*De vice-president van de Raad van State,
Th. C. de Graaf*

Het voorstel van wet geeft de Afdeling advisering van de Raad van State geen aanleiding tot het maken van inhoudelijke opmerkingen.

Ik verzoek U het hierbij gevoegde voorstel van wet en de memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

No. W02.26.00035/II

's-Gravenhage, 18 maart 2026

Bij Kabinetsmissive van 6 februari 2026, no.2026000282, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Buitenlandse Zaken, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet houdende goedkeuring van het op 16 december 2025 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag tot oprichting van een internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne (Trb. 2025, 101), met memorie van toelichting.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft geen opmerkingen over het voorstel van wet en adviseert het voorstel bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen.

De vice-president van de Raad van State,

AAN DE KONING

Goedkeuring van het op 16 december 2025 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag tot oprichting van een internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne (Trb. 2025, 101)

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het op 16 december 2025 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag tot oprichting van een internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne, ingevolge artikel 91, eerste lid, van de Grondwet de goedkeuring van de Staten-Generaal behoeft, alvorens het Koninkrijk daaraan kan worden gebonden;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

Het op 16 december 2025 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag tot oprichting van een internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne, waarvan de Engelse en de Franse tekst zijn geplaatst in Tractatenblad 2025, 101 en waarvan de Nederlandse vertaling is geplaatst in Tractatenblad 2026, ..., wordt goedgekeurd voor het Europese deel van Nederland.

Artikel 2

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Goedkeuring van het op 16 december 2025 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag tot oprichting van een internationale Schadevergoedingscommissie voor Oekraïne (Trb. 2025, 101)

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ALGEMEEN

1. Inleiding

Op 16 december 2025 kwam te 's-Gravenhage het Verdrag tot oprichting van een internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne tot stand (Trb. 2025, 101) (hierna: het Verdrag). Het doel van dit Verdrag is de oprichting van een schadevergoedingscommissie¹ die vorderingen zal behandelen en compensatie zal kunnen vaststellen voor de geleden schade als gevolg van Russische agressie in Oekraïne. Het Verdrag zal een 'open verdrag van de Raad van Europa' zijn (zie de preambule), waardoor ook andere regionale integratie organisaties dan de EU en staten en die geen lid zijn van de Raad van Europa partij kunnen worden bij het Verdrag, hetgeen het internationale karakter benadrukt en de legitimiteit van de schadevergoedingscommissie ten goede komt.

2. Hoofdpijnen van het voorstel

Internationale veiligheidscontext, probleemschets en juridisch kader

Na de grootschalige Russische invasie van Oekraïne op 24 februari 2022 is Nederland in november van dat jaar door de Oekraïense president Zelensky gevraagd een voortrekkersrol te nemen op punt 7 ('herstel van gerechtigheid voor Oekraïne') van Zelensky's 10-puntenplan voor vrede.² Volgens Oekraïne past dit goed bij het Nederlandse profiel, nu Nederland algemeen en internationaal wordt gezien als één van de meest vooraanstaande hoeders van het internationale recht en de internationale rechtsorde. Ook was er reeds nauwe samenwerking met Oekraïne op het MH17-dossier, waarin ook recht gezocht wordt voor de nabestaanden, evenals het niet onbestraft laten van de daders.

Nederland heeft hierop instemmend gereageerd en werkt nauw samen met verschillende instellingen en landen op dit terrein. De opdracht sluit aan bij de taak in artikel 90 van de Grondwet, dat Nederland verplicht de internationale rechtsorde te bevorderen. Daarnaast past de rol bij het Nederlandse profiel, met Den Haag als internationale stad van vrede en recht en als vestigingsplaats van inmiddels een brede waaier aan internationale hoven, tribunalen en overige instellingen. Hierbij kan worden gedacht aan het Internationaal Centrum voor de vervolging van het misdrijf agressie tegen Oekraïne (ICPA), dat is ingebed in Eurojust en in juli 2023 is ontstaan om reeds onderzoeken naar het misdrijf agressie in en tegen Oekraïne voor te bereiden en ter hand te nemen. Voor Nederland staat gerechtigheid, de strijd tegen straffeloosheid en compensatie voor geleden schade daarnaast centraal als een belangrijk onderdeel van een duurzame en rechtvaardige vrede in Oekraïne.

Op 14 november 2022 werd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties resolutie ES-11/5 aangenomen, getiteld 'Furtherance of remedy and reparation for aggression against Ukraine'. Deze resolutie riep op tot het oprichten van een internationaal mechanisme voor herstel van schade, verlies en letsel in Oekraïne, alsmede een register om schadeclaims en bewijs vast te leggen. Nederland faciliteerde deze resolutie en stond daarmee aan de wieg van het genoemde register. Dit register van schade veroorzaakt door de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne' (hierna: het schaderegister) is bij de top van de Raad van Europa van 16 en 17 mei

¹ De commissie heet in het Nederlands officieel de 'schadevergoedingscommissie', maar is meer bekend als de 'claimscommissie'.

² Geraadpleegd op 22-10-2025: https://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/01/19/53/32af8d644e6cae41791548fc82ae2d8e_1691483767.pdf

2023 opgericht en middels het op 14 juli 2023 tot stand gekomen Gastlandverdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Raad van Europa betreffende de zetel van het register van schade veroorzaakt door de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne (*Trb.* 2023, 81) in Den Haag gevestigd. Het is in april 2024 gestart met de registratie van schadeclaims. Het Schaderegister is, conform voornoemde Resolutie ES-11/5 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, de eerste pijler onder een volledig compensatiemechanisme voor burgers, bedrijven en de Oekraïense overheid dat vorderingen zal kunnen vaststellen voor de geleden schade als gevolg van Russische agressie, welk mechanisme verder zal bestaan uit een schadevergoedingscommissie. Als derde component wordt een schadefonds voorzien.

Na vier voorbereidende bijeenkomsten zijn eind maart 2025 de daadwerkelijke internationale onderhandelingen in Den Haag over een oprichtingsverdrag voor een schadevergoedingscommissie van start gegaan. Er namen meer dan 50 staten deel, alsmede de Europese Unie en de Raad van Europa, onder wiens auspiciën de laatste onderhandelingsronde plaatsvond. Op 12 september 2025 is op werkniveau de tekst van een oprichtingsverdrag overeengekomen. Op 22 oktober 2025 is het ontwerpverdrag door het Comité van Ministers van de Raad van Europa aangenomen. De schadevergoedingscommissie wordt opgericht bij multilateraal verdrag (een open-verdrag van de Raad van Europa) en zal als zelfstandig internationaal rechtspersoon onder het raamwerk van de Raad van Europa vallen. Het zal worden gefinancierd vanuit verplichte financiële bijdragen van leden van de schadevergoedingscommissie.

Tijdens de voorbereidende bijeenkomsten en de onderhandelingen lag de vraag voor of de schadevergoedingscommissie opgericht zou moeten worden op dezelfde wijze als de oprichting van het Schaderegister (dat wil zeggen via een *Enlarged Partial Agreement* (EPA), een politiek besluit van het Comité van Ministers van de Raad van Europa) of via een multilateraal verdrag al dan niet binnen het raamwerk van de Raad van Europa.

Uiteindelijk werd bij consensus besloten dat de schadevergoedingscommissie bij multilateraal verdrag opgericht zou moeten worden. Een belangrijke overweging daarbij was dat het instrument bepalingen bevat die verplichtingen bevat voor de Verdragspartijen (zoals op het gebied van contributie en de verplichting tot opheffing van de schadevergoedingscommissie onder bepaalde omstandigheden), maar ook bindende juridische consequenties voor claimanten (de onmogelijkheid om besluiten van de schadevergoedingscommissie op nationaal niveau af te dwingen).

Op grond van overwegingen van effectiviteit en efficiëntie is uiteindelijk tevens bij consensus besloten om de schadevergoedingscommissie in te bedden in het raamwerk van de Raad van Europa. Op die wijze kan gebruik worden gemaakt van het bestaande (juridische en administratieve) kader van de Raad van Europa, zoals financiële- en stafaangelegenheden, waaronder bestaande financiële controle procedures en procedures op het gebied van arbeidsrechtelijke geschillen.

Met de totstandkoming van een schadevergoedingscommissie moet niet uit het oog worden verloren dat de totstandkoming van de derde pijler onder het compensatiemechanisme, dat wil zeggen een schadefonds, een uitdagende taak zal worden nu dat met financiële middelen gevuld dient te worden. Dit raakt aan de Russische aansprakelijkheid voor het compenseren van schade. In het onderhavige Verdrag staat uitdrukkelijk vermeld in artikel 21 dat de Russische Federatie de rechtsgevolgen van haar internationaal onrechtmatige handelen moet dragen, met inbegrip van het bieden van rechtsherstel, inclusief het vergoeden van schade. Het artikel bevestigt daarnaast dat de staten die lid zijn van de schadevergoedingscommissie (dus: de Verdragspartijen) niet verplicht zijn om de vastgestelde en verschuldigde schadevergoeding te financieren, met uitzondering van de Russische Federatie indien zij lid wordt van de schadevergoedingscommissie (zie ook hier onder, in de artikelsgewijze toelichting).

3. Een ieder verbindende verdragsbepalingen

Naar het oordeel van de regering zijn de bepalingen van het Verdrag bestemd om alleen de overheid te binden in haar betrekking tot andere staten. Zoals hieronder toegelicht in hoofdstuk B.II in relatie tot het mandaat van de schadevergoedingscommissie, kunnen natuurlijke of rechtspersonen wel onder de daar genoemde voorwaarden claims indienen bij de schadevergoedingscommissie, maar kan een beslissing niet voor de nationale rechter worden

afgedwongen. Naar het oordeel van de regering bevat het Verdrag derhalve geen een ieder verbindende bepalingen in de zin van de artikelen 93 en 94 van de Grondwet, die aan natuurlijke personen of rechtspersonen rechten of bevoegdheden toekennen of plichten opleggen.

4. Koninkrijkspositie

Het Verdrag zal, wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, alleen voor het Europese deel van Nederland gelden.

B. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Hoofdstuk I: Definities (artikel 1)

Artikel 1 van het Verdrag bevat de begripsomschrijvingen van in het Verdrag gebruikte termen.

Hoofdstuk II: Oprichting, mandaat en taken van de schadevergoedingscommissie (artikelen 2-3)

Artikel 2 stelt dat de schadevergoedingscommissie door middel van het Verdrag als onafhankelijk orgaan wordt opgericht binnen het raamwerk van de Raad van Europa. Dit betekent echter niet dat de organisatie door de Raad van Europa zelf wordt opgericht (de Raad van Europa kan ook geen partij worden bij het Verdrag), zoals dat het geval was bij het Schaderegister (opgericht middels een EPA). Het betekent dat de schadevergoedingscommissie institutioneel is ingebed in het raamwerk van de Raad van Europa. Dit komt de effectiviteit en efficiëntie van de organisatie ten goede. Zo zullen bijvoorbeeld de reeds bestaande financiële regels van de Raad van Europa van toepassing zijn op de organisatie (artikel 23, zesde lid) en zullen ook de stafregels van de Raad van Europa gelden voor medewerkers van het Secretariaat van de schadevergoedingscommissie (artikel 14, derde lid). De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa heeft onder het Verdrag eveneens bepaalde verantwoordelijkheden in het kader van de schadevergoedingscommissie (zie hieronder).

Het mandaat van de schadevergoedingscommissie is neergelegd in artikel 3. De schadevergoedingscommissie is een administratieve entiteit die beslist over claims tot compensatie van schade, verlies of letsel veroorzaakt door internationale onrechtmatige handelingen begaan door de Russische Federatie in of tegen Oekraïne, met inbegrip van de door de Russische Federatie gepleegde agressie in strijd met het Handvest van de Verenigde Naties evenals alle schendingen door de Russische Federatie van het humanitair oorlogsrecht en het internationaal recht inzake mensenrechten.

Het mandaat van de schadevergoedingscommissie wordt in artikel 3 gelimiteerd door drie cumulatieve criteria. Ten eerste is het mandaat van de schadevergoedingscommissie beperkt in de tijd: een schadeclaim dient betrekking te hebben op genoemde handelingen van de Russische Federatie die hebben plaatsgevonden op of sinds 24 februari 2022 Dit is de datum waarop de grootschalige Russische invasie van Oekraïne plaatsvond en in welk verband de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties Resolutie ES-11/5 aannam waarin het handelen van de Russische Federatie als agressie wordt aangemerkt. De preambule van het Verdrag en artikel 33 van het Verdrag laten uitdrukkelijk de mogelijkheid open dat de leden (Verdragspartijen) van de schadevergoedingscommissie op enig moment besluiten het mandaat van de schadevergoedingscommissie uit te breiden tot het in behandeling nemen van claims vanaf 20 februari 2014 (de datum waarop de Russische Federatie begon met de annexatie van de Krim) door middel van een verdragswijziging.

Ten tweede is het mandaat van de schadevergoedingscommissie beperkt tot de geografische locatie waar de gebeurtenissen plaatsvonden, namelijk binnen het grondgebied van Oekraïne en andere gebieden onder de rechtsmacht van Oekraïne.

Tot slot kan de schadevergoedingscommissie slechts claims in behandeling nemen die afkomstig zijn van natuurlijke of rechtspersonen, alsmede de staat Oekraïne, waaronder Oekraïense regionale en lokale autoriteiten en entiteiten die staatseigendom zijn van Oekraïne of onder de controle van Oekraïne vallen.

Ten aanzien van ingediende claims die niet aan de genoemde criteria voldoen is de schadevergoedingscommissie dus niet bevoegd.

Het is in dit verband van belang op te merken dat de schadevergoedingscommissie geen rechtbank of een andere vorm van een geschillenbeslechtsinstantie is, maar een administratieve entiteit die beslist over claims voor compensatie van schade, verlies of letsel veroorzaakt door internationale onrechtmatige handelingen begaan door de Russische Federatie in of tegen Oekraïne. In die zin is de schadevergoedingscommissie vergelijkbaar met de *United Nations Compensation Commission* welke door de Verenigde Naties in 1991 was ingesteld na de Irak oorlog (zie paragraaf 20 van Rapport S/22559 van 2 mei 1991 van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties). De schadevergoedingscommissie zal op basis van het ingebrachte bewijs bepalen of een claim ontvankelijk is op basis van de in artikel 3 genoemde criteria. Wanneer deze ontvankelijk wordt geacht, zal de schadevergoedingscommissie, mogelijk met behulp van externe experts, vaststellen wat de omvang van de toegebrachte schade in het kader van de ingediende claim is en vervolgens het bedrag aan compensatie vaststellen dat in elk specifiek geval of gebundelde gevallen verschuldigd is.

De schadevergoedingscommissie zal in het behandelen van de claims uit gaan van het gegeven dat de Russische Federatie aansprakelijk is voor alle schade die een gevolg is van haar onrechtmatig handelen onder internationaal recht (artikel 3, vierde lid). Dit betekent dat de schadevergoedingscommissie niet per claim behoeft vast te stellen of de schade een gevolg is van een handelen van de Russische Federatie dat onrechtmatig is onder internationaal recht. De schadevergoedingscommissie zal evenwel moeten oordelen of de schade direct of indirect veroorzaakt is door de Russische Federatie en niet onder internationaal recht toerekenbaar is aan een derde partij.

De beslissing van de schadevergoedingscommissie met betrekking tot de omvang van de toegebrachte schade en de daarbij horende compensatie ten aanzien van een ingediende claim is definitief en staat niet open voor beroep (artikel 3, vijfde lid). Een beslissing van de schadevergoedingscommissie kan evenmin worden afgedwongen middels procedures voor nationale rechtbanken en andere nationale quasi-judiciële instanties van partijen bij het Verdrag, tenzij een lid van de schadevergoedingscommissie daarmee uitdrukkelijk heeft ingestemd (artikel 21, derde lid). Nederland heeft tijdens de verdragsonderhandelingen aangegeven niet voornemens te zijn een dergelijke afdwinging in Nederland mogelijk te maken. De tenuitvoerlegging en financiering van de besluiten van de schadevergoedingscommissie wordt geregeld in de artikelen 21 en 22, die hieronder worden toegelicht.

Hoofdstuk III: Juridische status en zetel schadevergoedingscommissie (artikelen 4-6)

Door middel van het Verdrag wordt aan de schadevergoedingscommissie internationale rechtspersoonlijkheid toegekend (artikel 4, eerste lid), hetgeen onder meer betekent dat de schadevergoedingscommissie onder internationaal recht gerechtigd is om zelfstandig verdragen te sluiten met staten en internationale organisaties met betrekking tot het mandaat van de schadevergoedingscommissie (zie ook artikel 14, tweede lid). Artikel 4 bepaalt voorts dat de schadevergoedingscommissie contracten kan sluiten, roerende en onroerende zaken kan verwerven en deel kan nemen aan juridische procedures, hetgeen primair betrekking heeft op de juridische status van de schadevergoedingscommissie onder het nationale recht van de leden van de schadevergoedingscommissie.

Artikel 5, eerste lid, bepaalt dat de zetel van de schadevergoedingscommissie gevestigd zal zijn binnen het grondgebied van één van de leden van de schadevergoedingscommissie. In dit verband heeft Nederland de uitnodiging om gastland te worden van de schadevergoedingscommissie geaccepteerd; Nederland heeft eerder voorwaardelijk gastlandschap aangeboden waarbij het als voorwaarden heeft gesteld dat er sprake zal moeten zijn van voldoende politieke en financiële steun voor de schadevergoedingscommissie en dat er voldoende capaciteit moet zijn om de noodzakelijke veiligheidsgaranties te bieden. De Nederlandse voorwaarden voor gastlandschap zijn nauw verweven met de criteria voor inwerkingtreding van het Verdrag zoals neergelegd in artikel 30. De juridische status (waaronder privileges en immuniteiten) en het functioneren van de schadevergoedingscommissie in het gastland zullen geregeld moeten worden in een zetelverdrag (artikel 5, tweede lid).

De schadevergoedingscommissie zal niet slechts een zetel hebben in een gastland, maar tevens een kantoor in Oekraïne teneinde de schadevergoedingscommissie waar nodig te ondersteunen bij haar werkzaamheden (artikel 5, derde lid). De schadevergoedingscommissie zal bij verdrag en/of

via arrangementen met Oekraïne zorgdragen voor een toepasselijk raamwerk voor de juridische status en het functioneren van het kantoor in Oekraïne.

De privileges en immuniteiten van de schadevergoedingscommissie en de medewerkers van de schadevergoedingscommissie ten opzichte van de leden van de schadevergoedingscommissie zijn geregeld in artikel 6 van het Verdrag. Nadat in het eerste lid van artikel 6 verwezen wordt naar de algemene internationaalrechtelijke regel dat een organisatie die wordt opgericht bij multilateraal verdrag, zoals de schadevergoedingscommissie, binnen het grondgebied van de leden in ieder geval die privileges en immuniteiten toekomt die noodzakelijk zijn voor de effectieve uitoefening van het door de leden van de schadevergoedingscommissie benoemde mandaat voor de organisatie en de aan de organisatie opgedragen functies, worden in het tweede lid van artikel 6 een aantal specifieke privileges en immuniteiten genoemd.

Omdat de schadevergoedingscommissie opereert binnen het raamwerk van de Raad van Europa wordt in artikel 6, tweede lid, specifiek verwezen naar relevante privileges en immuniteiten die zijn neergelegd in het op 2 september 1949 te Parijs tot stand gekomen Algemeen Verdrag nopens de voorrechten en immuniteiten van de Raad van Europa (*Trb.* 1951, 19) (hierna: Algemeen Verdrag). Deze privileges en immuniteiten dienen door alle leden van de schadevergoedingscommissie gerespecteerd te worden en moeten onderscheiden worden van de privileges en immuniteiten die worden opgenomen in een (bilateraal) zetelverdrag (waarvoor zij niettemin een ondergrens vormen).

De privileges en immuniteiten uit het Algemeen Verdrag waarnaar in het onderhavig Verdrag wordt verwezen, zijn een weergave van internationaal gewoonterecht; deze bepalingen zijn terug te vinden in de meeste oprichtingsverdragen van internationale organisaties die bepalingen over privileges en immuniteiten bevatten. Ze stemmen ook overeen met de privileges en immuniteiten die door Nederland in zetelverdragen worden verleend aan in Nederland gevestigde internationale organisaties. Het is van belang dat de verlening van deze privileges en immuniteiten in het Verdrag ten doel heeft het onafhankelijk en effectief functioneren van de schadevergoedingscommissie binnen het grondgebied van elk lid van de schadevergoedingscommissie te garanderen.

In artikel 6, tweede lid, onderdeel (a), worden de artikelen 3-7 van het Algemeen Verdrag van toepassing verklaard op de schadevergoedingscommissie, inclusief haar kantoren, eigendommen en bezittingen. Deze bepalingen betreffen voornamelijk immuniteit van nationale rechtsmacht (waaronder optreden van administratieve, rechterlijke of wetgevende aard) ten aanzien van de schadevergoedingscommissie, haar kantoren, eigendommen en bezittingen, de onschendbaarheid van gebouwen en archieven van de schadevergoedingscommissie, de vrijheid om fondsen van het ene land naar het andere land over te maken, vrijstelling (met enkele uitzonderingen) van directe belastingen op bezittingen, inkomsten en andere eigendommen van de schadevergoedingscommissie, en vrijstelling van alle douanerechten en verboden en beperkingen van in- en uitvoer met betrekking tot artikelen welke de schadevergoedingscommissie voor officieel gebruik nodig heeft.

Artikel 6, tweede lid, onderdeel (b), verklaart artikel 18 van het Algemeen Verdrag van toepassing op de Uitvoerend Directeur en andere medewerkers van het Secretariaat van de schadevergoedingscommissie. Deze bepaling verleent immuniteit van rechtsvervolgning aan de Uitvoerend Directeur en andere medewerkers van het Secretariaat met betrekking tot door hen gesproken of geschreven woorden en alle handelingen door hen verricht in hun officiële hoedanigheid en binnen de grenzen van hun bevoegdheid. Voorts bepaalt artikel 18 van het Algemeen Verdrag dat de Uitvoerend Directeur en andere medewerkers van het Secretariaat vrijgesteld zijn van belasting op de salarissen en emolumenten welke aan hen worden betaald door de Raad van Europa. Daarnaast worden de Uitvoerend Directeur en andere medewerkers van het Secretariaat, tezamen met hun echtgenoten en van hen afhankelijke familieleden, vrijgesteld van immigratie-beperkingen en vreemdelingenregistratie, gelden voor hen speciale repatriëringsfaciliteiten in tijden van internationale crisis en worden zij vrijgesteld van invoer- en uitvoerbeperkingen ten aanzien van hun huisraad en goederen.

Onderdeel (c) van artikel 6, tweede lid van het Verdrag stelt tenslotte dat artikel 18, onderdelen (a) en (e), van het Algemeen Verdrag van toepassing zijn op experts die door de schadevergoedingscommissie worden aangesteld. Dit betreft immuniteit van rechtsvervolgning met betrekking tot door hen gesproken of geschreven woorden en alle handelingen door hen verricht in

hun officiële hoedanigheid en binnen de grenzen van hun bevoegdheid, alsmede speciale repatriëringsfaciliteiten in tijden van internationale crisis.

Artikel 6, derde lid, stelt dat de leden van Panels van de schadevergoedingscommissie (Commissarissen) in aanvulling op de privileges en immuniteiten die worden genoemd in artikel 18 van het Algemeen Verdrag, tevens de privileges en immuniteiten genieten die toekomen aan diplomaten onder internationaal gewoonterecht. Het gevolg hiervan is onder andere dat deze personen absolute immuniteit genieten in plaats van functionele immuniteit. Dit betekent dat er immuniteit van strafrechtelijke, administratiefrechtelijke en civielrechtelijke rechtsmacht geldt ten aanzien van elke handeling van de betreffende persoon, niet alleen officiële handelingen. Deze hogere bescherming ten opzichte van rechtsmachtsuitoefening werd tijdens de verdragsonderhandelingen noodzakelijk geacht, omdat de Commissarissen de personen binnen de schadevergoedingscommissie zijn die de omvang van de schade en de daarvoor geldende compensatie per zaak vaststellen. Dit betreft (politiek) gevoelige beslissingen, waardoor Commissarissen zonder absolute immuniteit mogelijk het risico lopen te worden onderworpen aan juridische procedures in een poging de onafhankelijke taakuitoefening te belemmeren.

Artikel 6, vierde lid, stelt dat de genoemde immuniteiten in de voorgaande paragrafen van artikel 6 zullen voortduren ook nadat een genoemd persoon niet meer werkzaam is voor de schadevergoedingscommissie. Dit geldt echter slechts ten aanzien van officiële handelingen. Eenzelfde regime wordt in artikel 6, achtste lid, van toepassing verklaard wanneer een verdragspartij zich terugtrekt uit het Verdrag, of wanneer het Verdrag ophoudt te bestaan.

Artikel 6, vijfde lid, geeft elk lid van de schadevergoedingscommissie de mogelijkheid om de hierboven genoemde immuniteiten uit te sluiten in het geval van verkeersovertredingen of ten aanzien van die gevallen waar schade is ontstaan als gevolg van een motorvoertuig dat wordt bestuurd of eigendom is van een persoon genoemd in de voorgaande paragrafen van artikel 6. Aangezien Nederland definitief heeft besloten om gastland te worden van de Commissie, zal deze uitsluiting van immuniteit ten aanzien van de genoemde gevallen worden opgenomen in het zetelverdrag.

Artikel 6, zesde en zevende lid, betreffen het opheffen van immuniteit door de Secretaris Generaal van de Raad van Europa of door de vergadering van de schadevergoedingscommissie (zie hieronder).

Hoofdstuk IV: Organisatiestructuur (artikelen 7-15)

De schadevergoedingscommissie bestaat uit een vergadering (artikel 7), een door de vergadering ingesteld financieel comité (artikel 8), een raad (artikel 10), commissarissen (artikel 11) die zitting hebben in panels (artikel 12), en een secretariaat (artikel 13) dat wordt geleid door een uitvoerend directeur (artikel 14).

De vergadering bestaat uit vertegenwoordigers van de leden van de schadevergoedingscommissie en komt minstens één keer per kalenderjaar bijeen. Artikel 7 van het Verdrag benoemt verschillende taken en verantwoordelijkheden van de vergadering. De vergadering is verantwoordelijk voor de vervulling van het mandaat door de schadevergoedingscommissie en houdt toezicht op het werk van de verschillende organen van de schadevergoedingscommissie. Andere taken en bevoegdheden van vergadering betreffen, onder andere, de verkiezing van de leden van de raad en de uitvoerend directeur, en het goedkeuren van de jaarbegroting. De vergadering neemt haar besluiten bij tweederdemeerderheid, tenzij het Verdrag in bepaalde specifieke gevallen een andere stemverhouding vereist (artikel 9). In dit verband stelt artikel 9 dat ten aanzien van het besluit om het Schaderegister te integreren in de schadevergoedingscommissie en ten aanzien van een besluit van de raad om panels in te stellen en commissarissen te benoemen een tweederdemeerderheid waaronder de instemming van de 'Major Contributors' vereist is. Omdat in beide gevallen de besluiten belangrijke financiële consequenties hebben, is besloten om instemming van de 'Major Contributors' te vereisen.

Het door de Vergadering ingestelde financieel comité bestaat volgens artikel 8 uit alle leden van de schadevergoedingscommissie die het meeste bijdragen aan het budget van de schadevergoedingscommissie ('Major Contributors'), andere leden en waarnemers waarvan de bijdrage aan het budget minimaal gelijk is aan dat van de verplichte bijdrage van een 'Major

Contributor, alsmede andere door de Vergadering verkozen leden van de schadevergoedingscommissie. Het financieel comité heeft onder andere tot taak om de jaarlijkse verplichte financiële bijdragen van de leden van de schadevergoedingscommissie vast te stellen, de door het secretariaat opgesteld opgestelde jaarbegroting te controleren en de vergadering van advies te voorzien ten aanzien van andere financiële kwesties.

Op basis van artikel 10 is de raad verantwoordelijk voor de uitvoering van het mandaat van de schadevergoedingscommissie en komt de raad regelmatig bijeen. De raad stelt de [anels van de schadevergoedingscommissie in en benoemt de commissarissen van de panels. Voorts stelt de raad verschillende (procedurele) regels vast, waaronder de regels en procedures voor het indienen van, beoordelen van, en de beslissingen die worden genomen over claims, en voor het vaststellen van het bedrag aan schadevergoeding dat in elke zaak verschuldigd is, de bewijsstandaarden en vereisten, de regels voor de beoordeling van schade, verlies of letsel, alsmede de standaarden voor compensatie.

De raad bestaat uit een minimum van 9 en een maximum van 15 leden van de schadevergoedingscommissie die op roterende basis drie jaar lid van de raad blijven. Wanneer Oekraïne of de Russische Federatie (wanneer de laatste partij bij het Verdrag zou worden) lid zijn van de raad, dienen zij zich te onthouden van stemming met betrekking tot de benoeming van commissarissen, alsmede ten aanzien van de vaststelling of wijziging van de hierboven genoemde (procedurele) regels (onderdelen (b), (c)(ii) - (v), en (d) van artikel 10, tweede lid). Tijdens de onderhandelingen over het Verdrag was er overeenstemming tussen de deelnemers dat ten behoeve van de onafhankelijkheid en objectiviteit van de schadevergoedingscommissie noch Oekraïne noch de Russische Federatie zeggenschap over de genoemde kwesties zouden moeten hebben. Indien Oekraïne of Russische Federatie geen lid is van de raad, zal het door de raad als waarnemer worden uitgenodigd, zodat Oekraïne te allen tijde de besluitvorming binnen de raad kan volgen en waar nodig expertise kan inbrengen.

De raad dient bij het nemen van besluiten te streven naar consensus; indien consensus niet mogelijk is dienen besluiten bij tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen te worden genomen. Voor het nemen van besluiten dient een meerderheid van de leden van de raad aanwezig te zijn, hetgeen onverlet laat dat de raad tot een schriftelijke of elektronische besluitvormingsprocedure kan besluiten. Ieder lid van de raad heeft één stem.

Artikel 11 betreft de commissarissen van de schadevergoedingscommissie. Bij de benoeming van commissarissen door de raad dient rekening te worden gehouden met, onder andere, de noodzaak van onafhankelijkheid, onpartijdigheid, integriteit, ervaring en noodzakelijke expertise. Daarnaast moet rekening worden gehouden met de noodzaak tot een brede geografische vertegenwoordiging en genderevenwicht. Kandidaten kunnen worden voorgedragen door leden, maar zij kunnen zich ook direct tot de schadevergoedingscommissie wenden met een sollicitatie. De raad stelt de duur van de aanstelling van de commissarissen vast, evenals de vergoeding.

Op grond van artikel 12 worden panels door de raad ingesteld om claims te beoordelen en om in elke zaak de verschuldigde schadevergoeding vast te stellen. Panels bestaan uit drie commissarissen. Een panel formuleert in elke zaak een aanbevelingen voor een besluit dat ter goedkeuring aan de raad moet worden voorgelegd. Wanneer de raad een aanbevolen besluit goedkeurt, is daarmee een finaal besluit genomen; er staat geen beroep open tegen dit besluit (artikel 3, vijfde lid).

Artikel 13 stelt dat de schadevergoedingscommissie een secretariaat heeft dat onder leiding staat van een uitvoerend directeur. Het secretariaat biedt inhoudelijke, technische en administratieve ondersteuning voor het functioneren van de schadevergoedingscommissie.

De uitvoerend directeur wordt voor een hernieuwbare termijn van vier jaar verkozen door de Vergadering. leden van de schadevergoedingscommissie kunnen personen nomineren voor de functie. De uitvoerend directeur is de primaire vertegenwoordiger van de schadevergoedingscommissie in de relaties van de schadevergoedingscommissie met andere partijen en is bevoegd tot het sluiten van contracten, verdragen en andere (politieke) arrangementen, zoals *memoranda van overeenstemming* (artikel 14). Ten aanzien van het sluiten van verdragen dient de uitvoerend directeur vooraf goedkeuring te verkrijgen van de vergadering.

Ten aanzien van politiek bindende instrumenten die betrekking hebben op informatie aangaande schadeclaims of bewijs is voorafgaande goedkeuring van de raad vereist.

Artikel 15 benadrukt dat commissarissen, de uitvoerend directeur en de andere medewerkers van het secretariaat hun werkzaamheden onafhankelijk dienen uit te oefenen. Zij zullen noch om instructies verzoeken noch instructies aanvaarden van enige regering of van enige andere autoriteit of entiteit buiten de schadevergoedingscommissie. Ook de leden en de Raad van Europa verplichten zich om het strikt onafhankelijke karakter van de verantwoordelijkheden van de commissarissen, de uitvoerend directeur en de andere medewerkers van het secretariaat te respecteren. De raad dient regels op te stellen aangaande belangenverstrengeling ten aanzien van de genoemde personen.

Hoofdstuk V: Vorderingen en procedure (artikelen 16-22)

Op basis van artikel 16 dienen vorderingen door panels van commissarissen te worden beoordeeld. Conform artikel 12 stelt artikel 16 dat de panels (a) vaststellen of de vorderingen gegrond zijn, (b) bepalen wat het verschuldigde vergoedingsbedrag met betrekking tot elke vordering is en (c) in elke zaak een aanbeveling formuleren voor een besluit dat ter goedkeuring aan de Raad moet worden voorgelegd. De panels streven naar het vaststellen van aanbevelingen bij consensus. Indien dit niet mogelijk blijkt, wordt het besluit bij meerderheid vastgesteld (artikel 17). Artikel 17 schrijft voor dat aanbevelingen dienen te worden beargumenteerd. Op grond van artikel 16 kunnen de panels het secretariaat verzoeken deskundigen te betrekken voor advies of analyse. Het secretariaat verleent administratieve, technische, juridische en andere bijstand aan de panels bij de uitoefening van hun taken. Het secretariaat mag op basis van artikel 16 echter niet betrokken zijn bij de uiteindelijke besluitvorming van de panels.

De raad beoordeelt de aanbevelingen van panels zo snel mogelijk na ontvangst (artikel 18). Een goedgekeurde aanbeveling geldt als het definitieve besluit van de schadevergoedingscommissie, dat niet openstaat voor beroep (artikel 18, zevende lid). Na volledige beoordeling door de raad geldt de aanbeveling als goedgekeurd, tenzij de raad besluit de aanbeveling met motivering en eventuele verdere aanwijzingen terug te verwijzen naar het panel (artikel 18, tweede lid). In dat geval heroverweegt het panel de aanbeveling met inachtneming van de aanwijzingen van de raad (artikel 18, derde lid). In uitzonderlijke gevallen kan de raad aanbevelingen voorleggen aan een *ad-hoc* panel (artikel 18, vierde lid). Na beoordeling door dit panel wordt de aanbeveling goedgekeurd geacht door de raad, tenzij de raad besluit de zaak voor te leggen aan de vergadering voor een definitief besluit (artikel 18, zesde lid). Het doel van deze procedure is om de objectiviteit van de door de schadevergoedingscommissie genomen beslissingen over compensatie zo goed mogelijk te waarborgen. Bij het nemen van deze beslissingen is het zwaartepunt bij de panels gelegd, waarbij de raad alleen bij zwaarwegende factoren een aanbeveling van een panel kan terugverwijzen of, uiteindelijk, aan alle leden van de schadevergoedingscommissie verenigd in de vergadering kan voorleggen.

Artikel 19 verplicht de schadevergoedingscommissie relevante uitspraken of vonnissen van internationale rechtbanken of tribunalen en andere internationaal rechtsprekende instanties in acht te nemen. Relevante uitspraken of vonnissen van nationale rechtbanken en tribunalen kunnen ook in overweging worden genomen. Op die wijze beoogt het artikel de consistentie in de beoordeling van relevante schadeclaims te waarborgen en te voorkomen dat de beslissingen van de schadevergoedingscommissie op gespannen voet komen te staan met eerder genomen besluiten in andere internationale procedures. Artikel 19 schrijft in dat verband ook voor dat de schadevergoedingscommissie passende maatregelen dient te nemen teneinde dubbele uitbetaling voor dezelfde schade te voorkomen. Leden zijn in dit kader verplicht om zich, voor zover passend, in te spannen ter ondersteuning van de schadevergoedingscommissie, bijvoorbeeld door het uitwisselen van informatie met de schadevergoedingscommissie.

Artikel 20 onderstreept het onafhankelijk, onpartijdig, rechtvaardig en objectief functioneren van de schadevergoedingscommissie en haar organen. Op alle procedures van de schadevergoedingscommissie zijn toepasselijke procedurele waarborgen van toepassing. Het functioneren van de schadevergoedingscommissie dient transparant te zijn en de schadevergoedingscommissie dient het publiek regelmatig te informeren over haar werkzaamheden. Persoonsgegevens dienen ook door de schadevergoedingscommissie naar

behoren te worden beschermd. Regels inzake transparantie, het beschermen van persoonsgegevens en vertrouwelijkheid zullen door de raad worden opgesteld.

Artikel 21 betreft de financiering van vastgestelde schadevergoeding en de tenuitvoerlegging van de besluiten van de schadevergoedingscommissie. Artikel 21, eerste lid, stelt dat de Russische Federatie de rechtsgevolgen van haar internationaal onrechtmatige handelen moet dragen, met inbegrip van het bieden van rechtsherstel, inclusief het vergoeden van schade. Artikel 21, tweede lid, bevestigt dat de leden niet verplicht zijn om de vastgestelde en verschuldigde schadevergoeding te financieren, met uitzondering van de Russische Federatie wanneer zij lid wordt van de schadevergoedingscommissie. Met artikel 21, derde lid, wordt beoogd aan te geven dat tenuitvoerlegging van een besluit van de schadevergoedingscommissie via de nationale rechter niet open staat, tenzij de nationale wet- en regelgeving daarin voorziet.

Op grond van artikel 22 heeft de vergadering de discretionaire bevoegdheid om mechanismen voor betaling van toegekende schadevergoeding te overwegen nadat de financiering beschikbaar is gekomen, met inbegrip van betaling uit een schadefonds dat voor dit doel kan worden opgericht of aangewezen op een door de Vergadering passend geacht moment.

Hoofdstuk VI: Financiering van de schadevergoedingscommissie (artikel 23)

Het uitgangspunt is dat de Russische Federatie, na toetreding tot onderhavig Verdrag, de kosten van het functioneren van de schadevergoedingscommissie vanaf de inwerkingtreding van het Verdrag zal dragen (artikel 23, eerste lid). Tot dat moment is aangebroken, wordt de schadevergoedingscommissie gefinancierd door jaarlijkse vastgestelde verplichte bijdragen van leden en vrijwillige bijdragen. Deze financiering kan worden verhaald op de Russische Federatie (artikel 23, tweede lid).

Artikel 23 bevat bepalingen aangaande de financiering en het budget van de schadevergoedingscommissie. Behoudens de bepalingen in het Verdrag, zijn de reeds bestaande financiële regels van de Raad van Europa van toepassing (artikel 23, zesde lid). Het Verdrag bepaalt in artikel 23, vijfde, lid dat de schadevergoedingscommissie een eigen budget heeft binnen het raamwerk van de Raad van Europa. De vergadering keurt elk jaar de begroting voor het daaropvolgende jaar goed. De begroting wordt opgesteld door het secretariaat en gecontroleerd door het financieel comité (artikel 23, vijfde lid).

Het financieel comité stelt de jaarlijkse verplichte bijdragen van de leden vast (artikel 23, derde lid). Dit gebeurt op basis van de criteria die gelden voor de jaarlijkse verdeelsleutel van de algemene begroting van de Raad van Europa. Dit betreft in ieder geval een proportionele bijdrage per lid waarbij rekening wordt gehouden met onder andere het inwonersaantal en het bruto binnenlands product. De bijdrage voor Nederland kan daarom niet precies worden vastgesteld, maar wordt geschat op een bedrag van €10.000 in 2026 tot een bedrag van €300.000 in 2031 wanneer de schadevergoedingscommissie volledig operationeel is. De bijdragen kunnen door de vergadering worden aangepast, mits dit gebeurt volgens de onderliggende principes van de verdeelsleutel van de Raad van Europa. De vergadering kan de rechten van een lid opschorten indien de Vergadering van oordeel is dat het lid zijn financiële verplichtingen voortvloeiend uit dit Verdrag niet is nagekomen (artikel 23, zevende lid).

De schadevergoedingscommissie kan vrijwillige bijdragen, inclusief bijdragen in natura, ontvangen en gebruiken. Bijdragen van andere entiteiten dan leden en waarnemers zijn onderworpen aan voorafgaande goedkeuring van het financieel comité.

Hoofdstuk VII: Het register van schade veroorzaakt door de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne (artikelen 24 en 25)

De overdracht van het schaderegister naar de schadevergoedingscommissie bestaat uit twee stappen: de voorbereidende fase en de daadwerkelijke overdracht. Artikel 24 bepaalt dat de uitvoerend directeur, zo snel mogelijk na zijn benoeming en de totstandkoming van de schadevergoedingscommissie, voorbereidingen zal treffen voor de overdracht van werkzaamheden. Van belang is hierbij dat het werk van het register niet wordt onderbroken.

De daadwerkelijke overdracht van de werkzaamheden vindt vervolgens plaats na een besluit van de vergadering (artikel 24, derde lid).

De taken van het register, zoals de organisatie van het indienen van claims, worden voortgezet als onderdeel van de schadevergoedingscommissie (artikel 25, eerste lid). Op voorstel van de uitvoerend directeur stelt de raad daartoe relevante regels en procedures vast (artikel 25, tweede lid).

Hoofdstuk VIII: Slotbepalingen (artikelen 26-37)

Artikel 26 schrijft voor dat een geschil tussen leden inzake de interpretatie of toepassing van het Verdrag op vreedzame wijze dienen te worden beslecht. Hierbij wordt verwezen naar de mogelijkheid van onderhandelingen of bemiddeling door de Vergadering.

De schadevergoedingscommissie staat open voor lidmaatschap van staten, de Europese Unie en andere regionale integratie organisaties. Daarnaast kan de vergadering staten of internationale organisaties als waarnemer uitnodigen. Ook kan een verzoek worden ingediend om waarnemersstatus te verkrijgen (artikel 27, tweede lid).

Waarnemers mogen deelnemen aan de bijeenkomsten van de vergadering, zij het zonder stemrecht. Tijdens deze bijeenkomsten mogen zij schriftelijke of mondelinge verklaringen afleggen (artikel 27, derde lid). Een waarnemer kan echter wél stemrecht verkrijgen als deze een vrijwillige financiële bijdrage heeft geleverd die ten minste gelijk is aan het bedrag dat door de vergadering zou zijn vastgesteld indien de waarnemer lid zou zijn van de schadevergoedingscommissie. Zij mogen dan meebeslissen over belangrijke besluiten zoals de jaarlijkse begroting, het financieel verslag en het activiteitenverslag van de schadevergoedingscommissie — maar alleen in het jaar waarin die bijdrage is gedaan (artikel 27, vierde lid). De achtergrond van deze bepaling is het tegemoetkomen van staten die willen bijdragen aan het werk van de schadevergoedingscommissie, maar wegens een langdurig nationaal ratificatieproces niet binnen korte tijd lid van de schadevergoedingscommissie kunnen worden.

Zowel leden als waarnemers die handelen in strijd met het mandaat van de schadevergoedingscommissie of de werkzaamheden ervan belemmeren, kunnen gesanctioneerd worden (artikel 27, vijfde en zesde lid). De vergadering kan besluiten om de waarnemersstatus te schorsen of te ontnemen. Ten aanzien van de leden kan de vergadering besluiten om de aan het lidmaatschap verbonden rechten te schorsen of hen verzoeken zich terug te trekken als lid van de schadevergoedingscommissie. Indien zij daar geen gehoor aan geven, kan de vergadering besluiten dat dit lid vanaf een door de vergadering vastgestelde datum geen lid meer is.

Wat betreft lidmaatschap en deelname van de Russische Federatie, geldt artikel 28. De Russische Federatie kan ten alle tijden verzoeken om waarnemer te worden bij de schadevergoedingscommissie, overeenkomstig artikel 27 van het Verdrag (artikel 28, vierde lid). Ook kan Rusland op basis van artikel 28, eerste lid, lid worden van de schadevergoedingscommissie, mits de Russische Federatie verklaart dat het zich juridisch gebonden acht aan het Verdrag en een verklaring hecht aan de toetredingsakte die moet worden ingediend conform artikel 31 (zie hieronder). De verklaring dient het volgende te bevatten:

- i. De Russische Federatie verklaart dat het zich juridisch gebonden acht aan het Verdrag en internationale aansprakelijkheid aanvaardt voor de schade, het verlies en het letsel veroorzaakt door haar internationaal onrechtmatige handelingen in of tegen Oekraïne die binnen het mandaat van de schadevergoedingscommissie vallen, waaronder schendingen van het VN-Handvest, het humanitair oorlogsrecht en de mensenrechten;
- ii. De Russische Federatie stemt in de beslissingen van de schadevergoedingscommissie inzake schadevergoeding te honoreren en de nodige middelen ter beschikking te stellen voor de betaling;
- iii. De Russische Federatie stemt in de bijdragen van leden en de eventuele bijdragen van waarnemers voor de kosten van het functioneren van de schadevergoedingscommissie te vergoeden.

Het artikel bevat ook mechanismen om te waarborgen dat de toetreding van de Russische Federatie te goeder trouw geschiedt. De vergadering dient de verklaring van Rusland goed te keuren (artikel 28, tweede lid). Ook zal de raad, zodra de Russische Federatie belangstelling toont om toe treden, aanvullende regels vaststellen die betrekking hebben op de participatie van de Russische Federatie in het werk van de schadevergoedingscommissie (artikel 28, derde lid).

Artikel 29 stelt dat de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa depositaris van het Verdrag is.

Artikel 30 bepaalt dat ondertekening van het Verdrag slechts kan plaatsvinden door alle lidstaten van de Raad van Europa, andere staten die deelnamen aan de diplomatieke conferentie, en staten die vóór Resolutie ES-11/5 van de Algemene Vergadering van de VN stemden.

Het Verdrag treedt in werking nadat aan twee cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. minimaal vijftientig ondertekenaars van het Verdrag hebben formeel ingestemd om door dit Verdrag gebonden te zijn door middel van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring;
2. de totale individuele bijdragen van deze ondertekenaars dekken minstens de helft van de begroting van het Schaderegister voor 2025, namelijk € 3.692.150,-.

Deze cumulatieve voorwaarden waarborgen de politieke legitimiteit door een eis te stellen aan het aantal deelnemende staten voor de inwerkingtreding van het Verdrag, en verzekeren ook de benodigde financiële draagkracht voor de voorbereiding van de overdracht van de werkzaamheden van het Schaderegister naar de schadevergoedingscommissie.

Voor elke ondertekenaar die na de inwerkingtreding van het Verdrag zijn instemming om gebonden te zijn kenbaar maakt, geldt dat het verdrag drie maanden na de instemming voor hen van kracht wordt (artikel 30, vierde lid).

De algemene toetredingsprocedure wordt beschreven in artikel 31. De vergadering kan elke staat of regionale integratie organisatie die niet heeft deelgenomen aan de diplomatieke conferentie of vóór Resolutie ES-11/5 van de Algemene Vergadering van de VN heeft gestemd, uitnodigen om tot het Verdrag toe te treden (artikel 31, eerste lid). De achtergrond van de noodzaak van een uitnodiging door de vergadering is het voorkomen dat staten of regionale integratie organisaties met tegengestelde belangen de werkzaamheden van de schadevergoedingscommissie ondermijnen.

Elk lid kan voorstellen doen om het Verdrag te wijzigen, bijvoorbeeld, zoals in Hoofdstuk II hierboven toegelicht, ten aanzien van de omvang het mandaat van de schadevergoedingscommissie (artikel 33, eerste en tweede lid). De Vergadering dient een voorstel tot wijziging van het Verdrag goed te keuren (artikel 33, vierde lid). Vervolgens wordt het definitieve amendement ter bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring aan de leden gestuurd. Het amendement treedt in werking dertig dagen nadat alle leden hun instemming om gebonden te zijn aan het amendement kenbaar hebben gemaakt.

Artikel 34 bepaalt dat geen voorbehoud kan worden gemaakt ten aanzien van de bepalingen van het Verdrag.

Na de inwerkingtreding van het Verdrag kan elk lid het lidmaatschap op elk moment opzeggen door dit schriftelijk te melden aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa (artikel 35, eerste lid). De opzegging wordt van kracht na een opzegtermijn van twaalf maanden, gerekend vanaf de datum van ontvangst van die kennisgeving. Voor de Russische Federatie geldt een langere opzegtermijn van tien jaar, of loopt het lidmaatschap door tot het einde van het Verdrag conform artikel 36 (zie hieronder) (artikel 35, tweede lid).

Artikel 36 regelt de duur van het bestaan en de beëindiging van de schadevergoedingscommissie. Het Verdrag blijft minimaal tien jaar na inwerkingtreding van kracht (artikel 36, eerste lid). Daarna kan het telkens met periodes van maximaal vijf jaar worden verlengd, mits ten minste driekwart van de leden dit binnen een jaar voor het einde van de lopende periode besluit (artikel 36, tweede lid). Vanaf het tiende jaar na inwerkingtreding van dit Verdrag, kan de vergadering met eenzelfde meerderheid ook besluiten het Verdrag te beëindigen en de schadevergoedingscommissie te ontbinden (vierde lid).

Het Verdrag wordt automatisch beëindigd als het aantal leden onder de vijftientig daalt door opzeggingen (artikel 36, vierde lid, onderdeel a), of als er onvoldoende financiële middelen zijn om de werkzaamheden van de schadevergoedingscommissie voort te zetten en geen alternatieve financiering wordt gevonden (artikel 36, vierde lid, onderdeel b). In het eerste geval treedt de beëindiging twaalf maanden na de laatste opzegging in werking, tenzij de vergadering bij consensus anders besluit. Bij financiële tekorten wordt de beëindiging zo snel mogelijk uitgevoerd.

Als het Verdrag wordt beëindigd en de schadevergoedingscommissie wordt ontbonden, zorgt de Vergadering ervoor dat alle informatie, bewijsmateriaal, besluiten en archieven bewaard blijven (artikel 36, zevende lid).

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M

Bescherming persoonlijke levenssfeer

TER BESLISSING

Datum

23 maart 2026

Onze Referentie

BZ2626373

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij

n.v.t.

Plandatum/Deadline Kamer

n.v.t.

Binnengekomen op

n.v.t.

nota

014152 Nader Rapport – RvE 229 Oprichting
Schadevergoedingscommissie Oekraïne (originele
handtekening)

Aanleiding

De Raad van State heeft een blanco advies uitgebracht. Als volgende stap in het goedkeuringsproces dienen de, ongewijzigde, goedkeuringsstukken te worden aangeboden aan de Tweede Kamer. U verzoekt de Koning dit te doen.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met het nader rapport (1x). Het nader rapport heeft een originele handtekening.

Toelichting

Goedkeuring van het op 16 december 2025 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag tot oprichting van een internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne (Trb. 2025, 68)

- Op 16 maart 2026 bracht de Raad van State een blanco advies uit.
- De Ministerraad ging op 21 november 2025 akkoord met de ondertekening en de uitdrukkelijke goedkeuring van het Verdrag.
- Het Koninkrijk neemt op verzoek van Zelensky een voortrekkersrol in het herstel van gerechtigheid voor Oekraïne. Dit sluit aan bij het internationale profiel van het Koninkrijk als voorvechter van de internationale rechtsorde en gastland van diverse internationale gerechtshoven en organisaties.
- De oprichting van de schadevergoedingscommissie is een belangrijke stap in het herstel van gerechtigheid voor Oekraïne. De schadevergoedingscommissie zal beslissen over claims tot compensatie van schade, verlies of letsel veroorzaakt door Rusland in of tegen Oekraïne.
- Meer dan 50 staten hebben meegedaan met de onderhandelingen van het Verdrag. Voor het grootste deel waren dit lidstaten van de Raad van Europa, maar ook onder andere Japan, Australië, Canada, de VS en de EU en de Raad van Europa zelf namen deel.
- Lidstaten van de schadevergoedingscommissie zijn niet verplicht om de vastgestelde schadevergoeding te financieren. In het Verdrag staat uitdrukkelijk vermeld dat de financiering door Rusland moet worden gedragen. Hoe Rusland deze schade zal dienen te betalen wordt in de

toekomst uitgewerkt. De inrichting van een dergelijk schadefonds maakt uitdrukkelijk geen onderdeel uit van het Verdrag.

- De schadevergoedingscommissie wordt een administratieve entiteit die beslist over claims tot compensatie van schade, verlies of letsel veroorzaakt door internationale onrechtmatige handelingen begaan door de Russische Federatie in of tegen Oekraïne.
- De schadevergoedingscommissie zal geen rechtbank vormen, maar wordt een administratieve entiteit die over claims beslist. De Schadevergoedingscommissie zal op basis van het ingebrachte bewijs en de in het Verdrag bepaalde criteria bepalen of een claim ontvankelijk is.
- Wanneer deze claim ontvankelijk wordt geacht, zal de schadevergoedingscommissie, mogelijk met behulp van externe experts, vaststellen wat de omvang van de toegebrachte schade in het kader van de ingediende claim is en vervolgens het bedrag aan compensatie vaststellen dat in elk geval verschuldigd is.
- Het oprichten van een compensatiemechanisme is opgedeeld in drie stappen: een schaderegister, een schadevergoedingscommissie en een schadefonds. Het schaderegister is opgericht middels een Enlarged Partial Agreement onder de auspiciën van de Raad van Europa en is sinds april 2024 operationeel. Nederland is lidstaat bij de Enlarged Partial Agreement en gastland van het schaderegister.
- Na inwerkingtreding van het Verdrag zullen de werkzaamheden van het schaderegister zo snel mogelijk worden overgedragen aan de schadevergoedingscommissie.
- Het Verdrag zal, gezien zijn aard, alleen gelden voor Europees Nederland.

Datum

23 maart 2026

Onze Referentie

BZ2626373

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 2026 Nr. 24

A. TITEL

*Verdrag tot oprichting van een internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne;
's-Gravenhage, 16 december 2025*

Voor een overzicht van de verdragsgegevens, zie verdragsnummer 014152 in de Verdragenbank.

C. VERTALING

Verdrag tot oprichting van een internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne

Preambule

De ondertekenaars van dit verdrag,

Herinnerend aan de verplichtingen die krachtens artikel 2 van het Handvest van de Verenigde Naties op alle staten rusten, waaronder de verplichting om zich in hun internationale betrekkingen te onthouden van bedreiging met of het gebruik van geweld tegen de territoriale integriteit of de politieke onafhankelijkheid van een staat, en van elke andere handelwijze die onverenigbaar is met de doelstellingen van de Verenigde Naties, en om hun internationale geschillen langs vreedzame weg tot een oplossing te brengen;

Uiting gevend aan hun ernstige bezorgdheid over het verlies van mensenlevens, de ontheemding van burgers, de catastrofale vernietiging van infrastructuur en natuurlijke hulpbronnen, het verlies van openbare en particuliere eigendom, en de economische calamiteit als gevolg van de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne;

Indachtig het belang van het handhaven en versterken van internationale vrede op basis van vrijheid, gelijkheid, rechtvaardigheid en eerbiediging van de mensenrechten, en van het ontwikkelen van vriendschappelijke betrekkingen tussen naties, ongeacht hun politieke, economische en sociale stelsels of ontwikkelingsniveau;

Herinnerend aan Resolutie ES-11/1 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 2 maart 2022, getiteld „Agressie tegen Oekraïne”, waarin de Algemene Vergadering de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne in de meest krachtige bewoordingen veroordeelt als zijnde in strijd met artikel 2, lid 4, van het Handvest van de Verenigde Naties;

Herinnerend aan de artikelen van de Commissie voor internationaal recht inzake de aansprakelijkheid van staten voor internationaal onrechtmatige daden en de verplichting van de aansprakelijke staat om de door de internationaal onrechtmatige daad veroorzaakte schade volledig te vergoeden;

Herinnerend aan Resolutie 60/147 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 16 december 2005, waarin de Algemene Vergadering de grondbeginselen en richtsnoeren betreffende het recht op verhaal en schadevergoeding van slachtoffers van grove schendingen van het internationaal recht inzake de mensenrechten en ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht heeft vastgesteld;

Herinnerend aan Resolutie ES-11/5 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 14 november 2022, getiteld „Bevordering van rechtsmiddelen en herstel voor de agressie tegen Oekraïne”, waarin de Algemene Vergadering heeft erkend dat de Russische Federatie ter verantwoording moet worden geroepen voor schendingen van het internationaal recht in of tegen Oekraïne, met inbegrip van haar agressie in strijd met het Handvest van de Verenigde Naties, alsook voor schendingen van het internationaal humanitair recht en het internationaal recht inzake de mensenrechten;

Eraan herinnerend dat de Algemene Vergadering in Resolutie ES-11/5 verder heeft erkend dat de Russische Federatie de juridische gevolgen moet dragen van al haar internationaal onrechtmatige daden, met inbegrip van het vergoeden van de schade die door die daden is veroorzaakt;

Eraan herinnerend dat de Algemene Vergadering verder heeft erkend dat er, in samenwerking met Oekraïne, een internationaal mechanisme moet worden ingesteld voor de vergoeding van schade, verlies of letsel als gevolg van de internationaal onrechtmatige daden van de Russische Federatie in of tegen Oekraïne;

Eraan herinnerend dat de Algemene Vergadering de lidstaten heeft aanbevolen om, in samenwerking met Oekraïne, een internationaal schaderegister in te stellen dat dient als documentenregister van bewijsmateriaal en informatie over vorderingen in verband met schade, verlies of letsel berokkend aan alle betrokken natuurlijke en rechtspersonen, alsmede aan de staat Oekraïne, en veroorzaakt door internationaal onrechtmatige daden van de Russische Federatie in of tegen Oekraïne, en dat het verzamelen van bewijsmateriaal bevordert en coördineert;

Ingenomen met de instelling van het register van schade die is aangericht door de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne bij Resolutie CM/Res(2023)3 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa van 12 mei 2023 tot vaststelling van het uitgebreid gedeeltelijk akkoord over het register van schade als gevolg van de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne, zoals bevestigd in Resolutie CM/Res(2025)3 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa van 9 juli 2025;

Er tevens op wijzend dat het register van schade die is aangericht door de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne operationeel is en vorderingen ontvangt, verwerkt en registreert overeenkomstig het statuut ervan;

Herinnerend aan het statuut van het register van schade die is aangericht door de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne, waarin is bepaald dat de werkzaamheden van het register, met inbegrip van het digitale platform met alle daarin opgenomen gegevens over vorderingen en bewijsmateriaal, het eerste onderdeel vormen van een toekomstig internationaal compensatiemechanisme dat, in samenwerking met Oekraïne, bij een afzonderlijk internationaal instrument moet worden ingesteld;

Erop wijzend dat dit verdrag een dergelijk internationaal instrument is en dat daarbij de internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne wordt opgericht, die het tweede onderdeel vormt van het internationale compensatiemechanisme dat, als derde onderdeel, ook een toekomstig compensatiefonds kan omvatten dat belast zal zijn met de vergoeding van schade, verlies of letsel veroorzaakt door de internationaal onrechtmatige daden van de Russische Federatie in of tegen Oekraïne;

Erop wijzend dat dit verdrag weliswaar betrekking heeft op internationaal onrechtmatige daden van de Russische Federatie die op of na 24 februari 2022 in of tegen Oekraïne zijn gepleegd, maar dat dit de Russische Federatie niet ontslaat van aansprakelijkheid voor internationaal onrechtmatige daden die zij op of na 20 februari 2014 in of tegen Oekraïne heeft gepleegd, noch de mogelijkheid uitsluit van een toekomstige wijziging van dit verdrag waardoor de temporele werkingssfeer ervan kan worden uitgebreid tot 20 februari 2014;

Zich ertoe verbindend de bepalingen van dit verdrag uit te voeren overeenkomstig het internationaal recht,

Zijn in dit open verdrag van de Raad van Europa het volgende overeengekomen:

DEEL I

GEBRUIK VAN TERMEN

Artikel 1

Definities

Voor de toepassing van dit verdrag wordt verstaan onder:

- a. „vergadering”: de overeenkomstig artikel 7 van dit verdrag ingestelde vergadering van de leden van de schadevergoedingscommissie;
- b. „vorderingen” in de zin van artikel 3 van dit verdrag: vorderingen die overeenkomstig de regels van het register van schade die is aangericht door de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne, zijn ingediend bij dat register, en – na de overdracht van de werkzaamheden van het register aan de commissie op grond van deel VII van dit verdrag – vorderingen die overeenkomstig de in artikel 25 van dit verdrag bedoelde regels en procedures zijn ingediend;
- c. „commissie”: de bij dit verdrag opgerichte internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne;
- d. „commissaris”: een persoon die overeenkomstig artikel 11 van dit verdrag als lid van een panel is benoemd;
- e. „raad”: de overeenkomstig artikel 10 van dit verdrag ingestelde raad van de commissie;
- f. „uitvoerend directeur”: de overeenkomstig artikel 14 van dit verdrag benoemde uitvoerend directeur van de commissie;
- g. „financieel comité”: het overeenkomstig artikel 8 van dit verdrag ingestelde financieel comité van de com-

missie;

- h. „grote contribuant“: elk lid van de commissie dat in enig begrotingsjaar het hoogste niveau van verplichte bijdragen aan de begroting van de commissie heeft afgedragen op basis van de criteria vastgesteld in Resolutie (94)31 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa van 4 november 1994;
- i. „lid“: elke staat of regionale organisatie voor integratie die lid van de commissie is geworden door partij te worden bij dit verdrag overeenkomstig artikel 27, 28, 30 of 31 van dit verdrag;
- j. „waarnemer“: elke staat, regionale organisatie voor integratie of internationale organisatie die overeenkomstig artikel 27, lid 2, van dit verdrag waarnemer bij de commissie is geworden;
- k. „panel“: een panel van commissarissen dat overeenkomstig artikel 12 van dit verdrag is ingesteld;
- l. „regionale organisatie voor integratie“: een organisatie die is opgericht door soevereine staten van een bepaalde regio waaraan haar lidstaten de bevoegdheid hebben overgedragen ter zake van aangelegenheden waarop dit verdrag van toepassing is;
- m. „register van schade die is aangericht door de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne“ of „register“: het register van schade die is aangericht door de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne dat is ingesteld bij Resolutie CM/Res(2023)3 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa van 12 mei 2023, zoals bevestigd bij Resolutie CM/Res(2025)3 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa van 9 juli 2025;
- n. „regels en voorschriften“: de regels en voorschriften betreffende de werkzaamheden van de commissie die overeenkomstig artikel 10, lid 2, punt c), van dit verdrag zijn aangenomen door de raad en overeenkomstig artikel 7, lid 4, punt c), van dit verdrag zijn goedgekeurd door de vergadering;
- o. „secretariaat“: het overeenkomstig artikel 13 van dit verdrag ingestelde secretariaat van de commissie.

DEEL II

OPRICHTING, MANDAAT EN TAKEN VAN DE INTERNATIONALE SCHADEVERGOEDINGSCOMMISSIE VOOR OEKRAÏNE

Artikel 2

Oprichting van de internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne

De internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne wordt hierbij opgericht als een onafhankelijk orgaan binnen het institutionele kader van de Raad van Europa.

Artikel 3

Mandaat en taken van de commissie

1. De commissie is een administratief orgaan dat beslist over vorderingen tot vergoeding van schade, verlies of letsel veroorzaakt door internationaal onrechtmatige daden van de Russische Federatie in of tegen Oekraïne, met inbegrip van agressie van de Russische Federatie die in strijd is met het Handvest van de Verenigde Naties, alsook schendingen door de Russische Federatie van het internationaal humanitair recht en het internationaal recht inzake de mensenrechten,
  - a. op of na 24 februari 2022,
  - b. i. op het grondgebied van Oekraïne – binnen zijn internationaal erkende grenzen, waaronder het land, het luchtruim, de binnenwateren en de territoriale zee van Oekraïne,
ii. in de exclusieve economische zone van Oekraïne en op zijn continentaal plat, overeenkomstig het internationaal recht en, voor zover van toepassing, de nationale wetgeving van Oekraïne, of
iii. op luchtvaartuigen of vaartuigen die onder de jurisdictie van Oekraïne vallen, en
  - c. aan alle betrokken natuurlijke en rechtspersonen, alsmede aan de staat Oekraïne, met inbegrip van Oekraïense regionale en lokale overheden en entiteiten die eigendom zijn of onder zeggenschap staan van de staat Oekraïne.
2. Voor de toepassing van dit verdrag behelst het mandaat dat de commissie krachtens lid 1 heeft, dat de commissie vorderingen onderzoekt en beoordeelt, over deze vorderingen beslist en per geval het bedrag van de verschuldigde vergoeding vaststelt.
3. De commissie behandelt alle administratieve, financiële, procedurele, feitelijke, juridische en beleidskwesties die nodig zijn om een besluit te nemen over vorderingen en per geval het bedrag van de verschuldigde vergoeding vast te stellen.
4. De commissie gaat er bij haar werkzaamheden van uit dat de Russische Federatie, onder internationaal recht, overeenkomstig lid 1 aansprakelijk is voor alle schade, verlies of letsel veroorzaakt door internationaal onrechtmatige daden die door haar in of tegen Oekraïne zijn gepleegd.

5. De besluiten van de commissie, met inbegrip van de overeenkomstig dit verdrag vastgestelde en toegekende bedragen aan schadevergoeding, zijn definitief. De besluiten over de hoogte van een schadevergoeding zijn de uitkomst van een eerlijke en rechtvaardige beoordeling en bepaling van de waarde van een vordering.

6. Wat het functioneren van de commissie betreft, worden de besluiten van de commissie door alle leden van de commissie beschouwd als de definitieve uitspraak over alle feitelijke en juridische vragen met betrekking tot een vordering.

DEEL III

JURIDISCHE STATUS EN ZETEL

Artikel 4

Rechtspersoonlijkheid

1. De commissie bezit internationale rechtspersoonlijkheid.
2. Bijgevolg beschikt de commissie over de rechtsbevoegdheid die nodig is voor de uitoefening van haar taken, de vervulling van haar mandaat en de bescherming van haar belangen, met name de bevoegdheid om overeenkomsten te sluiten, roerende en onroerende goederen te verwerven en te vervreemden, en in rechte op te treden.

Artikel 5

Zetel

1. De commissie vestigt haar zetel op het grondgebied van een van de partijen bij dit verdrag.
2. De status en het functioneren van de commissie in het gastland worden geregeld in een overeenkomst tussen het gastland en de commissie.
3. De commissie heeft een bureau in Oekraïne om de vergadering, de raad en de panels bij te staan bij de uitvoering van hun taken.
4. De commissie sluit met Oekraïne regelingen en/of overeenkomsten waarin de status en het functioneren van het bureau van de commissie in Oekraïne worden geregeld.
5. De vergadering kan besluiten om bureaus van de commissie in een andere staat te vestigen, mits de betreffende staat daarmee instemt.

Artikel 6

Voorrechten en immuniteiten

1. De commissie, met inbegrip van haar bureau in Oekraïne en eventuele bureaus in andere staten, geniet op het grondgebied van elke staat die lid is, de voorrechten en immuniteiten die nodig zijn voor de uitoefening van haar taken en de vervulling van haar mandaat.
2. De staten die lid zijn, passen op hun grondgebied ten aanzien van de commissie, haar bureaus, de uitvoerend directeur en de andere leden van het secretariaat, en de door de commissie aangestelde deskundigen de regels van het Algemeen Verdrag nopens de voorrechten en immuniteiten van de Raad van Europa toe, met name:
  - a. ten aanzien van de commissie, met inbegrip van haar bureaus, eigendommen en bezittingen, de artikelen 3 tot en met 7 van het Algemeen Verdrag nopens de voorrechten en immuniteiten van de Raad van Europa;
  - b. ten aanzien van de uitvoerend directeur en de andere leden van het secretariaat, artikel 18 van het Algemeen Verdrag nopens de voorrechten en immuniteiten van de Raad van Europa;
  - c. ten aanzien van de door de commissie aangestelde deskundigen, artikel 18, punten a) en e), van het Algemeen Verdrag nopens de voorrechten en immuniteiten van de Raad van Europa.
3. De staten die lid zijn, verlenen de commissarissen bij de uitoefening van de werkzaamheden van de commissie op hun grondgebied dezelfde voorrechten en immuniteiten als die welke zijn vastgesteld in artikel 16 van het Algemeen Verdrag nopens de voorrechten en immuniteiten van de Raad van Europa.

4. De vertegenwoordigers van de leden in de organen van de commissie, de commissarissen, de uitvoerend directeur en de andere leden van het secretariaat, en de door de commissie aangestelde deskundigen worden op het grondgebied van iedere staat die lid is, vrijgesteld van rechtsvervolging van welke aard ook voor hetgeen zij in hun officiële hoedanigheid hebben gezegd, geschreven of gedaan, en genieten deze immuniteit ook na afloop van hun ambtstermijn.

5. Elke staat die lid is, kan door middel van een aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa gerichte kennisgeving verklaren dat een op grond van de leden 2, 3 en 4 verleende immuniteit van rechtsvervolging niet geldt voor een inbreuk op de voorschriften inzake het verkeer van motorvoertuigen of in geval van schade veroorzaakt door een motorvoertuig dat eigendom is van of is bestuurd door een persoon aan wie bedoelde immuniteit is verleend.

6. De voorrechten en immuniteiten van:

- a. de commissarissen kunnen door de vergadering worden opgeheven;
- b. de uitvoerend directeur, de andere leden van het secretariaat en de door de commissie aangestelde deskundigen kunnen door de secretaris-generaal van de Raad van Europa worden opgeheven.

7. De in lid 2, punt a), bedoelde immuniteit kan door de vergadering worden opgeheven. De werkingsfeer van bedoelde opheffing van immuniteit strekt zich niet uit tot tenuitvoerleggings- of confiscatiemaatregelen met betrekking tot eigendommen van de commissie, met inbegrip van haar digitale platform en alle gegevens over vorderingen en bewijsmateriaal, waarvoor een afzonderlijke opheffing door de vergadering is vereist.

8. In het geval dat een lid zijn lidmaatschap opzegt of dit verdrag wordt beëindigd, blijven de leden de in dit artikel bedoelde immuniteiten verlenen.

DEEL IV

ORGANISATIESTRUCTUUR

Artikel 7

Vergadering

1. De vergadering is samengesteld uit alle leden van de commissie.

2. De vergadering komt bijeen op de zetel van de commissie, tenzij de vergadering anders beslist. De eerste bijeenkomst van de vergadering wordt bijeengeroepen door de depositaris van dit verdrag binnen een jaar na de inwerkingtreding van dit verdrag.

3. De vergadering kiest een voorzitter en twee vicevoorzitters voor een periode van drie jaar. De voorzitter van de vergadering of, bij afwezigheid van de voorzitter, een van de vicevoorzitters leidt de werkzaamheden van de vergadering en voert andere taken uit overeenkomstig het door de vergadering vastgestelde reglement van orde.

4. De vergadering:

- a. draagt de algemene verantwoordelijkheid voor de vervulling van het mandaat van de commissie en houdt toezicht op de werkzaamheden van de organen van de commissie;
- b. beveelt de leden en de organen van de commissie, alsook de in punt i) bedoelde hulporganen, maatregelen aan om de doelstellingen van de commissie te verwezenlijken;
- c. verleent haar goedkeuring aan de door de raad overeenkomstig artikel 10, lid 2, punt c), van dit verdrag aangenomen regels en voorschriften betreffende de werkzaamheden van de commissie;
- d. wijst de leden van de raad aan overeenkomstig artikel 10 van dit verdrag;
- e. verleent ten minste eenmaal per jaar haar goedkeuring aan de lijst van kandidaten voor de functie van commissaris en werkt deze lijst bij;
- f. kiest tijdens haar eerste bijeenkomst, en indien nodig daarna, de uitvoerend directeur van de commissie voor benoeming door de secretaris-generaal van de Raad van Europa;
- g. machtigt de uitvoerend directeur tot het overdragen van het register aan de commissie overeenkomstig de artikelen 24 en 25 van dit verdrag op een tijdstip dat de vergadering passend acht, rekening houdend met de gevolgen voor de jaarlijks vastgestelde bijdragen van de leden;
- h. machtigt de raad, op aanbeveling van diezelfde raad, tot het instellen van panels en het benoemen van de vereiste commissarissen op een tijdstip dat de vergadering passend acht, rekening houdend met de gevolgen voor de jaarlijks vastgestelde bijdragen van de leden;
- i. stelt op aanbeveling van de raad en/of de uitvoerend directeur alle hulporganen in die nodig zijn voor de uitoefening van de taken van de commissie;
- j. stelt de jaarlijkse verdeelsleutel voor de bijdragen vast;
- k. stelt de jaarlijkse begroting van de commissie vast;

- l. stelt het jaarlijks financieel verslag van de commissie vast;
  - m. stelt het jaarlijks activiteitenverslag van de commissie vast, en
  - n. vervult elke andere taak die haar bij dit verdrag is opgedragen, alsook elke andere taak die nodig is voor de vervulling van het mandaat van de commissie en die niet bij dit verdrag is opgedragen aan de raad, de panels van commissarissen, de uitvoerend directeur of het secretariaat. De vergadering kan al deze andere taken of een deel ervan aan de raad delegeren.
5. De vergadering komt bijeen zo vaak als nodig is, maar ten minste eenmaal per jaar. De vergadering komt bijeen wanneer zij daartoe besluit, op verzoek van de raad of op verzoek van een lid indien een dergelijk verzoek wordt gesteund door een derde van de leden. De voorzitter heeft het recht om de vergadering in dringende gevallen bijeen te roepen voor een buitengewone bijeenkomst. Met inachtneming van lid 6, is voor besluitvorming door de vergadering de aanwezigheid van een meerderheid van alle leden vereist.
6. De vergadering kan besluiten nemen via een schriftelijke procedure en langs elektronische weg, zoals bepaald in het reglement van orde van de vergadering.
7. De vergadering kan voor specifieke gebieden die van belang zijn voor de vergadering of de commissie als geheel, adviescomités instellen om bijstand te verlenen bij de werkzaamheden van de vergadering.
8. De vergadering stelt haar reglement van orde vast en alle andere regels of regelingen die nodig zijn voor de uitvoering van haar taken.
9. Het secretariaat fungeert als het secretariaat van de vergadering.

Artikel 8

Financieel comité

1. De vergadering stelt het financieel comité in als hulporgaan van de vergadering. Het financieel comité:
  - a. stelt de jaarlijkse bijdragen van de leden vast overeenkomstig artikel 23, lid 3, van dit verdrag;
  - b. adviseert het secretariaat bij het opstellen van de begroting van de commissie;
  - c. toetst de door het secretariaat voor het volgend jaar opgestelde ontwerpbegroting van de commissie en brengt verslag uit aan de vergadering;
  - d. toetst en geeft toestemming voor de aanvaarding van de bijdragen van andere entiteiten dan leden en waarnemers overeenkomstig artikel 23, lid 4, van dit verdrag;
  - e. doet aanbevelingen aan de vergadering met betrekking tot andere relevante financiële kwesties, en
  - f. verricht alle andere taken in verband met financiële kwesties die haar door de vergadering zijn toegewezen.
2. Het financieel comité is samengesteld uit vertegenwoordigers van:
  - a. alle leden die grote contribuanten aan de begroting van de commissie zijn;
  - b. andere leden en waarnemers die een bedrag bijdragen aan de begroting van de commissie dat ten minste gelijk is aan de verplichte bijdrage van de grote contribuanten voor het begrotingsjaar waarvoor zij die bijdrage hebben gedaan;
  - c. andere door de vergadering gekozen leden.
3. De vergadering bepaalt het aantal leden en het aantal waarnemers als bedoeld in lid 2, punt b), en lid 2, punt c). De vergadering herziet deze aantallen jaarlijks. Het aantal waarnemers mag niet groter zijn dan het aantal leden.
4. In het geval dat de commissie voldoende middelen uit andere bronnen dan de vastgestelde bijdragen ontvangt om in haar begrotingsbehoeften te voorzien, bestaat het financieel comité alleen uit vertegenwoordigers van door de vergadering gekozen leden.
5. Het financieel comité streeft ernaar zijn besluiten bij consensus te nemen. Indien geen consensus wordt bereikt, en tenzij in dit verdrag anders is bepaald, neemt het financieel comité zijn besluiten met een tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen, waarbij elk lid van het financieel comité één stem heeft. Voor de besluitvorming van het financieel comité is de aanwezigheid van een meerderheid van de leden van het financieel comité vereist.
6. Besluiten over procedurele aangelegenheden worden genomen met een meerderheid van de uitgebrachte stemmen. In geval van twijfel of onzekerheid over de vraag of het om een procedurele aangelegenheid gaat, wordt het besluit genomen overeenkomstig lid 5.

7. Het financieel comité vergadert zo vaak als nodig is en brengt verslag uit aan de vergadering. Het financieel comité kan leden, waarnemers en andere staten en entiteiten die de commissie tijdens de desbetreffende verslagperiode financieel hebben ondersteund, uitnodigen om de bijeenkomsten van het financieel comité bij te wonen.

8. Het secretariaat verleent het financieel comité de nodige administratieve ondersteuning.

Artikel 9

Stemming in de vergadering

1. Tenzij dit verdrag uitdrukkelijk een andere drempel voorschrijft, stelt de vergadering met een tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen haar besluiten vast.

2. De in artikel 7, lid 4, punten g) en h), van dit verdrag bedoelde besluiten worden genomen met een tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen, met inbegrip van de voorstemmen van alle grote contribuanten.

3. Besluiten over procedurele aangelegenheden worden genomen met een meerderheid van de uitgebrachte stemmen. In geval van twijfel of onzekerheid over de vraag of het om een procedurele aangelegenheid gaat, wordt het besluit genomen overeenkomstig lid 1.

4. Elk lid beschikt in de vergadering over één stem.

Artikel 10

Raad

1. De samenstelling van de raad wordt als volgt bepaald:

- a. de raad bestaat uit ten minste negen en ten hoogste vijftien leden. Tenzij de vergadering anders besluit, hebben de leden van de raad bij toerbeurt zitting voor een periode van drie jaar. De vergadering bepaalt de samenstelling van de raad op basis van een lijst van leden die blijk hebben gegeven van belangstelling voor het lidmaatschap van de raad, waarbij wordt uitgegaan van de volgorde waarin deze leden lid zijn geworden;
- b. de vergadering bepaalt op haar eerste bijeenkomst, of zo spoedig mogelijk daarna, welke de initiële negen leden van de raad zijn;
- c. de vergadering wijst drie extra leden van de raad aan op de eerstvolgende bijeenkomst na de neerlegging van de dertigste akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van dit verdrag of van toetreding daartoe, en drie extra leden na de neerlegging van de veertigste akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van dit verdrag of van toetreding daartoe;
- d. wanneer Oekraïne en/of de Russische Federatie lid zijn van de raad overeenkomstig het bepaalde in punt a), onthoudt zij zich van stemmingen op basis van lid 2, punt b), punt c), ii) tot en met v), en punt d). Wanneer Oekraïne en/of de Russische Federatie wel lid zijn, maar geen lid van de raad, worden zij uitgenodigd om deel te nemen aan de bijeenkomsten van de raad, met het recht om hun standpunt uiteen te zetten, maar zonder stemrecht;
- e. de vergadering stelt de regels vast voor het rouleren van het lidmaatschap van de raad overeenkomstig de bepalingen van dit artikel, met inbegrip van regels die zien op de continuïteit van de werkzaamheden van de raad wanneer het lidmaatschap rouleert.

2. De raad, onverminderd artikel 7 van dit verdrag:

- a. is verantwoordelijk voor de uitoefening van het mandaat van de commissie;
- b. benoemt de commissarissen uit de overeenkomstig artikel 7, lid 4, punt e), van dit verdrag door de vergadering goedgekeurde kandidatenlijst en stelt overeenkomstig artikel 12 van dit verdrag panels in;
- c. neemt de regels en voorschriften betreffende de werkzaamheden van de commissie aan, die vervolgens ter goedkeuring aan de vergadering worden voorgelegd, welke regels en voorschriften onder meer zien op de vaststelling van:
  - i. de regels en procedures voor de benoeming van commissarissen in en hun ontslag uit panels;
  - ii. de regels en procedures voor de indiening, toetsing en beoordeling van en besluitvorming over vorderingen, en voor de vaststelling per geval van het bedrag van de verschuldigde vergoeding;
  - iii. de normen en vereisten waaraan bewijs moet voldoen;
  - iv. de regels voor de beoordeling van schade, verlies of letsel;
  - v. de normen en benaderingswijzen met betrekking tot vergoedingen;
  - vi. de procedures voor het oplossen van betwiste kwesties;
  - vii. de volgorde waarin vorderingen worden getoetst en beoordeeld en erover wordt beslist;
  - viii. de regels en procedures die nodig zijn voor de voortzetting van de werkzaamheden van het register in het kader van de commissie, en
  - ix. andere aangelegenheden die onder de bevoegdheid van de raad vallen;

- d. heeft de bevoegdheid tot het aannemen of terugzenden van de aanbevelingen van de panels voor besluiten die zien op de bedragen aan schadevergoeding die in verband met door de panels behandelde vorderingen zijn verschuldigd, alsook voor besluiten die zien op de juridische en feitelijke grondslag van die aanbevelingen, met inachtneming van de artikelen 17 en 18 van dit verdrag, en
  - e. verricht alle andere taken die de vergadering aan de raad heeft gedelegeerd.
3. De raad komt regelmatig bijeen voor het behandelen van de aanbevelingen van de panels voor besluiten betreffende behandelde vorderingen en het nemen van alle andere besluiten die nodig zijn voor de uitvoering van zijn taken. Het secretariaat kan met raadgevende stem aan de bijeenkomsten van de raad deelnemen.
  4. De raad streeft ernaar zijn besluiten bij consensus te nemen. Indien geen consensus wordt bereikt, en tenzij in dit verdrag anders is bepaald, neemt de raad zijn besluiten met een tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen, waarbij elk lid van de raad één stem heeft. Met inachtneming van lid 5, is voor de besluitvorming van de raad de aanwezigheid van een meerderheid van de leden van de raad vereist.
  5. De raad kan besluiten nemen via een schriftelijke procedure en langs elektronische weg, zoals bepaald in zijn reglement van orde.
  6. Besluiten over procedurele aangelegenheden worden genomen met een meerderheid van de uitgebrachte stemmen. In geval van twijfel of onzekerheid over de vraag of het om een procedurele aangelegenheid gaat, wordt het besluit genomen overeenkomstig lid 4.
  7. De raad stelt zijn reglement van orde vast en alle andere regelingen die nodig zijn voor de uitvoering van zijn taken. De raad kiest uit zijn midden een voorzitter en één of twee vicevoorzitters voor een ambtstermijn van één jaar, met de mogelijkheid tot herverkiezing.
  8. De raad brengt tweemaal per jaar verslag uit aan de vergadering. Dit verslag bevat het aantal door de raad behandelde vorderingen en het totale bedrag aan schadevergoeding dat in elke categorie is toegekend, alsook een samenvatting van alle andere belangrijke feitelijke of juridische kwesties die relevant zijn voor de werkzaamheden van de commissie.

Artikel 11

Commissarissen

1. De commissarissen worden benoemd op basis van inclusiviteit, waarbij wordt gelet op onafhankelijkheid, onpartijdigheid, integriteit, een sterk moreel karakter, ervaring, professionele multidisciplinaire deskundigheid, brede geografische vertegenwoordiging en genderevenwicht. De commissarissen zijn deskundig op gebieden als internationaal recht, geschillenbeslechting, financiën, boekhouding, verzekering of schadebeoordeling. De raad kan aanvullende vereisten voor de benoeming van commissarissen vaststellen om tegevoet te komen aan specifieke behoeften van de panels.
2. De kandidaten voor de functie van commissaris kunnen door de leden worden voorgedragen. Personen kunnen zich ook rechtstreeks kandidaat stellen voor deze functie. Het secretariaat organiseert de procedure van voordracht en sollicitatie, screent de kandidaten en stelt een lijst op van kandidaten die in aanmerking komen voor de functie.
3. Het secretariaat legt de lijst van kandidaten ter goedkeuring voor aan de vergadering. Het secretariaat legt jaarlijks of op verzoek van de vergadering of de raad een bijgewerkte lijst ter goedkeuring voor aan de vergadering.
4. Kandidaten kunnen niet worden uitgesloten louter op grond van hun nationaliteit.
5. De voorwaarden voor de aanstelling van commissarissen, met inbegrip van hun bezoldiging, worden vastgesteld door de raad.
6. De commissarissen nemen op persoonlijke titel zitting en zijn beschikbaar om hun taken op doeltreffende wijze uit te voeren.

Artikel 12

Panels

1. De raad stelt panels in om vorderingen te toetsen en te beoordelen en om per geval het bedrag van de verschuldigde vergoeding vast te stellen. De panels doen aanbevelingen voor besluiten die ter goedkeuring aan de raad worden voorgelegd.

2. De raad bepaalt, op aanbeveling van het secretariaat en rekening houdend met overwegingen van doelmatigheid, flexibiliteit en werklast, het aantal in te stellen panels en het mandaat van elk panel.
3. Elk panel bestaat uit drie commissarissen, die door de raad in dat panel zijn benoemd.
4. De commissarissen van elk panel kiezen uit hun midden bij consensus de voorzitter van het panel. Indien zij geen consensus bereiken, wijst de raad de voorzitter aan.

Artikel 13

Secretariaat

1. De commissie heeft een secretariaat onder leiding van een uitvoerend directeur.
2. Het secretariaat verleent, onder het gezag van de uitvoerend directeur, inhoudelijke, technische en administratieve ondersteuning voor het onderhoud en functioneren van de commissie.
3. Het secretariaat beschikt over of verwerft de nodige deskundigheid voor de uitvoering van zijn taken, met inbegrip van voldoende deskundigheid in het toepasselijke nationale recht en beheersing van de relevante talen.
4. Het statuut van het personeel van de Raad van Europa is van toepassing op het secretariaat. De onderdanen van alle lidstaten van de Raad van Europa en de onderdanen van alle leden komen in aanmerking voor aanstelling als personeelslid van de commissie. De vergadering kan voorts afwijken van de toepasselijke regels en voorschriften van de Raad van Europa, met inbegrip van de regels en voorschriften betreffende de nationaliteit van het personeel, indien dit ten goede komt aan de uitvoering van de taken van de commissie. Bedoelde goedgekeurde afwijkingen worden megedeeld aan het Comité van Ministers en de secretaris-generaal van de Raad van Europa.

Artikel 14

Uitvoerend directeur

1. De uitvoerend directeur vertegenwoordigt de commissie en is gemachtigd om namens de commissie op te treden.
2. De uitvoerend directeur is gemachtigd om namens de commissie contracten, overeenkomsten en regelingen te sluiten. Internationale overeenkomsten worden door de uitvoerend directeur namens de commissie gesloten na voorafgaande goedkeuring door de vergadering. Regelingen met nationale of internationale organen betreffende de uitwisseling van informatie over vorderingen of bewijsmateriaal worden door de uitvoerend directeur namens de commissie gesloten na voorafgaande goedkeuring door de raad.
3. De secretaris-generaal van de Raad van Europa delegeert aan de uitvoerend directeur de bevoegdheden die nodig zijn voor de uitoefening van de taken van de uitvoerend directeur met betrekking tot het secretariaat.
4. De uitvoerend directeur:
  - a. heeft de dagelijkse verantwoordelijkheid voor het toezicht op en het beheer van de werkzaamheden van het secretariaat;
  - b. zorgt voor de inhoudelijke, technische, administratieve en organisatorische ondersteuning van de werkzaamheden van de vergadering, de raad en de panels, onder meer door het organiseren van geregelde contacten en het voorbereiden van hun bijeenkomsten;
  - c. is verantwoordelijk voor het ter behandeling doorsturen van vorderingen naar de panels en het doorsturen van aanbevelingen van de panels naar de raad;
  - d. onderhoudt contacten met betrokken nationale en internationale organen over uiteenlopende kwesties in verband met de werkzaamheden van de commissie, met inbegrip van kwesties in verband met vorderingen en bewijsmateriaal, en
  - e. verricht alle andere taken die bij dit verdrag aan de uitvoerend directeur zijn opgedragen of door de vergadering en/of de raad aan de uitvoerend directeur worden gedelegeerd.
5. De uitvoerend directeur wordt verkozen door de vergadering. Na zijn of haar verkiezing door de vergadering wordt de uitvoerend directeur benoemd door de secretaris-generaal van de Raad van Europa en wordt verwacht dat hij of zij deze functie vier jaar bekleedt, welke termijn kan worden verlengd.
6. De leden worden uitgenodigd om kandidaten voor de functie voor te dragen, waarbij rekening wordt gehouden met de aard van de vorderingen die bij de commissie worden ingediend.

7. Kandidaten moeten personen zijn van integriteit, met een sterk moreel karakter, passende ervaring en beroepskwalificaties die passen bij de functie.

Artikel 15

Onafhankelijkheid

1. De commissarissen, alsmede de uitvoerend directeur en de andere leden van het secretariaat, oefenen hun taken onafhankelijk uit.

2. Bij de uitoefening van hun taken vragen noch aanvaarden de commissarissen, alsmede de uitvoerend directeur en de andere leden van het secretariaat, instructies van regeringen of van andere autoriteiten of entiteiten buiten de commissie. Zij onthouden zich van handelingen die afbreuk kunnen doen aan hun positie als internationaal ambtenaar die uitsluitend aan de commissie verantwoording verschuldigd is.

3. Alle leden, alsmede de Raad van Europa en zijn organen, verbinden zich ertoe het volledig onafhankelijke karakter van de verantwoordelijkheden van de commissarissen, alsook van die van de uitvoerend directeur en de andere leden van het secretariaat, te eerbiedigen en niet te pogen hen te beïnvloeden bij de vervulling van hun taken.

4. De commissarissen, alsmede de uitvoerend directeur en de andere leden van het secretariaat, hebben geen persoonlijk of financieel belang bij aangelegenheden die aan de commissie worden voorgelegd. Eventuele belangenconflicten worden openbaar gemaakt en aangepakt overeenkomstig de regels van de commissie.

5. De regels inzake belangenconflicten en openbaarmaking voor de commissarissen, en voor zover van toepassing de uitvoerend directeur en de andere leden van het secretariaat, worden vastgesteld door de raad.

DEEL V

VORDERINGEN EN PROCEDURE

Artikel 16

Onderzoek van vorderingen door panels

1. De panels onderzoeken vorderingen, stellen vast of vorderingen gegrond zijn, bepalen het bedrag van de in verband met elke vordering verschuldigde vergoeding en doen aanbevelingen voor besluiten die ter goedkeuring aan de raad worden voorgelegd, overeenkomstig de toepasselijke regels en voorschriften.

2. Wanneer gespecialiseerde kennis, deskundigheid of ervaring vereist is, kunnen de panels het secretariaat verzoeken om deskundigen aan te stellen om hen bij te staan.

3. Het onderzoek van vorderingen vindt plaats overeenkomstig de regels en voorschriften. De panels bepalen hun eigen werkmethode.

4. Het secretariaat verleent de panels administratieve, technische, juridische en andere bijstand bij de uitvoering van hun taken, maar is niet betrokken bij de uiteindelijke besluitvorming van de panels.

Artikel 17

Besluitvorming van de panels

1. De panels streven ernaar om hun aanbevelingen bij consensus aan te nemen. Indien geen consensus wordt bereikt, worden aanbevelingen voor besluiten aangenomen bij een meerderheid van de commissarissen in het panel. Het secretariaat legt vast of een besluit van een panel bij consensus dan wel bij meerderheid is aangenomen en wat de uitslag van eventuele stemmingen is.

2. De aanbevelingen van de panels voor besluiten worden met redenen omkleed.

Artikel 18

Besluitvorming over de aanbevelingen van panels

1. De raad behandelt de aanbevelingen van de panels met betrekking tot vorderingen zo spoedig mogelijk nadat die aanbevelingen aan de raad zijn toegezonden. Bij zijn beoordeling van de aanbevelingen volgt de raad, indien van toepassing, de door de panels gebruikte groepering van de vorderingen.

2. Nadat de raad een aanbeveling volledig heeft behandeld, wordt deze geacht te zijn goedgekeurd door de raad, tenzij de raad op in de regels en voorschriften genoemde gronden besluit de aanbeveling terug te zenden naar het panel, vergezeld van een opgave van de redenen voor zijn besluit en eventuele aanvullende richtsnoeren, die een integrerend deel uitmaken van het besluit van de raad.
3. Het panel neemt de richtsnoeren van de raad in overweging en doet zo nodig een nieuwe aanbeveling.
4. In de uitzonderlijke situaties als bedoeld in de regels en voorschriften, kan de raad een aanbeveling van een panel voorleggen aan een daartoe door de raad ingesteld ad-hocbeoordelingspanel.
5. Een ad-hocbeoordelingspanel bestaat uit drie voorzitters van panels. De artikelen 16 en 17 van dit verdrag zijn tevens van toepassing op ad-hocbeoordelingspanels en hun werkzaamheden.
6. Nadat de raad alle onderdelen van de aanbeveling van het ad-hocbeoordelingspanel heeft behandeld, wordt deze geacht te zijn goedgekeurd door de raad, tenzij de raad de zaak voorlegt aan de vergadering, die in de plaats van de raad definitief over de zaak beslist.
7. Een overeenkomstig dit artikel goedgekeurde aanbeveling wordt het definitieve besluit van de commissie met betrekking tot de betreffende vordering en is niet vatbaar voor verder beroep of herziening.
8. Het secretariaat houdt een register bij van het besluitvormingsproces van de vergadering, de raad en eventuele ad-hocbeoordelingspanels.

Artikel 19

Vonnissen of uitspraken van gerechten en andere rechtsprekende instanties

1. Bij hun besluitvorming houden de panels en de raad in voorkomend geval rekening met toepasselijke vonnissen of uitspraken van gerechten en andere krachtens internationaal recht ingestelde rechtsprekende instanties.
2. De panels en de raad kunnen ook rekening houden met toepasselijke vonnissen of uitspraken van nationale rechterlijke instanties.
3. De commissie neemt via haar organen passende maatregelen om ervoor te zorgen dat geen enkele eiser tweemaal wordt vergoed voor dezelfde schade, hetzelfde verlies of hetzelfde letsel. De leden streven ernaar de commissie hierbij te ondersteunen, met name door waar nodig informatie uit te wisselen met de commissie.

Artikel 20

Normen en waarborgen

1. De commissie, met inbegrip van de raad, de panels en het secretariaat, verrichten hun werkzaamheden volgens de hoogste normen van onafhankelijkheid, onpartijdigheid, billijkheid en objectiviteit.
2. De commissie werkt op transparante wijze, informeert het publiek regelmatig over haar activiteiten en beschermt persoonsgegevens naar behoren. De regels inzake transparantie, met inbegrip van de regels voor de bekendmaking van de besluiten van de commissie, worden vastgesteld door de raad.
3. De raad stelt regels vast betreffende de bescherming van persoonsgegevens en vertrouwelijkheid.
4. Alle procedures van de commissie worden uitgevoerd met inachtneming van passende procedurele waarborgen.

Artikel 21

Financiering van de toegekende vergoeding en tenuitvoerlegging

1. De leden erkennen dat de Russische Federatie de juridische gevolgen moet dragen van al haar internationaal onrechtmatige daden, met inbegrip van het herstel van alle schade die door die daden is veroorzaakt. Daarom wordt verwacht dat de Russische Federatie de door de commissie krachtens dit verdrag vastgestelde en toegekende vergoedingen zal financieren.
2. De leden, met uitzondering van de Russische Federatie, zijn niet gehouden de door de commissie vastgestelde en toegekende vergoeding te financieren.

3. Besluiten van de commissie kunnen niet ten uitvoer worden gelegd via gerechten of andere gerechtelijke of quasi-gerechtelijke instanties die onder de nationale jurisdictie van de leden vallen, tenzij een betrokken lid dit uitdrukkelijk toestaat op grond van zijn nationaal recht.

Artikel 22

Mechanismen voor betaling van de toegekende vergoeding

De vergadering kan zich buigen over mechanismen voor de betaling van toegekende vergoedingen zodra de financiering beschikbaar is, met inbegrip van betaling uit een compensatiefonds dat daarvoor is ingesteld of aangewezen op een tijdstip dat de vergadering passend acht.

DEEL VI

FINANCIERING VAN DE COMMISSIE

Artikel 23

Financiering en begroting

1. Zodra de Russische Federatie lid wordt, draagt zij vanaf de inwerkingtreding van dit verdrag de kosten van de commissie.
2. Totdat de Russische Federatie de kosten van de commissie draagt, wordt de commissie gefinancierd uit de jaarlijks vastgestelde bijdragen van de leden en vrijwillige bijdragen. Betaling van deze bijdragen laat de mogelijkheid van terugvordering bij de Russische Federatie onverlet.
3. De jaarlijkse bijdragen van de leden worden vastgesteld door het financieel comité, op basis van de criteria voor de vaststelling van de jaarlijkse verdeelsleutel voor de bijdragen aan de algemene begroting van de Raad van Europa, en kunnen door de vergadering worden aangepast overeenkomstig de beginselen waarop die verdeelsleutel is gebaseerd.
4. De commissie kan vrijwillige bijdragen voor haar werkzaamheden ontvangen en gebruiken, waaronder bijdragen in natura. Deze bijdragen zijn in overeenstemming met het mandaat en de taken van de commissie. Voor bijdragen van andere entiteiten dan leden en waarnemers is voorafgaande toestemming van het financieel comité vereist.
5. De commissie beschikt in het kader van de Raad van Europa over een eigen begroting. De vergadering stelt jaarlijks de begroting van de commissie voor het volgend jaar vast, die door het secretariaat wordt opgesteld en door het financieel comité wordt gecontroleerd.
6. Met inachtneming van de bepalingen van dit verdrag, is het financieel reglement van de Raad van Europa van toepassing.
7. De vergadering kan de rechten van een lid opschorten wanneer zij van oordeel is dat het lid zijn financiële verplichtingen uit hoofde van dit verdrag niet is nagekomen.

DEEL VII

REGISTER VAN SCHADE DIE IS AANGERICHT DOOR DE AGRESSIE VAN DE RUSSISCHE FEDERATIE TEGEN OEKRAÏNE

Artikel 24

Overdracht van de werkzaamheden van het register

1. Zo spoedig mogelijk na de oprichting van de commissie en de benoeming van haar uitvoerend directeur neemt de uitvoerend directeur contact op met het register en/of de Raad van Europa om de nodige voorbereidingen te treffen voor de overdracht van de werkzaamheden van het register aan de commissie, welke overdracht op zodanige wijze gebeurt dat de ononderbroken werking van het register tot de ontbinding ervan wordt gewaarborgd en informatie over vorderingen en bewijsmateriaal die in het register wordt bewaard, ter beschikking van de commissie wordt gesteld. Bedoelde overdracht betreft tevens het digitale platform van het register, met inbegrip van alle daarin opgenomen informatie over vorderingen en bewijsmateriaal, overige documentatie, de archieven daarvan, de roerende en onroerende goederen daarvan, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, bankrekeningen, informatietechnologieapparatuur, software en eventuele licenties daarop, overeenkomsten en regelingen die door het register zijn gesloten, alsook alle daarmee verband houdende gegevens, en zulks op zodanige wijze dat de commissie de rechtsopvolger van het register wordt.

2. De vergadering, de raad en de leden ondersteunen de uitvoerend directeur bij de voorbereiding van de overdracht van de werkzaamheden van het register aan de commissie wanneer dit noodzakelijk en gepast is.

3. Nadat de vergadering de uitvoerend directeur krachtens artikel 7, lid 4, punt g), van dit verdrag de daartoe strekkende machtiging heeft verleend, draagt de uitvoerend directeur de werkzaamheden van het register aan de commissie over en geeft hij of zij aan de vergadering te kennen wanneer de overdracht is voltooid en de commissie haar werkzaamheden met betrekking tot vorderingen kan aanvangen.

Artikel 25

Voortzetting van de werkzaamheden van het register in het kader van de commissie

1. De werkzaamheden van het register, met inbegrip van de organisatie van de indiening van vorderingen, worden voortgezet in het kader van de commissie.

2. De raad stelt, op voorstel van de uitvoerend directeur, de daarvoor toepasselijke regels en procedures vast.

DEEL VIII

SLOTBEPALINGEN

Artikel 26

Geschillenbeslechting

In geval van een geschil tussen de leden over de uitlegging of toepassing van dit verdrag, streven de leden ernaar om hun geschil op te lossen door middel van onderhandelingen of met andere vreedzame middelen van hun keuze, zoals via de vergadering, die zich inspant om het bereiken van een minnelijke schikking te vergemakkelijken.

Artikel 27

Lidmaatschap en status van waarnemer

1. Met inachtneming van artikel 28 van dit verdrag, kan elke staat, de Europese Unie en elke andere regionale organisatie voor integratie lid worden van de commissie door partij te worden bij dit verdrag overeenkomstig de daarin beschreven procedures.

2. De vergadering kan elke staat, regionale organisatie voor integratie of internationale organisatie uitnodigen om waarnemer bij de commissie te worden, onder de door de vergadering vastgestelde voorwaarden. Elke staat, regionale organisatie voor integratie of internationale organisatie kan verzoeken om te worden uitgenodigd om waarnemer te worden.

3. Onverminderd artikel 7 van dit verdrag, kunnen waarnemers zonder stemrecht deelnemen aan de bijeenkomsten van de vergadering en tijdens die bijeenkomsten mondelinge of schriftelijke verklaringen afleggen.

4. Waarnemers die een vrijwillige bijdrage aan de begroting van de commissie hebben geleverd voor een bedrag dat ten minste gelijk is aan het bedrag dat door de vergadering overeenkomstig artikel 7, lid 4, punt j), van dit verdrag is vastgesteld, hebben overeenkomstig artikel 7, lid 4, punten k) tot en met m), van dit verdrag het recht deel te nemen aan de vaststelling van de jaarlijkse begroting, het jaarlijks financieel verslag en het jaarlijks activiteitenverslag van de commissie, met stemrecht in de vergadering gedurende het begrotingsjaar waarvoor zij die bijdrage hebben geleverd.

5. Elk lid dat handelt op een wijze die niet in overeenstemming is met het mandaat van de commissie of dat de commissie belemmert in de uitoefening van haar taken, kan worden geschorst in zijn rechten en door de vergadering worden verzocht zich overeenkomstig artikel 35 van dit verdrag terug te trekken. Indien het betreffende lid niet aan dit verzoek voldoet, kan de vergadering besluiten dat het vanaf een door de vergadering bepaalde datum niet langer lid is.

6. Wanneer een waarnemer handelt op een wijze die niet in overeenstemming is met het mandaat van de commissie of de commissie belemmert in de uitoefening van haar taken, kan de vergadering overeenkomstig de door haar vastgestelde procedures diens status van waarnemer opschorten of intrekken.

Artikel 28

Lidmaatschap van de Russische Federatie en deelname aan de werkzaamheden van de organen van de commissie

1. De Russische Federatie kan op elk moment lid worden door kenbaar te maken dat zij ermee instemt door dit verdrag gebonden te zijn, overeenkomstig artikel 31 van dit verdrag en op voorwaarde dat zij een aan een akte van toetreding tot dit verdrag te hechten verklaring aflegt die ertoe strekt dat:
  - a. de Russische Federatie aanvaardt dat zij krachtens het internationaal recht aansprakelijk is voor schade, verlies en letsel veroorzaakt door internationaal onrechtmatige daden die zij in of tegen Oekraïne heeft gepleegd, met inbegrip van haar agressie in strijd met het Handvest van de Verenigde Naties, alsook voor haar schendingen van het internationaal humanitair recht en het internationaal recht inzake de mensenrechten,
    - i. op het grondgebied van Oekraïne – binnen zijn internationaal erkende grenzen, waaronder het land, het luchtruim, de binnenwateren en de territoriale zee van Oekraïne,
    - ii. in de exclusieve economische zone van Oekraïne en op zijn continentaal plat, overeenkomstig het internationaal recht en, voor zover van toepassing, de nationale wetgeving van Oekraïne,
    - iii. op luchtvaartuigen of vaartuigen die onder de jurisdictie van Oekraïne vallen,
    - iv. aan alle betrokken natuurlijke en rechtspersonen, alsmede aan de staat Oekraïne, met inbegrip van Oekraïense regionale en lokale overheden en entiteiten die eigendom zijn of onder zeggenschap staan van de staat Oekraïne;
  - b. de Russische Federatie ermee instemt zich te houden aan de besluiten van de commissie inzake vergoedingen en de nodige middelen te verschaffen voor de betaling van toegekende vergoedingen of van andere bedragen waarmee Oekraïne heeft ingestemd, en
  - c. de Russische Federatie ermee instemt de leden en, in voorkomend geval, de waarnemers te vergoeden voor hun bijdrage in de kosten van de commissie.
2. De vergadering vergewist zich ervan dat de verklaring van de Russische Federatie die aan haar akte van toetreding is gehecht, voldoet aan de voorwaarden van lid 1.
3. Zodra de Russische Federatie belangstelling toont voor het lidmaatschap van de commissie, stelt de raad nadere regels vast voor de deelname van de Russische Federatie aan de werkzaamheden van de commissie. Deze regels worden door de vergadering bij consensus goedgekeurd.
4. De Russische Federatie kan overeenkomstig artikel 27 van dit verdrag op elk moment verzoeken om waarnemer bij de commissie te worden.

Artikel 29

Depositaris

De secretaris-generaal van de Raad van Europa is depositaris van dit verdrag.

Artikel 30

Ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring en inwerkingtreding

1. Dit verdrag staat open voor ondertekening door alle lidstaten van de Raad van Europa, alle andere staten en de Europese Unie die hebben deelgenomen aan de diplomatieke conferentie voor de aanneming van dit verdrag, alsmede elke andere staat die heeft gestemd voor Resolutie ES-11/5 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 14 november 2022, getiteld „Bevordering van rechtsmiddelen en herstel voor de agressie tegen Oekraïne”.
2. Dit verdrag moet worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd. De akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden neergelegd bij de secretaris-generaal van de Raad van Europa.
3. Dit verdrag treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum waarop aan beide onderstaande voorwaarden is voldaan:
  - a. vijftientig ondertekenaars hebben overeenkomstig de bepalingen van lid 2 kenbaar gemaakt dat zij ermee instemmen door dit verdrag gebonden te zijn, en

b. de totale individuele bijdragen van deze ondertekenaars aan de begroting van het register voor 2025¹⁾ zijn goed voor ten minste 50 % van de totale begroting van het register voor 2025.

4. Met inachtneming van artikel 28 van dit verdrag betreffende de Russische Federatie, geldt ten aanzien van elke in lid 1 bedoelde ondertekenaar die daarna zijn of haar instemming tot uitdrukking brengt om door dit verdrag te worden gebonden, dat dit verdrag in werking treedt op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van de neerlegging van de akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring.

Artikel 31

Toetreding

1. Na de inwerkingtreding van dit verdrag kunnen de partijen bij dit verdrag, via de vergadering, elke staat of regionale organisatie voor integratie die niet heeft deelgenomen aan de diplomatieke conferentie voor de aanneming van dit verdrag en die niet heeft gestemd voor Resolutie ES-11/5 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 14 november 2022, getiteld „Bevordering van rechtsmiddelen en herstel voor de agressie tegen Oekraïne”, uitnodigen tot dit verdrag toe te treden.

2. Onverminderd lid 1 en overeenkomstig artikel 28 van dit verdrag, kan de Russische Federatie op elk moment tot dit verdrag toetreden.

3. Voor iedere toetredende staat of regionale organisatie voor integratie treedt dit verdrag in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een termijn van drie maanden na de datum van neerlegging van de akte van toetreding bij de secretaris-generaal van de Raad van Europa.

Artikel 32

Territoriale toepassing

1. Elke staat kan, op het moment van ondertekening of bij de neerlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, aangeven op welk gebied of welke gebieden van die staat dit verdrag van toepassing zal zijn.

2. Elke staat kan op een later tijdstip door middel van een verklaring gericht aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa de toepassing van dit verdrag uitbreiden tot elk ander gebied van die staat dat in de verklaring wordt genoemd en voor de internationale betrekkingen waarvan die staat verantwoordelijk is of waarvoor hij bevoegd is verbintenissen aan te gaan. Ten aanzien van een dergelijk gebied treedt dit verdrag in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst van bedoelde verklaring door de secretaris-generaal van de Raad van Europa.

3. Elke krachtens de leden 1 en 2 gedane verklaring kan, met betrekking tot elk in die verklaring genoemd gebied, worden ingetrokken door middel van een aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa gerichte kennisgeving. De intrekking wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst van deze kennisgeving door de secretaris-generaal van de Raad van Europa.

Artikel 33

Wijzigingen

1. Wijzigingen van dit verdrag kunnen door elk lid worden voorgesteld.

2. Voorstellen tot wijziging van dit verdrag kunnen een voorstel behelzen om de temporele werkingssfeer van dit verdrag uit te breiden tot vorderingen tot vergoeding van schade, verlies of letsel veroorzaakt door de internationaal onrechtmatige daden die de Russische Federatie op of na 20 februari 2014 in of tegen Oekraïne heeft gepleegd.

3. Elk voorstel tot wijziging wordt door de secretaris-generaal van de Raad van Europa aan de leden meegegeeld. De secretaris-generaal van de Raad van Europa stelt de vergadering daarvan in kennis.

¹⁾ Overeenkomstig de aangepaste begroting voor 2025 (document RD4U-COP(2024)16, blz. 6, tabel 7), zoals vastgesteld door de conferentie van deelnemers aan het register op 11 oktober 2024 (document RD4U-COP(2024)18, blz. 3), komt 50 % van de totale begroting van het register voor 2025 overeen met 3 692 150 EUR. Wat betreft de ondertekenaars die niets aan de begroting van het register voor 2025 hebben bijgedragen, wordt het bedrag dat zij als bijdrage aan de begroting van het register hadden moeten afdragen wanneer zij deelnemer aan het register waren geweest, gebruikt voor de berekening van de totale individuele bijdragen als bedoeld in punt b).

4. De vergadering behandelt het voorstel tot wijziging en kan het aannemen.
5. De tekst van een door de vergadering aangenomen wijziging wordt door de secretaris-generaal van de Raad van Europa ter bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring aan de leden toegezonden.
6. Elke overeenkomstig dit artikel aangenomen wijziging treedt in werking op de dertigste dag na de datum waarop alle leden de secretaris-generaal van de Raad van Europa ervan in kennis hebben gesteld dat zij de wijziging hebben bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd.

Artikel 34

Voorbehouden

Er mag geen voorbehoud worden gemaakt ten aanzien van de bepalingen van dit verdrag.

Artikel 35

Opzegging

1. Na de datum waarop dit verdrag overeenkomstig artikel 30 van dit verdrag in werking is getreden, kan het door elk lid op elk moment door middel van een kennisgeving aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa worden opgezegd.
2. Deze opzegging wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van twaalf maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de secretaris-generaal van de Raad van Europa. In geval van opzegging door de Russische Federatie wordt de opzegging van kracht na het verstrijken van een tijdvak van tien jaar of totdat dit verdrag overeenkomstig artikel 36 van dit verdrag wordt beëindigd.
3. Opzegging uit hoofde van dit artikel heeft geen terugwerkende kracht op de verbintenissen en verplichtingen die gedurende de periode van het lidmaatschap van het opzeggende lid voortvloeien uit dit verdrag.

Artikel 36

Duur en beëindiging

1. Onverminderd lid 4, blijft dit verdrag van kracht voor een periode van ten minste tien jaar vanaf de inwerkingtreding ervan.
2. Dit verdrag blijft daarna van kracht voor opeenvolgende perioden van maximaal vijf jaar indien de vergadering vóór het einde van de dan lopende periode, bij een meerderheid van ten minste driekwart van alle leden, besluit dat het van kracht moet blijven.
3. Tien jaar na de inwerkingtreding van dit verdrag kan de vergadering het op elk moment bij een meerderheid van ten minste drie kwart van alle leden beëindigen en de commissie ontbinden.
4. De vergadering beëindigt dit verdrag indien:
  - a. als gevolg van opzeggingen overeenkomstig artikel 35 van dit verdrag het aantal partijen bij dit verdrag onder de in artikel 30, lid 3, punt a), van dit verdrag genoemde drempel daalt, of
  - b. er onvoldoende middelen zijn om de verwachte operationele uitgaven van de commissie voor de volgende twaalf maanden te financieren en de commissie niet in staat is om alternatieve financiering te vinden.
5. Beëindiging op grond van lid 4, punt a), treedt in werking twaalf maanden na de datum van ontvangst door de secretaris-generaal van de Raad van Europa van de kennisgeving van opzegging die de aanleiding vormt voor deze gebeurtenis, tenzij de vergadering binnen drie maanden na de datum waarop het aantal partijen bij dit verdrag onder de in artikel 30, lid 3, punt a), van dit verdrag genoemde drempel daalt, bij consensus besluit dat dit verdrag van kracht moet blijven en de commissie voor een bepaalde periode moet blijven bestaan.
6. Beëindiging op grond van lid 4, punt b), wordt zo spoedig mogelijk na de datum van het daartoe strekkende besluit van de vergadering van kracht.
7. In geval van beëindiging van dit verdrag en ontbinding van de commissie zorgt de vergadering ervoor dat alle door de commissie ontvangen informatie over vorderingen en bewijsmateriaal, haar besluiten en andere documentatie, met inbegrip van haar archieven, worden bewaard.

8. Voordat dit verdrag op grond van dit artikel wordt beëindigd en de commissie wordt ontbonden, stelt de vergadering de nodige overgangsregelingen vast.

Artikel 37

Kennisgevingen

De secretaris-generaal van de Raad van Europa stelt de lidstaten van de Raad van Europa, de andere staten en de Europese Unie die aan de diplomatieke conferentie voor de aanneming van dit verdrag hebben deelgenomen, alsmede elke ondertekenaar, elke partij en elke andere staat of regionale organisatie voor integratie die is uitgenodigd om tot dit verdrag toe te treden, in kennis van:

- a. elke ondertekening;
- b. de neerlegging van elke akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding;
- c. de datum van inwerkingtreding van dit verdrag overeenkomstig artikel 30 van dit verdrag;
- d. elke wijziging die overeenkomstig artikel 33 van dit verdrag is aangenomen en de datum waarop die wijziging in werking treedt;
- e. elke verklaring die overeenkomstig artikel 6, lid 5, van dit verdrag is afgelegd;
- f. elke opzegging overeenkomstig artikel 35 van dit verdrag;
- g. elke andere akte, kennisgeving of mededeling met betrekking tot dit verdrag.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, dit verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN te Den Haag, op 16 december 2025, in de Engelse, de Franse en de Spaanse taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek, in een enkel exemplaar dat wordt neergelegd in het archief van de Raad van Europa. De secretaris-generaal van de Raad van Europa doet een gewaarmerkt afschrift toekomen aan elke lidstaat van de Raad van Europa, alle andere staten en de Europese Unie die aan de diplomatieke conferentie voor de aanneming van dit verdrag hebben deelgenomen, alsmede aan elke staat of regionale organisatie voor integratie die is uitgenodigd om tot dit verdrag toe te treden.

Uitgegeven de *vierentwintigste* maart 2026.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

T.B.W. BERENDSEN

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 2025 Nr. 101

A. TITEL

*Verdrag tot oprichting van een internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne;
's-Gravenhage, 16 december 2025*

Voor een overzicht van de verdragsgegevens, zie verdragsnummer 014152 in de Verdragenbank.

B. TEKST^{1) 2)}

Convention establishing an International Claims Commission for Ukraine

Preamble

The Signatories to this Convention,

Recalling the obligations of all States under Article 2 of the Charter of the United Nations, including the obligation to refrain in their international relations from the threat or use of force against the territorial integrity or political independence of any State, or in any other manner inconsistent with the purposes of the United Nations, and to settle their international disputes by peaceful means;

Expressing grave concern at the loss of life, civilian displacement, catastrophic destruction of infrastructure and natural resources, loss of public and private property, and economic calamity caused by the Russian Federation's aggression against Ukraine;

Bearing in mind the importance of maintaining and strengthening international peace founded upon freedom, equality, justice, and respect for human rights, and of developing friendly relations among nations irrespective of their political, economic, and social systems or the levels of their development;

Recalling United Nations General Assembly Resolution ES-11/1 of 2 March 2022, entitled "Aggression against Ukraine", in which the General Assembly deplored in the strongest terms the aggression by the Russian Federation against Ukraine in violation of Article 2(4) of the Charter of the United Nations;

Recalling the International Law Commission's Articles on the Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts and the obligation of the responsible State to make full reparation for the injury caused by the internationally wrongful act;

Recalling United Nations General Assembly Resolution 60/147 of 16 December 2005, in which the General Assembly adopted the Basic Principles and Guidelines on the Right to a Remedy and Reparation for Victims of Gross Violations of International Human Rights Law and Serious Violations of International Humanitarian Law;

Recalling United Nations General Assembly Resolution ES-11/5 of 14 November 2022, entitled "Furtherance of remedy and reparation for aggression against Ukraine", in which the General Assembly recognised that the Russian Federation must be held to account for any violations of international law in or against Ukraine, including its aggression in violation of the Charter of the United Nations, as well as any violations of international humanitarian law and international human rights law;

---

¹⁾ De Spaanse tekst is niet opgenomen.

²⁾ Het voor eensluidend gewaarmerkt afschrift is nog niet ontvangen. In de tekst kunnen derhalve onjuistheden voorkomen die in een volgend Tractatenblad zullen worden gecorrigeerd.

Recalling that in Resolution ES-11/5, the General Assembly further recognised that the Russian Federation must bear the legal consequences of all of its internationally wrongful acts, including making reparation for the injury, including any damage, caused by such acts;

Recalling that the General Assembly further recognised the need for the establishment, in cooperation with Ukraine, of an international mechanism for reparation for damage, loss, or injury, and arising from the internationally wrongful acts of the Russian Federation in or against Ukraine;

Recalling that the General Assembly recommended the creation by member States, in cooperation with Ukraine, of an international register of damage to serve as a record, in documentary form, of evidence and claims information on damage, loss, or injury to all natural and legal persons concerned, as well as the State of Ukraine, caused by internationally wrongful acts of the Russian Federation in or against Ukraine, as well as to promote and coordinate evidence-gathering;

Welcoming the creation of the Register of Damage Caused by the Aggression of the Russian Federation against Ukraine through Resolution CM/Res(2023)3 of the Committee of Ministers of the Council of Europe of 12 May 2023 establishing the Enlarged Partial Agreement on the Register of Damage Caused by the Aggression of the Russian Federation against Ukraine as confirmed by Resolution CM/Res(2025)3 of the Committee of Ministers of the Council of Europe of 9 July 2025;

Noting also that the Register of Damage Caused by the Aggression of the Russian Federation against Ukraine is operational and receives, processes, and records claims in accordance with its Statute;

Recalling the Statute of the Register of Damage Caused by the Aggression of the Russian Federation against Ukraine, which stipulates that the work of the Register, including its digital platform with all data about claims and evidence recorded therein, is intended to constitute the first component of a future international compensation mechanism to be established by a separate international instrument in cooperation with Ukraine;

Noting that this Convention is such an international instrument and that it establishes the International Claims Commission for Ukraine, which constitutes the second component of the international compensation mechanism that may also include, as the third component, a future compensation fund mandated to pay compensation for damage, loss, or injury caused by the Russian Federation's internationally wrongful acts in or against Ukraine;

Noting that whilst this Convention addresses internationally wrongful acts committed by the Russian Federation in or against Ukraine on or after 24 February 2022, this does not absolve the Russian Federation of any responsibility for its internationally wrongful acts committed in or against Ukraine on or after 20 February 2014, nor does it preclude the possibility of a future amendment to this Convention to allow its temporal scope to be extended to 20 February 2014;

Committing to implement the provisions of this Convention in conformity with international law,

Have agreed this Council of Europe Open Convention as follows:

PART I

USE OF TERMS

Article 1

Definitions

For the purposes of this Convention:

- a) "Assembly" shall mean the Assembly of the Members of the Commission established in accordance with Article 7 of this Convention;
- b) "Claims" within the meaning of Article 3 of this Convention shall mean claims submitted to the Register of Damage Caused by the Aggression of the Russian Federation against Ukraine in accordance with its rules and, after the transfer of the work of the Register to the Commission under Part VII of this Convention, the claims submitted in accordance with the rules and procedures referred to in Article 25 of this Convention;
- c) "Commission" shall mean the International Claims Commission for Ukraine established by this Convention;
- d) "Commissioner" shall mean an individual appointed as a member of a Panel in accordance with Article 11 of this Convention;
- e) "Council" shall mean the Council of the Commission established in accordance with Article 10 of this Convention;
- f) "Executive Director" shall mean the Executive Director of the Commission appointed in accordance with Article 14 of this Convention;
- g) "Financial Committee" shall mean the Financial Committee of the Commission established in accordance with Article 8 of this Convention;
- h) "Major Contributor" shall mean any Member which, in any financial year, contributes the highest level of

obligatory contributions to the budget of the Commission based on the criteria set out in Resolution (94) 31 of the Committee of Ministers of the Council of Europe of 4 November 1994;

- i) "Member" shall mean any State or Regional Integration Organisation that has become a Member of the Commission by becoming a Party to this Convention in accordance with Articles 27, 28, 30, or 31 of this Convention;
- j) "Observer" shall mean any State, Regional Integration Organisation, or international organisation that has become an Observer of the Commission in accordance with Article 27(2) of this Convention;
- k) "Panel" shall mean a Panel of Commissioners established in accordance with Article 12 of this Convention;
- l) "Regional Integration Organisation" shall mean an organisation constituted by sovereign States of a given region, to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention;
- m) "Register of Damage Caused by the Aggression of the Russian Federation against Ukraine" or "Register" shall mean the Register of Damage Caused by the Aggression of the Russian Federation against Ukraine established through Resolution CM/Res(2023)3 of the Committee of Ministers of the Council of Europe of 12 May 2023, as confirmed by Resolution CM/Res(2025)3 of the Committee of Ministers of the Council of Europe of 9 July 2025;
- n) "Rules and Regulations" shall mean the rules and regulations governing the work of the Commission adopted by the Council in accordance with subparagraph 2(c) of Article 10 of this Convention and approved by the Assembly in accordance with subparagraph 4(c) of Article 7 of this Convention;
- o) "Secretariat" shall mean the Secretariat of the Commission established in accordance with Article 13 of this Convention.

PART II

ESTABLISHMENT, MANDATE, AND FUNCTIONS OF THE INTERNATIONAL CLAIMS COMMISSION FOR UKRAINE

Article 2

Establishment of the International Claims Commission for Ukraine

The International Claims Commission for Ukraine is hereby established as an independent body within the institutional framework of the Council of Europe.

Article 3

Mandate and Functions of the Commission

1. The Commission shall be an administrative body that decides Claims for compensation of damage, loss, or injury caused by internationally wrongful acts committed by the Russian Federation in or against Ukraine, including its aggression in violation of the Charter of the United Nations, as well as any violations by the Russian Federation of international humanitarian law and international human rights law:
  - a) on or after 24 February 2022;
  - b) (i) in the territory of Ukraine within its internationally recognised borders, which includes its land, airspace, internal waters, and territorial sea;
  - (ii) in the exclusive economic zone of Ukraine and on its continental shelf, in accordance with international law and, as applicable, national legislation of Ukraine; or
  - (iii) to any aircraft or vessel under the jurisdiction of Ukraine; and
  - c) to all natural and legal persons concerned, as well as the State of Ukraine, including its regional and local authorities and state-owned or controlled entities.
2. For the purposes of this Convention, the mandate of the Commission under paragraph 1 above shall mean that the Commission shall review, assess, and decide Claims and determine any amount of compensation due in each case.
3. The Commission shall address all administrative, financial, procedural, factual, legal, and policy issues as required to decide Claims and determine any amount of compensation due in each case.
4. The Commission shall work on the basis that the Russian Federation, under international law, is responsible for all damage, loss, or injury caused by its internationally wrongful acts in or against Ukraine in accordance with paragraph 1 above.
5. The decisions of the Commission, including on amounts of compensation determined and awarded in accordance with this Convention, shall be final. Decisions on amounts of compensation shall be reflective of a fair and just assessment and determination of the value of a Claim.

6. Decisions of the Commission shall, so far as the operation of the Commission is concerned, be considered by all Members of the Commission as finally resolving all factual and legal questions with respect to a Claim.

PART III

LEGAL STATUS AND SEAT

Article 4

Legal Personality

1. The Commission shall possess international legal personality.
2. Accordingly, the Commission shall enjoy such legal capacity as is necessary for the exercise of its functions, fulfilment of its mandate, and the protection of its interests, in particular the capacity to enter into agreements, to acquire and dispose of movable and immovable property, and to institute legal proceedings.

Article 5

Seat

1. The Commission shall have its seat in the territory of one of the Parties to this Convention.
2. The status and operation of the Commission in the host State shall be regulated by a host State agreement concluded between the host State and the Commission.
3. The Commission shall have an office in Ukraine for the purpose of assisting the Assembly, the Council, and the Panels in their functions.
4. The Commission shall enter into arrangements and/or agreements with Ukraine that shall regulate the status and operation of the office of the Commission in Ukraine.
5. The Assembly may decide to establish offices of the Commission in any other State subject to the consent of such State.

Article 6

Privileges and Immunities

1. The Commission, including its office in Ukraine and any offices in other States, shall enjoy in the territory of each State that is a Member such privileges and immunities as are necessary for the exercise of its functions and the fulfilment of its mandate.
2. States that are Members shall, in their territory, apply the rules set out in the General Agreement on Privileges and Immunities of the Council of Europe with respect to the Commission, its offices, the Executive Director, other members of the Secretariat, and experts engaged by the Commission, in particular:
  - a) Articles 3 to 7 of the General Agreement on Privileges and Immunities of the Council of Europe, with respect to the Commission, including its offices, property, and assets;
  - b) Article 18 of the General Agreement on Privileges and Immunities of the Council of Europe, with respect to the Executive Director and other members of the Secretariat;
  - c) Article 18(a) and (e) of the General Agreement on Privileges and Immunities of the Council of Europe with respect to the experts engaged by the Commission.
3. States that are Members shall, in their territory, apply the same privileges and immunities as provided for under Article 16 of the General Agreement on Privileges and Immunities of the Council of Europe with respect to the Commissioners when engaged on the business of the Commission.
4. Representatives of Members in the organs of the Commission, the Commissioners, the Executive Director, other members of the Secretariat, and experts engaged by the Commission shall, in the territory of each State that is a Member, be accorded immunity from legal process of every kind in respect of words spoken or written and acts performed by them in their official capacity, and shall, after the expiry of their terms of office, continue to be accorded such immunity.
5. Any State that is a Member may, by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that no immunity from legal process conferred on a person by means of para-

graphs 2, 3, and 4 above shall apply in the case of an offence against the regulations on motor-vehicle traffic committed by such a person, or in a case of damage caused by a motor-vehicle belonging to or driven by such a person.

6. The privileges and immunities of:

- a) the Commissioners may be waived by the Assembly;
- b) the Executive Director, other members of the Secretariat, and experts engaged by the Commission may be waived by the Secretary General of the Council of Europe.

7. The immunity under subparagraph 2(a) above may be waived by the Assembly. Such waiver of immunity shall not extend to any measure of execution in, or confiscation of, property of the Commission, including its digital platform and all data about Claims and evidence, for which a separate waiver by the Assembly shall be necessary.

8. In the event of denunciation by any Member or termination of this Convention, Members shall continue to grant the immunities referred to in this article.

PART IV

ORGANISATIONAL STRUCTURE

Article 7

Assembly

1. The Assembly shall be composed of all Members of the Commission.
2. The Assembly shall meet at the seat of the Commission unless the Assembly decides otherwise. The first meeting of the Assembly shall be convened by the depositary of this Convention within one year after its entry into force.
3. The Assembly shall elect a Chair and two Vice Chairs for a period of three years. The Chair of the Assembly, or, in the absence of the Chair, one of the Vice Chairs, shall conduct the proceedings of the Assembly and perform other duties in accordance with the rules of procedure adopted by the Assembly.
4. The Assembly shall:
  - a) have overall responsibility for the fulfilment of the mandate of the Commission and oversee the work of the bodies of the Commission;
  - b) recommend to Members, the bodies of the Commission, as well as subsidiary organs as referred to in subparagraph (i) below, measures to advance the aims of the Commission;
  - c) approve rules and regulations governing the work of the Commission adopted by the Council in accordance with subparagraph 2(c) of Article 10 of this Convention;
  - d) determine members of the Council in accordance with Article 10 of this Convention;
  - e) approve the roster of candidates to serve as Commissioners and update such a roster at least annually;
  - f) at its first meeting, and subsequently as needed, elect the Executive Director of the Commission for appointment by the Secretary General of the Council of Europe;
  - g) authorise the Executive Director to execute the transfer of the Register to the Commission pursuant to Articles 24 and 25 of this Convention at a time the Assembly deems appropriate, taking into consideration the consequences for the annual assessed contributions of Members;
  - h) upon the recommendation of the Council, authorise the Council to establish Panels and appoint the required Commissioners at a time the Assembly deems appropriate, taking into consideration the consequences for the annual assessed contributions of Members;
  - i) upon the recommendation of the Council and/or the Executive Director, establish any subsidiary organs necessary for the exercise of the functions of the Commission;
  - j) adopt the annual scale of contributions;
  - k) adopt the annual budget of the Commission;
  - l) adopt the annual financial report of the Commission;
  - m) adopt the annual activity report of the Commission; and
  - n) perform any other function vested in it by this Convention and any other function necessary for the fulfilment of the mandate of the Commission that is not vested by this Convention in the Council, the Panels of Commissioners, the Executive Director, or the Secretariat. The Assembly may delegate some or all of these other functions to the Council.
5. The Assembly shall meet as often as is necessary, but at least once a year. The Assembly shall convene when it so decides, when requested by the Council, or when requested by any Member if such a request is supported by one-third of the Members. The Chair shall have the right to convene extraordinary meetings of

the Assembly in the event of an urgent need. Subject to paragraph 6 below, the presence of a majority of all Members is required for any decision-making of the Assembly.

6. The Assembly may exercise its decision-making through written procedure and by electronic means as determined in the rules of procedure of the Assembly.

7. The Assembly may establish advisory committees to assist with its work in specific areas of relevance to the Assembly or the Commission as a whole.

8. The Assembly shall adopt its own rules of procedure and any other rules or arrangements required for the implementation of its functions.

9. The Secretariat shall serve as the secretariat of the Assembly.

Article 8

Financial Committee

1. The Assembly shall establish the Financial Committee as a subsidiary organ of the Assembly. The Financial Committee shall:

- a) determine the annual assessed contributions of Members in accordance with Article 23(3) of this Convention;
- b) provide advice to the Secretariat in the preparation of the budget of the Commission;
- c) review the draft budget of the Commission for the following year, as prepared by the Secretariat, and report to the Assembly;
- d) review and authorise the acceptance of contributions from entities other than Members and Observers in accordance with Article 23(4) of this Convention;
- e) provide recommendations to the Assembly relating to other relevant financial matters; and
- f) perform any other tasks related to financial matters assigned to it by the Assembly.

2. The Financial Committee shall be comprised of representatives of:

- a) all Members that are the Major Contributors to the budget of the Commission;
- b) other Members and Observers that contribute to the budget of the Commission an amount at least equal to the obligatory contributions of the Major Contributors during the financial year for which they made such a contribution;
- c) other Members elected by the Assembly.

3. The Assembly shall determine the number of Members and of Observers under subparagraphs 2(b) and 2(c) above. The Assembly shall review such numbers annually. The number of Observers shall not be higher than the number of Members.

4. In the event that the Commission receives sufficient funds wholly from sources other than assessed contributions to meet its budgetary needs, the Financial Committee shall only be comprised of representatives of Members elected by the Assembly.

5. The Financial Committee shall endeavour to adopt its decisions by consensus. Unless otherwise provided in this Convention, where efforts to achieve consensus have been exhausted, the Financial Committee shall adopt decisions by a two-thirds majority of the votes cast, with each member of the Financial Committee having one vote. The presence of a majority of members of the Financial Committee is required for any decision-making of the Financial Committee.

6. Decisions on procedural matters shall be adopted by a majority of the votes cast. If there is a doubt or uncertainty as to whether the matter is procedural, the decision shall be adopted in accordance with paragraph 5 above.

7. The Financial Committee shall meet as necessary and report to the Assembly. The Financial Committee may invite Members, Observers, and other States and entities that have supported the Commission financially over the relevant reporting period to be present during the meetings of the Financial Committee.

8. The Secretariat shall provide the necessary administrative support to the Financial Committee.

Article 9

Voting in the Assembly

1. Unless a different threshold is specifically required by this Convention, the Assembly shall adopt its decisions by a two-thirds majority of the votes cast.

2. Decisions under subparagraphs 4(g) and 4(h) of Article 7 of this Convention shall be adopted by a two-thirds majority of the votes cast, including the affirmative votes of all Major Contributors.
3. Decisions on procedural matters shall be adopted by a majority of the votes cast. If there is a doubt or uncertainty as to whether the matter is procedural, the decision shall be adopted in accordance with paragraph 1 above.
4. Each Member shall have one vote in the Assembly.

Article 10

Council

1. The composition of the Council shall be determined as follows:
  - a) The Council shall be composed of a minimum of nine and a maximum of fifteen Members. Unless the Assembly decides otherwise, members of the Council shall serve for a period of three years on a rotational basis. The Assembly shall determine the composition of the Council from a list of Members that have expressed an interest in serving on the Council, in the order in which they became a Member.
  - b) The Assembly shall determine the initial nine Members that comprise the Council at its first meeting or as soon as possible thereafter.
  - c) The Assembly shall determine three additional members of the Council at the meeting following the deposit of the thirtieth instrument of ratification, acceptance, or approval of this Convention or accession to this Convention, and three additional members following the deposit of the fortieth such instrument.
  - d) When Ukraine and/or the Russian Federation are members of the Council in accordance with the rules of subparagraph (a) above, they shall abstain from voting under subparagraphs 2(b), 2(c)(ii) to (v), and 2(d) below. When Ukraine and/or the Russian Federation are Members, but not members of the Council, they shall be invited to participate in the meetings of the Council with the right to present their position, but without the right to vote.
  - e) The Assembly shall adopt the rules governing the rotation of membership in the Council in accordance with the provisions of this article, including ensuring continuity when the membership rotates.
2. The Council shall, without prejudice to Article 7 of this Convention:
  - a) have responsibility for the exercise of the mandate of the Commission;
  - b) appoint the Commissioners from the roster of candidates approved by the Assembly in accordance with subparagraph 4(e) of Article 7 of this Convention and establish Panels in accordance with Article 12 of this Convention;
  - c) adopt the rules and regulations governing the work of the Commission, to be subsequently approved by the Assembly, including as regards the determination of:
    - (i) rules and procedures for appointment of Commissioners to and their removal from Panels;
    - (ii) rules and procedures for the submission, review, assessment, and decision of Claims, and for the determination of the amount of compensation due in each case;
    - (iii) standards and requirements for evidence;
    - (iv) rules for evaluation of damage, loss, or injury;
    - (v) standards and approaches to compensation;
    - (vi) procedures for resolving disputed issues;
    - (vii) the order of priority for the review, assessment, and decision of Claims;
    - (viii) the rules and procedures required for continuation of the work of the Register within the framework of the Commission; and
    - (ix) other matters within the competence of the Council;
  - d) have the authority to adopt or remit the recommendations of Panels for decisions with respect to amounts of compensation due for Claims considered by Panels, as well as with respect to the legal and factual basis of the recommendations, subject to Articles 17 and 18 of this Convention; and
  - e) perform any other function delegated to it by the Assembly.
3. The Council shall meet regularly in order to consider the recommendations of Panels for decisions with respect to considered Claims and to make any other decisions necessary to perform its functions. The Secretariat may participate in the meetings of the Council in an advisory capacity.
4. The Council shall endeavour to adopt its decisions by consensus. Unless otherwise provided in this Convention, where efforts to achieve consensus have been exhausted, the Council shall adopt decisions by a two-thirds majority of the votes cast, with each member of the Council having one vote. Subject to paragraph 5 below, the presence of a majority of members of the Council is required for any decision-making of the Council.
5. The Council may exercise its decision-making through written procedure and by electronic means as determined in its rules of procedure.

6. Decisions on procedural matters shall be adopted by a majority of the votes cast. If there is a doubt or uncertainty as to whether the matter is procedural, the decision shall be adopted in accordance with paragraph 4 above.

7. The Council shall adopt its own rules of procedure and any other arrangements required for the implementation of its functions. The Council shall elect a Chair and one or two Vice Chairs from among its members for terms of office of one year with the possibility of re-election.

8. The Council shall provide reports to the Assembly twice a year. Such reports shall include the number of Claims considered by the Council and the total amount of compensation awarded in each category, as well as a summary of any other significant factual or legal matters relevant to the work of the Commission.

Article 11

Commissioners

1. The appointment of Commissioners shall take place on an inclusive basis, bearing in mind the need for independence, impartiality, integrity, high moral character, experience, professional multidisciplinary expertise, broad geographical representation, and gender balance. The Commissioners shall be experts in fields such as international law, dispute resolution, finance, accountancy, insurance, or damage assessment. The Council may establish additional requirements for the appointment of Commissioners to address specific needs of the Panels.

2. Candidates for Commissioners may be nominated by Members. Candidates can also apply directly to serve as Commissioners. The Secretariat shall organise the process of nomination and application, screen the candidates, and create the roster of eligible candidates to serve as Commissioners.

3. The Secretariat shall submit the roster of candidates to the Assembly for approval. The Secretariat shall submit an updated roster to the Assembly for its approval annually, or as requested by the Assembly or the Council.

4. Candidates cannot be disqualified solely on the basis of their nationality.

5. The terms of engagement of Commissioners, including their remuneration, shall be determined by the Council.

6. Commissioners shall sit in their individual capacity and be available to carry out their duties in an effective manner.

Article 12

Panels

1. Panels shall be established by the Council to review and assess Claims and to determine any amount of compensation due in each case. They shall make recommendations for decisions to the Council for adoption.

2. The Council, upon recommendation of the Secretariat, and bearing in mind considerations of efficiency, flexibility, and workload, shall determine the number of Panels to be established as well as the mandate of each Panel.

3. Each Panel shall be composed of three Commissioners appointed to that Panel by the Council.

4. The Commissioners of each Panel shall, by consensus, designate from among themselves the Chair of that Panel. Should they be unable to reach consensus, the Council shall designate the Chair.

Article 13

Secretariat

1. The Commission shall have a Secretariat headed by an Executive Director.

2. The Secretariat shall, under the authority of the Executive Director, provide substantive, technical, and administrative support for the maintenance and functioning of the Commission.

3. The Secretariat shall possess or procure the necessary expertise for the performance of its functions, including sufficient expertise in relevant domestic law and proficiency in relevant languages.

4. The Council of Europe Staff Regulations and Staff Rules shall apply to the Secretariat. Nationals of all member States of the Council of Europe and nationals of all Members shall be eligible for appointment as staff members of the Commission. The Assembly may further derogate from applicable Council of Europe rules and regulations, including regarding the nationality of staff, if doing so advances the exercise of the functions of the Commission. Such approved derogations shall be communicated to the Committee of Ministers and the Secretary General of the Council of Europe.

Article 14

Executive Director

1. The Executive Director shall represent the Commission and is entitled to act on its behalf.
2. The Executive Director shall be entitled to conclude contracts, agreements, and arrangements on behalf of the Commission. Any international agreements shall be concluded by the Executive Director on behalf of the Commission following prior approval by the Assembly. Any arrangements with national or international bodies providing for any exchange of information on Claims or evidence shall be concluded by the Executive Director on behalf of the Commission following prior approval by the Council.
3. The Secretary General of the Council of Europe shall delegate to the Executive Director such powers as are necessary for the exercise of the duties of the Executive Director with respect to the Secretariat.
4. The Executive Director shall:
  - a) have day-to-day responsibility for overseeing and administering the work of the Secretariat;
  - b) ensure substantive, technical, administrative, and organisational support for the work of the Assembly, the Council, and the Panels, including regular liaison and preparation of their meetings;
  - c) be responsible for forwarding Claims to the Panels for consideration and forwarding recommendations of the Panels to the Council;
  - d) liaise with relevant national and international bodies on various issues related to the work of the Commission, including on issues concerning Claims and evidence; and
  - e) perform any other function vested in the Executive Director by this Convention or delegated by the Assembly and/or the Council.
5. The Executive Director shall be elected by the Assembly. Upon election by the Assembly, the Executive Director shall be appointed by the Secretary General of the Council of Europe and shall be expected to serve a renewable term of four years.
6. Members are invited to nominate candidates for the position, bearing in mind the nature of Claims before the Commission.
7. Candidates should be individuals of integrity, high moral character, appropriate experience, and professional qualifications for the role.

Article 15

Independence

1. The Commissioners, as well as the Executive Director and the other members of the Secretariat, shall be independent in the performance of their duties.
2. In the performance of their duties, the Commissioners, as well as the Executive Director and the other members of the Secretariat, shall not seek or accept instructions from any government or from any other authority or entity external to the Commission. They shall refrain from any action which might reflect negatively on their position as international officials responsible only to the Commission.
3. Each Member, as well as the Council of Europe and its bodies, undertakes to respect the exclusively independent character of the responsibilities of the Commissioners, as well as of the Executive Director and the other members of the Secretariat, and not to seek to influence them in the discharge of their duties.
4. The Commissioners, as well as the Executive Director and the other members of the Secretariat, shall have no personal or financial interest in any matter before the Commission. Any conflict of interest shall be disclosed and dealt with in accordance with the rules of the Commission.
5. Rules on conflicts of interest and disclosure for the Commissioners, as well as, as appropriate, for the Executive Director and the other members of the Secretariat, shall be adopted by the Council.

PART V
CLAIMS AND PROCEDURE

Article 16

Examination of Claims by Panels

1. The Panels shall examine Claims, establish whether the Claims are substantiated, determine any amount of compensation due with respect to each Claim, and make recommendations for decisions to the Council for adoption in accordance with the applicable Rules and Regulations.
2. Panels may request the Secretariat to engage experts to assist them where specialised knowledge, expertise, or experience is required.
3. The examination of Claims shall take place on the basis of the Rules and Regulations. Panels shall determine their own working methods.
4. The Secretariat shall provide administrative, technical, legal, and other assistance to the Panels in the performance of their functions but shall not be involved in the ultimate decision-making of the Panels.

Article 17

Decision-making of the Panels

1. The Panels shall endeavour to adopt their recommendations by consensus. Where efforts to achieve consensus have been exhausted, recommendations for decisions shall be adopted by a majority of the Commissioners on the Panel. The Secretariat shall record whether decisions of the Panels were taken by consensus or by a majority and the outcome of any voting.
2. The recommendations for decisions of the Panels shall be reasoned.

Article 18

Decision-making on Recommendations of Panels

1. The Council shall consider the recommendations of the Panels with respect to Claims as soon as possible after such recommendations are forwarded to the Council. In its assessment of the recommendations, the Council shall follow the grouping of Claims, if any, used by the Panels.
2. Upon full consideration by the Council, a recommendation shall be deemed approved by the Council unless the Council decides, on grounds stipulated by the Rules and Regulations, to remit the recommendation to the Panel, providing the reasons for its decision together with any further guidance, which shall form an integral part of the decision of the Council.
3. The Panel shall consider the guidance of the Council and make a new recommendation as appropriate.
4. In the exceptional situations provided for in the Rules and Regulations, the Council may refer a recommendation of a Panel to an ad hoc review panel established by the Council for that purpose.
5. The ad hoc review panel shall be comprised of three Chairs of Panels. Articles 16 and 17 of this Convention shall apply to ad hoc review panels and their work.
6. Upon full consideration by the Council, the recommendation of the ad hoc review panel shall be deemed approved by the Council unless the Council refers the matter to the Assembly, which shall finally decide the matter in the Council's stead.
7. A recommendation approved in accordance with this article shall become the final decision of the Commission with respect to any Claim in question, and shall not be subject to further appeal or review.
8. A record of decision-making of the Assembly, the Council, and any ad hoc review panel shall be maintained by the Secretariat.

Article 19

Judgments or Awards by Courts or Tribunals and other Adjudicative Bodies

1. In their decision making, the Panels and the Council shall take into account, as appropriate, relevant judgments or awards by courts or tribunals and other adjudicative bodies established under international law.
2. The Panels and the Council may also take into account relevant judgments or awards by any national courts and tribunals.
3. The Commission, through its bodies, shall take appropriate measures to ensure that no claimant receives double compensation for the same damage, loss, or injury. Members shall endeavour to support the Commission in this regard, in particular through the exchange of information with the Commission, as appropriate.

Article 20

Standards and Safeguards

1. The Commission, including its Council, Panels, and Secretariat, shall operate according to the highest standards of independence, impartiality, fairness, and objectivity.
2. The Commission shall operate in a transparent manner, regularly inform the public about its activities, and duly protect personal data. The rules on transparency, including the rules for the publication of the decisions of the Commission, shall be adopted by the Council.
3. The Council shall adopt rules on the protection of personal data and confidentiality.
4. All proceedings of the Commission shall be conducted ensuring appropriate procedural safeguards.

Article 21

Funding of Compensation Awarded and Enforcement

1. Members recognise that the Russian Federation must bear the legal consequences of all of its internationally wrongful acts, including making reparation for the injury, including any damage, caused by such acts. It is therefore expected that the Russian Federation shall fund the compensation determined and awarded by the Commission under this Convention.
2. Members, with the exception of the Russian Federation, shall not be required to fund the compensation determined and awarded by the Commission.
3. Decisions of the Commission cannot be enforced through courts or other judicial or quasi-judicial institutions within the national jurisdictions of the Members unless expressly permitted by a relevant Member under the national law of that Member.

Article 22

Mechanics for Payment of Compensation Awarded

The Assembly may consider the mechanics for the payment of compensation awarded after funding has become available, including payment from any compensation fund that may be established or designated for this purpose at a point the Assembly agrees appropriate.

PART VI

FINANCING OF THE COMMISSION

Article 23

Financing and Budget

1. Upon the Russian Federation becoming a Member, it shall bear the costs of the Commission from the entry into force of this Convention.

2. Until the Russian Federation bears the costs of the Commission, the Commission shall be financed through the annual assessed contributions of Members and voluntary contributions. Such contributions shall be made without prejudice to the possibility of recovery from the Russian Federation.
3. The annual assessed contributions of Members shall be determined by the Financial Committee, based on the criteria for the determination of the annual scale of contributions for the general budget of the Council of Europe and can be adjusted by the Assembly in accordance with the principles on which that scale is based.
4. The Commission may receive and utilise voluntary contributions connected to its work, including contributions in kind. These contributions shall be consistent with the mandate and functions of the Commission. Contributions from entities other than Members and Observers are subject to the prior authorisation of the Financial Committee.
5. The Commission shall have its own budget within the framework of the Council of Europe. The Assembly shall adopt every year the budget of the Commission for the following year, prepared by the Secretariat and reviewed by the Financial Committee.
6. Subject to the provisions of this Convention, the Financial Regulations of the Council of Europe shall apply.
7. The Assembly may suspend the rights of a Member where it considers that the Member has failed to fulfil its financial obligations under this Convention.

PART VII

REGISTER OF DAMAGE CAUSED BY THE AGGRESSION OF THE RUSSIAN FEDERATION AGAINST UKRAINE

Article 24

Transfer of the Work of the Register

1. As soon as possible after the establishment of the Commission and the appointment of its Executive Director, the Executive Director shall engage with the Register and/or the Council of Europe to make preparations for the transfer of the work of the Register, as appropriate, to the Commission in a way that will ensure the uninterrupted operation of the Register until its termination, and that will place information on Claims and evidence held by the Register at the disposal of the Commission. Such transfer shall include the digital platform of the Register, including all information about Claims and evidence contained therein, other documentation, its archives, its movable and immovable property, including, but not limited to, bank accounts, information technology equipment, software and any licences thereto, contracts, and arrangements of the Register, as well as any associated data, in such a way that the Commission becomes the legal successor of the Register.
2. The Assembly, the Council, and the Members shall assist the Executive Director as necessary and appropriate in preparation for the transfer of the work of the Register to the Commission.
3. Following the decision of the Assembly under subparagraph 4(g) of Article 7 of this Convention, the Executive Director shall execute the transfer of the work of the Register to the Commission, and shall certify to the Assembly when such transfer is completed and the Commission can commence its work on the Claims.

Article 25

Continuation of the Work of the Register within the Framework of the Commission

1. The functions of the Register, including the organisation of the submission of Claims, shall continue as part of the Commission.
2. The Council, upon the proposal of the Executive Director, shall adopt relevant rules and procedures to that effect.

PART VIII
FINAL CLAUSES

Article 26

Dispute Settlement

In the event of a dispute between Members as to the interpretation or application of this Convention, these Members shall seek a settlement of the dispute through negotiation or any other peaceful means of their choice, including through the Assembly, which shall facilitate the friendly settlement of such disputes.

Article 27

Membership and Observer Status

1. Subject to Article 28 of this Convention, any State, the European Union, and any other Regional Integration Organisation may become a Member of the Commission by becoming a Party to this Convention in accordance with the procedures set out in this Convention.

2. The Assembly may invite any State, Regional Integration Organisation, or international organisation to become an Observer of the Commission in accordance with the terms established by the Assembly. Any State, Regional Integration Organisation, or international organisation may request to be invited to become an Observer.

3. Without prejudice to Article 7 of this Convention, Observers may participate in the meetings of the Assembly without the right to vote and make oral or written statements in the meetings of the Assembly.

4. Observers having made voluntary contributions to the budget of the Commission of an amount at least equal to the amount determined by the Assembly in accordance with subparagraph 4(j) of Article 7 of this Convention, shall have the right to participate in the adoption of the annual budget of the Commission, the annual financial report of the Commission, and the annual activity report of the Commission in accordance with subparagraphs 4(k) to (m) of Article 7 of this Convention with the right to vote in the Assembly during the financial year for which they made such a contribution.

5. Any Member acting in a manner inconsistent with the mandate of the Commission or impeding its functions may be suspended from its rights and requested by the Assembly to withdraw in accordance with Article 35 of this Convention. If such Member does not comply with this request, the Assembly may decide that such Member has ceased to be a Member as from such date as the Assembly may determine.

6. Any Observer acting in a manner inconsistent with the mandate of the Commission or impeding its functions may have its observer status suspended or revoked by the Assembly, in accordance with procedures established by the Assembly.

Article 28

Membership of the Russian Federation and Participation in the Work of the Bodies of the Commission

1. The Russian Federation may become a Member of the Commission at any time by expression of its consent to be bound by this Convention in accordance with Article 31 of this Convention, and on the condition of making a declaration to be attached to an instrument of accession to this Convention that:

- a) it accepts its responsibility under international law for damage, loss, and injury caused by its internationally wrongful acts in or against Ukraine, including its aggression in violation of the Charter of the United Nations, as well as its violations of international humanitarian law and international human rights law:
  - (i) in the territory of Ukraine within its internationally recognised borders, which includes its land, air-space, internal waters, and territorial sea;
  - (ii) in the exclusive economic zone of Ukraine and on its continental shelf, in accordance with international law and, as applicable, national legislation of Ukraine;
  - (iii) to any aircraft or vessel under the jurisdiction of Ukraine;
  - (iv) to all natural and legal persons concerned, as well as the State of Ukraine, including its regional and local authorities and state-owned or controlled entities;
- b) it agrees to honour the decisions of the Commission on compensation and to provide the necessary means for the payment of compensation awarded or some other amount agreed to by Ukraine; and
- c) it agrees to reimburse Members and, where applicable, Observers for their contributions to the costs of the Commission.

2. The Assembly shall satisfy itself that the declaration by the Russian Federation attached to its instrument of accession meets the conditions in paragraph 1 above.
3. The Council shall, as soon as the Russian Federation expresses an interest in becoming a Member of the Commission, adopt further rules governing the participation of the Russian Federation in the work of the Commission. These rules shall be approved by the Assembly by consensus.
4. The Russian Federation may request to be invited to become an Observer of the Commission at any time in accordance with Article 27 of this Convention.

Article 29

Depositary

The Secretary General of the Council of Europe shall be the depositary of this Convention.

Article 30

Signature, Ratification, Acceptance, Approval, and Entry into Force

1. This Convention shall be open for signature by all member States of the Council of Europe, any other States and the European Union that participated in the Diplomatic Conference for the adoption of this Convention, and any other States that voted in favour of United Nations General Assembly Resolution ES-11/5 of 14 November 2022, entitled "Furtherance of remedy and reparation for aggression against Ukraine".
2. This Convention is subject to ratification, acceptance, or approval. Instruments of ratification, acceptance, or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
3. This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which both of the following conditions are met:
  - a) twenty-five signatories have expressed their consent to be bound by this Convention in accordance with the provisions of paragraph 2 above; and
  - b) the aggregate individual contributions of these signatories to the budget of the Register for 2025¹⁾ constitute at least 50% of the total of the budget of the Register for 2025.
4. Subject to Article 28 of this Convention regarding the Russian Federation, in respect of any signatory referred to in paragraph 1 above that subsequently expresses its consent to be bound by it, this Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance, or approval.

Article 31

Accession

1. After the entry into force of this Convention, the Parties to this Convention, through the Assembly, may invite to accede to this Convention any State or Regional Integration Organisation that did not participate in the Diplomatic Conference for the adoption of this Convention and did not vote in favour of United Nations General Assembly resolution ES-11/5 of 14 November 2022, entitled "Furtherance of remedy and reparation for aggression against Ukraine".
2. Notwithstanding paragraph 1 above, and in accordance with Article 28 of this Convention, the Russian Federation may accede to this Convention at any time.
3. In respect of any acceding State or Regional Integration Organisation, this Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

---

¹⁾ In accordance with the adjusted budget 2025 (document RD4U-COP(2024)16, p. 6, Table 7), as adopted by the Conference of Participants of the Register on 11 October 2024 (document RD4U-COP(2024)18, p. 3), 50% of the total budget of the Register for 2025 equals € 3 692 150. For signatories that have not made a contribution to the budget of the Register for 2025, the amount that would have been their assessed contribution to the budget of the Register had they been a Participant of the Register shall be used for the purposes of calculation of aggregate individual contributions under this subparagraph (b).

Article 32

Territorial Application

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval, or accession, specify the territory or territories of that State to which this Convention shall apply.
2. Any State may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory of that State specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory, this Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General of the Council of Europe.
3. Any declaration made under paragraphs 1 and 2 above may, in respect of any territory specified in any such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General of the Council of Europe.

Article 33

Amendments

1. Amendments to this Convention may be proposed by any Member.
2. Proposals for the amendment of this Convention may include a proposal to expand the temporal scope of this Convention to include Claims for compensation for damage, loss, or injury caused by the internationally wrongful acts committed by the Russian Federation in or against Ukraine on or after 20 February 2014.
3. Any proposal for amendment shall be communicated by the Secretary General of the Council of Europe to the Members. The Secretary General of the Council of Europe shall inform the Assembly thereof.
4. The Assembly shall consider and may adopt the proposed amendment.
5. The text of any amendment adopted by the Assembly shall be forwarded by the Secretary General of the Council of Europe to the Members for ratification, acceptance, or approval.
6. Any amendment adopted in accordance with this article shall enter into force on the thirtieth day following the date on which all Members have informed the Secretary General of the Council of Europe that they have ratified, accepted, or approved it.

Article 34

Reservations

No reservation may be made in respect of the provisions of this Convention.

Article 35

Denunciation

1. At any time after the date on which this Convention has entered into force in accordance with Article 30 of this Convention, any Member may denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of twelve months after the date of receipt of the notification by the Secretary General of the Council of Europe. In case of a denunciation by the Russian Federation, the expiration period shall be ten years or until the termination of this Convention in accordance with Article 36 of this Convention.
3. No denunciation under this article shall have any retroactive effect on the commitments and obligations under this Convention during the time of the membership of the denouncing Member.

Article 36

Duration and Termination

1. Without prejudice to paragraph 4 below, this Convention shall remain in force for a minimum period of ten years from its entry into force.
2. It shall remain in force thereafter for successive periods of up to five years if the Assembly, by a majority of at least three-quarters of all Members, by a decision taken within a year before the end of the then-current period, decides that it should remain in force.
3. At any time after the tenth anniversary of this Convention coming into force, the Assembly may, by a majority of at least three-quarters of all Members, terminate this Convention and dissolve the Commission.
4. This Convention shall be terminated by the Assembly if:
  - a) as a result of denunciations made in accordance with Article 35 of this Convention, the number of Parties to this Convention falls below the threshold specified in subparagraph 3(a) of Article 30 of this Convention; or
  - b) there are insufficient funds to finance the anticipated expenses of the following twelve months of the operations of the Commission and the Commission is unable to secure alternative means of financing the Commission.
5. Termination under subparagraph 4(a) above shall be effective twelve months from the date of receipt by the Secretary General of the Council of Europe of the notification of denunciation which triggers this event, unless within three months of the date when the number of Parties to this Convention falls below the threshold specified in subparagraph 3(a) of Article 30 of this Convention, the Assembly by consensus decides that this Convention should remain in force and that the Commission should continue for a specified period.
6. Termination under subparagraph 4(b) above shall be effective as soon as possible after the date of the decision of the Assembly to terminate it.
7. In the event of the termination of this Convention and the dissolution of the Commission, the Assembly shall ensure the subsequent preservation of all information about the Claims and evidence received by the Commission, its decisions, and other documentation, including its archives.
8. Prior to the termination of this Convention and the dissolution of the Commission pursuant to this article, the Assembly shall adopt any necessary transitional arrangements.

Article 37

Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, other States and the European Union that participated in the Diplomatic Conference for the adoption of this Convention, any signatory, any Party, and any other State or Regional Integration Organisation that has been invited to accede to this Convention, of:

- a) any signature;
- b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval, or accession;
- c) the date of entry into force of this Convention in accordance with Article 30 of this Convention;
- d) any amendment adopted in accordance with Article 33 of this Convention and the date on which such amendment enters into force;
- e) any declaration made in accordance with Article 6(5) of this Convention;
- f) any denunciation made in accordance with Article 35 of this Convention;
- g) any other act, declaration, notification, or communication relating to this Convention.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

DONE at The Hague, this 16th day of December 2025, in English, French and Spanish, all texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, any other States and the European Union that participated in the Diplomatic Conference for the adoption of this Convention, and to any State or Regional Integration Organisation invited to accede to this Convention.

Convention établissant une Commission internationale des réclamations pour l'Ukraine

Préambule

Les signataires de la présente Convention,

Rappelant les obligations qui incombent à tous les États en vertu de l'article 2 de la Charte des Nations Unies, notamment l'obligation de s'abstenir, dans leurs relations internationales, de recourir à la menace ou à l'emploi de la force, soit contre l'intégrité territoriale ou l'indépendance politique de tout État, soit de toute autre manière incompatible avec les buts des Nations Unies, et l'obligation de régler leurs différends internationaux par des moyens pacifiques;

Se déclarant très préoccupés par les pertes en vies humaines, les déplacements de civils, la destruction catastrophique d'infrastructures et de ressources naturelles, la perte de biens publics et privés et le désastre économique causés par l'agression de la Fédération de Russie contre l'Ukraine;

Ayant à l'esprit qu'il importe de maintenir et de consolider la paix internationale, qui repose sur la liberté, l'égalité, la justice et le respect des droits humains, et de développer des relations amicales entre les nations, quel que soit leur système politique, économique et social ou leur niveau de développement;

Rappelant la Résolution ES-11/1 de l'Assemblée générale des Nations Unies du 2 mars 2022, intitulée « Aggression contre l'Ukraine », dans laquelle l'Assemblée générale déplore dans les termes les plus vifs l'agression commise par la Fédération de Russie contre l'Ukraine, en violation de l'article 2(4) de la Charte des Nations Unies;

Rappelant les articles de la Commission du droit international sur la responsabilité de l'État pour fait internationalement illicite et l'obligation pour l'État responsable de réparer intégralement le préjudice causé par le fait internationalement illicite;

Rappelant la Résolution 60/147 de l'Assemblée générale des Nations Unies du 16 décembre 2005 par laquelle l'Assemblée générale a adopté les Principes fondamentaux et directives concernant le droit à un recours et à réparation des victimes de violations flagrantes du droit international des droits de l'homme et de violations graves du droit international humanitaire;

Rappelant la Résolution ES-11/5 de l'Assemblée générale des Nations Unies du 14 novembre 2022, intitulée « Aggression contre l'Ukraine: recours et réparation », dans laquelle l'Assemblée générale reconnaît que la Fédération de Russie doit répondre de toute violation du droit international en Ukraine ou contre l'Ukraine, y compris de l'agression commise contre ce pays en violation de la Charte des Nations Unies, ainsi que de toute violation du droit international humanitaire et du droit international des droits de l'homme;

Rappelant que l'Assemblée générale reconnaît en outre, dans sa Résolution ES-11/5, que la Fédération de Russie doit assumer les conséquences juridiques de tous ses faits internationalement illicites, y compris réparer le préjudice, dont tout dommage, causé par ces faits;

Rappelant que l'Assemblée générale reconnaît également la nécessité d'établir, en coopération avec l'Ukraine, un mécanisme international aux fins de la réparation des dommages, pertes ou préjudices résultant des faits internationalement illicites commis par la Fédération de Russie en Ukraine ou contre l'Ukraine;

Rappelant que l'Assemblée générale a recommandé que les États membres créent, en coopération avec l'Ukraine, un registre international des dommages pour recenser, documents à l'appui, les éléments de preuves établissant les dommages, pertes ou préjudices causés à toute personne physique ou morale concernée et à l'État ukrainien par les faits internationalement illicites commis par la Fédération de Russie en Ukraine ou contre l'Ukraine, ainsi que pour favoriser et coordonner le recueil des preuves;

Se félicitant de l'établissement du Registre des dommages causés par l'agression de la Fédération de Russie contre l'Ukraine par la Résolution CM/Res(2023)3 du Comité des Ministres du Conseil de l'Europe du 12 mai 2023 établissant l'Accord partiel élargi sur le Registre des dommages causés par l'agression de la Fédération de Russie contre l'Ukraine, tel que confirmé par la Résolution CM/Res(2025)3 du Comité des Ministres du Conseil de l'Europe du 9 juillet 2025;

Notant également que le Registre des dommages causés par l'agression de la Fédération de Russie contre l'Ukraine est entré en service et qu'il reçoit, traite et enregistre des réclamations conformément à son Statut;

Rappelant le Statut du Registre des dommages causés par l'agression de la Fédération de Russie contre l'Ukraine, qui dispose que les travaux du Registre, ainsi que sa plateforme numérique avec toutes les informations sur les réclamations et les preuves qu'elle contient, sont destinés à constituer le premier élément d'un futur mécanisme international d'indemnisation, qui sera établi en coopération avec l'Ukraine en vertu d'un instrument international distinct;

Notant que la présente Convention donne corps à cet instrument international et qu'elle établit la Commission internationale des réclamations pour l'Ukraine, qui constitue le deuxième élément du mécanisme international d'indemnisation, lequel pourra aussi comprendre un troisième élément qui prendra la forme d'un fonds d'indemnisation chargé de verser des réparations pour les pertes, dommages ou préjudices causés par les faits internationalement illicites commis par la Fédération de Russie en Ukraine ou contre l'Ukraine;

Notant que si la présente Convention porte sur les faits internationalement illicites commis par la Fédération de Russie en Ukraine ou contre l'Ukraine le 24 février 2022 ou après cette date, la Fédération de Russie n'est en rien exonérée de sa responsabilité pour les faits internationalement illicites qu'elle a commis en Ukraine ou contre l'Ukraine le 20 février 2014 ou à partir de cette date, et la possibilité d'un amendement ultérieur à la présente Convention, qui en étendrait l'application temporelle à partir du 20 février 2014, n'est pas exclue; *S'engageant* à appliquer les dispositions de la présente Convention conformément au droit international,

Sont convenus de la présente Convention ouverte du Conseil de l'Europe telle qu'elle suit:

CHAPITRE I

UTILISATION DES TERMES

Article 1

Définitions

Aux fins de la présente Convention:

- a) on entend par « Assemblée » l'assemblée des membres de la Commission établie en vertu de l'article 7 de la présente Convention;
- b) on entend par « réclamation » au sens de l'article 3 de la présente Convention toute demande soumise au Registre des dommages causés par l'agression de la Fédération de Russie contre l'Ukraine conformément aux règles du Registre et, après le transfert des activités de ce dernier à la Commission en vertu du chapitre VII de la présente Convention, toute demande soumise conformément aux règles et procédures visées à l'article 25 de la présente Convention.
- c) on entend par « Commission » la Commission internationale des réclamations pour l'Ukraine établie par la présente Convention;
- d) on entend par « commissaire » toute personne nommée membre d'un collège de commissaires en vertu de l'article 11 de la présente Convention;
- e) on entend par « Conseil » le Conseil de la Commission établi en vertu de l'article 10 de la présente Convention;
- f) on entend par « directeur exécutif » le directeur exécutif de la Commission, nommé conformément à l'article 14 de la présente Convention;
- g) on entend par « Comité des finances » le Comité des finances de la Commission établi conformément à l'article 8 de la présente Convention;
- h) on entend par « principal contributeur » tout membre qui s'acquitte, au cours d'un exercice financier annuel, du niveau maximum de contribution obligatoire au budget de la Commission, sur la base des critères fixés dans la Résolution (94) 31 du Comité des Ministres du Conseil de l'Europe du 4 novembre 1994;
- i) on entend par « membre » tout État ou toute organisation d'intégration régionale qui a adhéré à la Commission en devenant Partie à la présente Convention conformément à ses articles 27, 28, 30 ou 31;
- j) on entend par « observateur » tout État, toute organisation d'intégration régionale ou toute organisation internationale qui a obtenu le statut d'observateur auprès de la Commission en vertu de l'article 27(2) de la présente Convention;
- k) on entend par « collège de commissaires » un collège de commissaires établi en vertu de l'article 12 de la présente Convention;
- l) on entend par « organisation d'intégration régionale » toute organisation constituée par des États souverains d'une région donnée, à laquelle ses États membres ont transféré des compétences dans des domaines régis par la présente Convention;
- m) on entend par « Registre des dommages causés par l'agression de la Fédération de Russie contre l'Ukraine » ou « Registre » le Registre des dommages causés par l'agression de la Fédération de Russie contre l'Ukraine établi par la Résolution CM/Res(2023)3 du Comité des Ministres du Conseil de l'Europe du 12 mai 2023, telle que confirmée par la Résolution CM/Res(2025)3 du Comité des Ministres du Conseil de l'Europe du 9 juillet 2025;
- n) on entend par « règles et règlements » l'ensemble des règles et règlements régissant les travaux de la Commission adoptés par le Conseil conformément à l'article 10, alinéa 2(c) de la présente Convention et approuvés par l'Assemblée conformément à l'article 7, alinéa 4(c), de la présente Convention;
- o) on entend par « Secrétariat » le Secrétariat de la Commission, établi en vertu de l'article 13 de la présente Convention.

CHAPITRE II

ÉTABLISSEMENT, MANDAT ET FONCTIONS DE LA COMMISSION INTERNATIONALE DES RÉCLAMATIONS POUR L'UKRAINE

Article 2

Établissement de la Commission internationale des réclamations pour l'Ukraine

La Commission internationale des réclamations pour l'Ukraine est établie en tant qu'organe indépendant dans le cadre institutionnel du Conseil de l'Europe.

Article 3

Mandat et fonctions de la Commission

1. La Commission est un organe administratif habilité à statuer sur les réclamations pour les dommages, pertes ou préjudices causés par les faits internationalement illicites commis par la Fédération de Russie en Ukraine ou contre l'Ukraine, y compris par l'agression commise contre ce pays en violation de la Charte des Nations Unies, ainsi que par toute violation du droit international humanitaire et du droit international des droits de l'homme commise par la Fédération de Russie :

- a) le 24 février 2022 ou après cette date;
- b) i) sur le territoire de l'Ukraine à l'intérieur de ses frontières internationalement reconnues, ce qui inclut son territoire terrestre, son espace aérien, ses eaux intérieures et sa mer territoriale;
- ii) dans la zone économique exclusive de l'Ukraine et sur son plateau continental, délimités conformément au droit international et, le cas échéant, au droit interne de l'Ukraine; ou
- iii) à tout aéronef ou navire sous la juridiction de l'Ukraine; et
- c) à toute personne physique et morale concernée, ainsi qu'à l'État ukrainien, y compris à ses autorités régionales et locales, et aux entités qui lui appartiennent ou qu'il contrôle.

2. Aux fins de la présente Convention, le mandat de la Commission en vertu du paragraphe 1 ci-dessus consiste à examiner et à évaluer les réclamations, à statuer sur ces dernières et à déterminer le montant de l'indemnisation éventuelle due dans chacun des cas.

3. La Commission prend dûment en compte toutes les questions administratives, financières, procédurales, factuelles, juridiques et opérationnelles pour statuer sur les réclamations et déterminer le montant de l'indemnisation éventuelle due dans chacun des cas.

4. Dans ses travaux, la Commission se fonde sur le principe selon lequel la Fédération de Russie est responsable, en droit international, de la totalité des dommages, pertes ou préjudices résultant des faits internationalement illicites qu'elle a commis en Ukraine ou contre l'Ukraine dans les conditions visées au paragraphe 1 ci-dessus.

5. Les décisions de la Commission, y compris celles relatives au montant des indemnités fixé et accordé conformément à la présente Convention, sont définitives. Les décisions relatives au montant des indemnités sont le produit d'un calcul et d'une détermination justes et équitables de la valeur des réclamations.

6. Sur le plan opérationnel, il est considéré par tous les membres de la Commission que les décisions de cette dernière règlent de manière définitive toutes les questions factuelles et juridiques afférentes aux réclamations.

CHAPITRE III

STATUT JURIDIQUE ET SIÈGE

Article 4

Personnalité juridique

1. La Commission est dotée d'une personnalité juridique internationale.

2. En conséquence, la Commission jouit de la capacité juridique nécessaire à l'exercice de ses fonctions, à l'exécution de son mandat et à la protection de ses intérêts, en particulier de la capacité de conclure des accords, d'acquérir et d'aliéner des biens mobiliers et immobiliers, et d'intenter des procédures juridiques.

Article 5

Siège

1. La Commission a son siège sur le territoire de l'une des Parties à la présente Convention.
2. Le statut et le fonctionnement de la Commission dans l'État hôte sont régis par un accord de siège conclu entre elle-même et cet État hôte.
3. La Commission dispose d'un bureau en Ukraine afin d'assister l'Assemblée, le Conseil et les collèges de commissaires dans l'exercice de leurs fonctions.
4. La Commission conclut avec l'Ukraine des arrangements et/ou des accords régissant le statut et le fonctionnement de son bureau en Ukraine.
5. L'Assemblée peut décider d'établir des bureaux de la Commission dans tout autre État, sous réserve du consentement de cet État.

Article 6

Privilèges et immunités

1. La Commission, y compris son bureau en Ukraine et ses bureaux éventuels dans d'autres États, jouit, sur le territoire de chaque État qui en est membre, des privilèges et immunités nécessaires à l'exercice de ses fonctions et à l'exécution de son mandat.
2. Sur leur territoire, les États qui sont membres de la Commission appliquent, en ce qui concerne la Commission, ses bureaux, son directeur exécutif, les autres membres du Secrétariat et les experts engagés par la Commission, les règles prévues par l'Accord général sur les privilèges et immunités du Conseil de l'Europe, en particulier les règles prévues:
  - a) aux articles 3 à 7 pour ce qui concerne la Commission, y compris ses bureaux, ses biens et ses avoirs;
  - b) à l'article 18 pour ce qui concerne le directeur exécutif et les autres membres du Secrétariat;
  - c) à l'article 18, alinéas (a) et (e), pour ce qui concerne les experts engagés par la Commission.
3. Sur leur territoire, les États qui sont membres de la Commission appliquent les mêmes privilèges et immunités que ceux prévus à l'article 16 de l'Accord général sur les privilèges et immunités du Conseil de l'Europe pour ce qui concerne les commissaires lorsqu'ils s'occupent des affaires de la Commission.
4. Sur le territoire de tous les États qui sont membres de la Commission, les représentants des membres de la Commission dans les organes de cette dernière, les commissaires, le directeur exécutif, les autres membres du Secrétariat et les experts engagés par la Commission jouissent de l'immunité de juridiction pour les paroles, les écrits et les actes accomplis par eux dans l'exercice de leurs fonctions officielles, et ils continuent de jouir de cette immunité après l'expiration de leur mandat.
5. Tout État membre de la Commission peut, au moyen d'une notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, déclarer que l'immunité de juridiction conférée aux personnes en vertu des paragraphes 2, 3 et 4 ci-dessus ne s'appliquera pas en cas d'infraction à la réglementation relative à la circulation des véhicules à moteur commise par l'une de ces personnes ou en cas de dommages causés par un véhicule à moteur appartenant à l'une de ces personnes ou conduit par celles-ci.
6. Les privilèges et immunités:
  - a) des commissaires peuvent être levés par l'Assemblée;
  - b) du directeur exécutif, des autres membres du Secrétariat et des experts engagés par la Commission peuvent être levés par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.
7. L'immunité visée à l'alinéa 2(a) ci-dessus peut être levée par l'Assemblée. Cette levée d'immunité ne s'étend à aucune mesure d'exécution ou de confiscation concernant les biens de la Commission, y compris sa plateforme numérique et toutes les données relatives aux réclamations et aux preuves, pour lesquelles un acte de renonciation distinct de l'Assemblée est nécessaire.
8. En cas de dénonciation de la présente Convention par un membre de la Commission ou d'abrogation de la présente Convention, les membres continuent d'accorder les immunités visées au présent article.

CHAPITRE IV
STRUCTURE ORGANISATIONNELLE

Article 7

L'Assemblée

1. L'Assemblée est composée de tous les membres de la Commission.
2. L'Assemblée se réunit au siège de la Commission à moins qu'elle n'en décide autrement. La première réunion de l'Assemblée est convoquée par le dépositaire de la présente Convention dans l'année qui suit son entrée en vigueur.
3. L'Assemblée élit un président et deux vice-présidents pour une durée de trois ans. Le président de l'Assemblée ou, en son absence, l'un des deux vice-présidents, conduit les travaux de l'Assemblée et s'acquitte des autres tâches qui lui incombent en vertu du règlement intérieur adopté par l'Assemblée.
4. L'Assemblée:
  - a) porte la responsabilité globale de l'exécution du mandat de la Commission et supervise les travaux des organes de la Commission;
  - b) recommande aux membres et aux organes de la Commission, ainsi qu'à ses organes subsidiaires visés à l'alinéa (i) ci-dessous les mesures nécessaires pour atteindre les buts de la Commission;
  - c) approuve les règles et règlements régissant les travaux de la Commission, qui sont adoptés par le Conseil conformément à l'article 10, alinéa 2(c), de la présente Convention;
  - d) désigne les membres du Conseil conformément à l'article 10 de la présente Convention;
  - e) approuve la liste des candidats aux fonctions de commissaire et la met à jour au moins une fois par an;
  - f) élit le directeur exécutif de la Commission lors de sa première réunion et ultérieurement en tant que de besoin, en vue de sa nomination par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe;
  - g) autorise le directeur exécutif à procéder au transfert des activités du Registre à la Commission, conformément aux articles 24 et 25 de la présente Convention, au moment que l'Assemblée juge approprié, en tenant compte des conséquences sur le calcul des contributions annuelles des membres;
  - h) autorise le Conseil, sur recommandation de ce dernier, à établir des collèges de commissaires et nomme les commissaires nécessaires à cette fin au moment que l'Assemblée juge approprié, en tenant compte des conséquences sur le calcul des contributions annuelles des membres;
  - i) établit, sur recommandation du Conseil et/ou du directeur exécutif, tout organe subsidiaire nécessaire à l'exercice des fonctions de la Commission;
  - j) adopte le barème annuel des contributions;
  - k) adopte le budget annuel de la Commission;
  - l) adopte le rapport financier annuel de la Commission;
  - m) adopte le rapport d'activité annuel de la Commission; et
  - n) s'acquitte de toute autre fonction qui lui est dévolue par la présente Convention et de toute autre fonction nécessaire à l'exécution du mandat de la Commission qui n'est pas assignée par la présente Convention au Conseil, aux collèges de commissaires, au directeur exécutif ou au Secrétariat. L'Assemblée peut déléguer tout ou partie de ces autres fonctions au Conseil.
5. L'Assemblée se réunit aussi souvent que nécessaire, mais au moins une fois par an. Elle se réunit lorsqu'elle le décide, ou à la demande du Conseil, ou à la demande d'un membre lorsque cette demande est soutenue par un tiers des membres. Le président a le droit de convoquer une réunion extraordinaire de l'Assemblée en cas d'urgence. Sous réserve du paragraphe 6 ci-dessous, la présence de la majorité des membres est requise pour toute prise de décision de l'Assemblée.
6. L'Assemblée peut prendre ses décisions par procédure écrite et par voie électronique, conformément à son règlement intérieur.
7. L'Assemblée peut établir des comités consultatifs pour l'assister dans ses travaux dans des domaines particuliers présentant un intérêt pour elle ou pour la Commission dans son ensemble.
8. L'Assemblée adopte son propre règlement intérieur et toute autre règle ou tout autre arrangement nécessaire à l'exécution de ses fonctions.
9. Le Secrétariat assure le secrétariat de l'Assemblée.

Article 8

Le Comité des finances

1. L'Assemblée établit le Comité des finances, organe subsidiaire de l'Assemblée. Le Comité des finances:
  - a) détermine les contributions obligatoires annuelles des membres conformément à l'article 23(3) de la présente Convention;
  - b) conseille le Secrétariat lors de la préparation du budget de la Commission;
  - c) contrôle le projet de budget de la Commission pour l'année suivante, tel que préparé par le Secrétariat, et en rend compte à l'Assemblée;
  - d) contrôle et autorise l'acceptation de contributions d'entités autres que les membres et les observateurs, conformément à l'article 23(4) de la présente Convention;
  - e) adresse des recommandations à l'Assemblée sur d'autres questions financières d'intérêt; et
  - f) s'acquitte de toute autre tâche relative aux questions financières qui lui est assignée par l'Assemblée.
2. Le Comité des finances est constitué de représentants:
  - a) de tous les membres principaux contributeurs au budget de la Commission;
  - b) d'autres membres et d'observateurs qui versent au budget de la Commission une contribution d'un montant au moins égal aux contributions obligatoires des principaux contributeurs au cours de l'exercice financier pour lequel ils versent cette contribution;
  - c) d'autres membres élus par l'Assemblée.
3. L'Assemblée détermine le nombre de membres et d'observateurs visés aux alinéas 2(b) et 2(c) ci-dessus. L'Assemblée revoit ces nombres chaque année. Le nombre d'observateurs ne peut être supérieur au nombre de membres.
4. Si les fonds que la Commission reçoit de sources autres que les contributions obligatoires suffisent à eux seuls à couvrir ses besoins budgétaires, le Comité des finances comprend uniquement des représentants des membres élus par l'Assemblée.
5. Le Comité des finances s'efforce d'adopter ses décisions par consensus. Sauf si la présente convention en dispose autrement, lorsque tous les efforts pour parvenir à un consensus ont échoué, le Comité des finances adopte ses décisions à la majorité des deux tiers des voix exprimées, chaque membre du Comité des finances disposant d'une voix. La présence d'une majorité des membres du Comité des finances est requise pour que celui-ci puisse prendre des décisions.
6. Les décisions d'ordre procédural sont adoptées à la majorité des voix exprimées. En cas de doute ou d'incertitude quant à la nature procédurale d'une question, la décision est prise conformément au paragraphe 5 ci-dessus.
7. Le Comité des finances se réunit en tant que de besoin et fait rapport à l'Assemblée. Il peut inviter les membres, les observateurs ainsi que d'autres États et entités qui ont apporté un soutien financier à la Commission au cours de la période sous revue à assister à ses réunions.
8. Le Secrétariat apporte le soutien administratif nécessaire au Comité des finances.

Article 9

Vote à l'Assemblée

1. À moins qu'un seuil différent ne soit expressément requis par la présente Convention, l'Assemblée adopte ses décisions à la majorité des deux tiers des voix exprimées.
2. Les décisions visées à l'article 7, alinéas 4(g) et 4(h), de la présente Convention sont adoptées à la majorité des deux tiers des voix exprimées, y compris les votes favorables de tous les principaux contributeurs.
3. Les décisions sur les questions de procédure sont adoptées à la majorité simple des voix exprimées. En cas de doute ou d'incertitude quant à la nature procédurale d'une question, la décision est adoptée conformément au paragraphe 1 ci-dessus.
4. Chaque membre dispose d'une voix à l'Assemblée.

Article 10

Le Conseil

1. La composition du Conseil est déterminée comme suit:

- a) Le Conseil est constitué de neuf membres au minimum et de quinze membres au maximum. À moins que l'Assemblée n'en décide autrement, les membres du Conseil siègent par rotation pour une durée de trois ans. L'Assemblée détermine la composition du Conseil à partir d'une liste des membres qui ont exprimé leur intérêt à siéger au Conseil, cette liste étant établie dans l'ordre chronologique de leur adhésion à la Commission.
- b) L'Assemblée désigne les neuf membres composant initialement le Conseil lors de sa première réunion ou le plus tôt possible après celle-ci.
- c) L'Assemblée désigne trois membres supplémentaires au Conseil lors de la réunion suivant le dépôt du trentième instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation de la présente convention ou d'adhésion à celle-ci, et trois membres supplémentaires après le dépôt du quarantième instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation de la présente convention ou d'adhésion à celle-ci.
- d) Si l'Ukraine et/ou la Fédération de Russie siègent au Conseil en application des dispositions de l'alinéa (a) ci-dessus, elles s'abstiennent de voter sur les questions visées aux alinéas 2 (b), 2(c) ii à v et 2(d) ci-dessous. Si l'Ukraine et/ou la Fédération de Russie sont membres de la Commission mais ne siègent pas au Conseil, elles sont invitées à participer aux réunions de ce dernier et ont le droit de présenter leur position, mais sans avoir le droit de vote.
- e) L'Assemblée adopte les règles régissant la rotation des membres composant le Conseil conformément aux dispositions du présent article, y compris les règles visant à garantir la continuité lors de la rotation des membres.

2. Sans préjudice de l'article 7 de la présente Convention, le Conseil:

- a) est responsable de l'exécution du mandat de la Commission;
- b) nomme les commissaires à partir de la liste de candidats approuvée par l'Assemblée conformément à l'article 7, alinéa 4(e), de la présente Convention, et établit les collèges de commissaires conformément à l'article 12 de la présente Convention;
- c) adopte, avant de le soumettre à l'approbation de l'Assemblée, les règles et règlements régissant les travaux de la Commission, qui doivent être approuvés par l'Assemblée, notamment pour déterminer:
  - i) les règles et procédures régissant la nomination ainsi que la révocation des commissaires siégeant dans les collèges de commissaires;
  - ii) les règles et procédures de dépôt, d'examen et d'évaluation des réclamations, celles régissant les décisions relatives à ces réclamations ainsi que celles régissant la détermination du montant de l'indemnité due dans chaque cas;
  - iii) les normes et exigences relatives aux preuves;
  - iv) les règles d'évaluation des dommages, pertes ou préjudices;
  - v) les principes et politiques d'indemnisation;
  - vi) les procédures de règlement des questions litigieuses;
  - vii) l'ordre de priorité pour l'examen et l'évaluation des réclamations ainsi que pour les décisions rendues à leur sujet;
  - viii) les règles et procédures nécessaires à la poursuite des travaux du Registre dans le cadre de la Commission; et
  - ix) d'autres questions relevant de la compétence du Conseil;
- d) a toute autorité pour adopter ou renvoyer les recommandations de décision des collèges de commissaires en ce qui concerne les montants des indemnités dues pour les réclamations examinées par ces derniers et le fondement factuel et juridique de ces recommandations, sous réserve des articles 17 et 18 de la présente Convention; et
- e) exerce toute autre fonction qui lui est déléguée par l'Assemblée.

3. Le Conseil se réunit régulièrement afin d'examiner les recommandations de décisions qui lui sont soumises par les collèges de commissaires au sujet des réclamations prises en considération et de prendre toute autre décision nécessaire à l'exercice de ses fonctions. Le Secrétariat peut participer aux réunions du Conseil à titre consultatif.

4. Le Conseil s'efforce d'adopter ses décisions par consensus. Sauf disposition contraire prévue par la présente Convention, lorsque tous les efforts pour parvenir à un consensus ont échoué, le Conseil adopte ses décisions à la majorité des deux tiers des voix exprimées, chaque membre du Conseil disposant d'une voix. Sous réserve du paragraphe 5 ci-dessous, la présence de la majorité des membres est requise pour que le Conseil puisse prendre des décisions.

5. Le Conseil peut prendre ses décisions par procédure écrite et par voie électronique, conformément à son règlement intérieur.

6. Les décisions d'ordre procédural sont adoptées à la majorité des voix exprimées. En cas de doute ou d'incertitude quant à la nature procédurale d'une question, la décision est adoptée conformément au paragraphe 4 ci-dessus.

7. Le Conseil adopte son propre règlement intérieur et tout autre arrangement nécessaire à l'exercice de ses fonctions. Il élit un président et un ou deux vice-présidents parmi ses membres pour un mandat d'un an renouvelable.

8. Le Conseil fait rapport à l'Assemblée deux fois par an. Ces rapports indiquent le nombre de réclamations examinées par le Conseil et le montant total des indemnités accordées dans chaque catégorie, ainsi qu'un résumé de toute autre question factuelle ou juridique présentant un intérêt pour les travaux de la Commission.

Article 11

Les commissaires

1. Des considérations d'inclusivité président à la nomination des commissaires, qui tient compte de la nécessité de s'assurer de leur indépendance, de leur impartialité, de leur intégrité, de leur haute moralité, de leur expérience, de leurs compétences professionnelles multidisciplinaires, ainsi que de la nécessité de garantir une large représentation géographique et l'équilibre entre les femmes et les hommes. Les commissaires doivent posséder une expertise dans des domaines tels que le droit international, la résolution des litiges, la finance, la comptabilité, l'assurance ou l'évaluation des dommages. Le Conseil peut fixer des conditions supplémentaires pour la nomination des commissaires afin de répondre aux besoins spécifiques des collèges de commissaires.

2. Les candidats aux fonctions de commissaire peuvent être nommés par les membres. Ils peuvent aussi postuler directement pour être commissaires. Le Secrétariat organise les procédures de nomination des candidats et de dépôt des candidatures, sélectionne les candidats et établit la liste des candidats éligibles aux fonctions de commissaire.

3. Le Secrétariat soumet la liste des candidats à l'approbation de l'Assemblée. Il met à jour la liste des candidats qu'il soumet à l'approbation de l'Assemblée une fois par an, ou à la demande de l'Assemblée ou du Conseil.

4. Les candidatures ne peuvent pas être rejetées sur la seule base de la nationalité.

5. Le Conseil fixe les conditions dans lesquelles les commissaires sont engagés, y compris leur rémunération.

6. Les commissaires siègent à titre individuel et se rendent disponibles pour s'acquitter efficacement de leurs obligations.

Article 12

Les collèges de commissaires

1. Les collèges de commissaires sont établis par le Conseil pour examiner et évaluer les réclamations et déterminer le montant des indemnités dues dans chaque cas. Ils émettent des recommandations de décision pour adoption par le Conseil.

2. Sur recommandation du Secrétariat et en tenant compte des considérations d'efficacité, de flexibilité et de charge de travail, le Conseil fixe le nombre de collèges de commissaires à établir ainsi que le mandat de chacun d'eux.

3. Chaque collège de commissaires est composé de trois commissaires nommés par le Conseil.

4. Les commissaires de chaque collège de commissaires désignent par consensus le président de ce collège en leur sein. En l'absence de consensus, le président est désigné par le Conseil.

Article 13

Le Secrétariat

1. La Commission dispose d'un Secrétariat dirigé par un directeur exécutif.

2. Sous l'autorité du directeur exécutif, le Secrétariat apporte un soutien fonctionnel, technique et administratif pour le maintien et le fonctionnement de la Commission.

3. Le Secrétariat possède ou se procure l'expertise nécessaire à l'exercice de ses fonctions, notamment l'expertise suffisante du droit national concerné et la maîtrise des langues pertinentes.

4. Le Statut du personnel et les Arrêtés relatifs au personnel du Conseil de l'Europe s'appliquent au Secrétariat. Les ressortissants de tous les États membres du Conseil de l'Europe et les ressortissants de tous les membres de la Commission peuvent être nommés membres du personnel de la Commission. L'Assemblée peut en outre déroger aux règles et règlements applicables du Conseil de l'Europe, y compris en ce qui concerne la nationalité des membres du personnel, si cela est utile à l'exercice des fonctions de la Commission. Ces dérogations approuvées sont communiquées au Comité des Ministres et au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 14

Le directeur exécutif

1. Le directeur exécutif représente la Commission et est habilité à agir en son nom.
2. Le directeur exécutif est habilité à conclure des contrats, des accords et des arrangements au nom de la Commission. Tous les accords internationaux sont conclus par le directeur exécutif au nom de la Commission, avec l'approbation préalable de l'Assemblée. Tous les arrangements avec des organes nationaux ou internationaux prévoyant des échanges d'informations relatives aux réclamations ou aux preuves sont conclus par le directeur exécutif au nom de la Commission, avec l'approbation préalable du Conseil.
3. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe délègue au directeur exécutif les pouvoirs nécessaires à l'exercice de ses fonctions à l'égard du Secrétariat.
4. Le directeur exécutif:
  - a) est responsable de la supervision et de l'administration courantes des travaux du Secrétariat;
  - b) apporte un soutien fonctionnel, technique, administratif et organisationnel aux travaux de l'Assemblée, du Conseil et des collèges de commissaires, notamment par des contacts réguliers avec ces organes et en préparant leurs réunions;
  - c) est chargé de communiquer les réclamations aux collèges de commissaires pour examen et de communiquer les recommandations des collèges de commissaires au Conseil;
  - d) assure la liaison avec les organismes nationaux et internationaux compétents pour diverses questions liées aux travaux de la Commission, notamment pour des questions relatives aux réclamations et aux preuves; et
  - e) exécute toute autre tâche qui lui est confiée par la présente Convention ou qui lui est déléguée par l'Assemblée et/ou par le Conseil.
5. Le directeur exécutif est élu par l'Assemblée. Dès son élection par l'Assemblée, le directeur exécutif est nommé par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe pour un mandat de quatre ans renouvelable.
6. Les membres sont invités à désigner des candidats pour ce poste, en tenant compte de la nature des réclamations portées devant la Commission.
7. Les candidats doivent être des personnes connues pour leur intégrité, jouissant d'une haute considération morale et possédant l'expérience et les qualifications professionnelles appropriées pour ce poste.

Article 15

Indépendance

1. Les commissaires, de même que le directeur exécutif et les autres membres du Secrétariat, exercent leurs fonctions en toute indépendance.
2. Dans l'exercice de leurs fonctions, les commissaires, ainsi que le directeur exécutif et les autres membres du Secrétariat, ne sollicitent ni ne reçoivent d'instructions d'aucun gouvernement ni d'aucune autre autorité ou entité extérieure à la Commission. Ils s'abstiennent de tout acte incompatible avec leur statut de fonctionnaire international et ne sont responsables qu'envers la Commission.
3. Les membres, ainsi que le Conseil de l'Europe et ses organes s'engagent à respecter la pleine indépendance des fonctions des commissaires, ainsi que du directeur exécutif et des autres membres du Secrétariat, et à s'abstenir de chercher à les influencer dans l'exercice de leurs fonctions.
4. Les commissaires, de même que le directeur exécutif et les autres membres du Secrétariat, ne doivent avoir aucun intérêt personnel ou financier dans les questions dont la Commission est amenée à connaître. Tout conflit d'intérêts doit être signalé et traité conformément aux règles de la Commission.
5. Le Conseil adopte les règles relatives aux conflits d'intérêts et à leur signalement applicables aux commissaires et, selon qu'il convient, au directeur exécutif et aux autres membres du Secrétariat.

CHAPITRE V
RÉCLAMATIONS ET PROCÉDURE D'INDEMNISATION

Article 16

Examen des réclamations par les collèges de commissaires

1. Les collèges de commissaires examinent les réclamations, établissent leur bien-fondé, déterminent le montant de l'indemnisation éventuellement due pour chacune d'elles et adressent des recommandations de décision au Conseil pour adoption, conformément aux règles et règlements applicables.
2. Les collèges de commissaires peuvent demander au Secrétariat d'engager des experts pour les assister lorsque des compétences, une expertise ou une expérience spécialisées sont nécessaires.
3. Les réclamations sont examinées conformément aux règles et règlements. Les collèges de commissaires déterminent leurs propres méthodes de travail.
4. Le Secrétariat apporte une assistance administrative, technique, juridique et autre aux collèges de commissaires dans l'exécution de leurs fonctions, mais il n'est pas impliqué dans la prise de décision finale des collèges de commissaires.

Article 17

Prise de décision des collèges de commissaires

1. Les collèges de commissaires s'efforcent d'adopter leurs recommandations par consensus. À l'épuisement des efforts pour parvenir au consensus, les recommandations pour décision sont adoptées à la majorité des commissaires siégeant dans le collège de commissaires. Le Secrétariat consigne dans ses actes si les décisions prises par les collèges de commissaires l'ont été par consensus ou à la majorité, ainsi que le résultat de tout vote.
2. Les recommandations pour décision des collèges de commissaires sont motivées.

Article 18

Prise de décision sur les recommandations des collèges de commissaires

1. Le Conseil examine les recommandations des collèges de commissaires relatives aux réclamations le plus rapidement possible après qu'elles lui ont été communiquées. Dans son évaluation de ces recommandations, le Conseil s'appuie sur le regroupement des réclamations effectué par les collèges de commissaires, le cas échéant.
2. Après son examen approfondi par le Conseil, une recommandation est réputée approuvée par celui-ci, à moins qu'il ne décide, pour des raisons prévues par les règles et règlements, de la renvoyer au collège de commissaires, accompagnée des raisons motivant sa décision et de directives supplémentaires éventuelles, qui font partie intégrante de sa décision.
3. Le collège de commissaires prend en considération les directives du Conseil et formule une nouvelle recommandation s'il y a lieu.
4. Dans les situations exceptionnelles prévues par les règles et règlements, le Conseil peut renvoyer une recommandation d'un collège de commissaires devant un comité de révision ad hoc qu'il établit à cette fin.
5. Le comité de révision ad hoc est composé de trois présidents de collège de commissaires. Les comités de révision ad hoc et leurs travaux sont régis par les articles 16 et 17 de la présente Convention.
6. Après son examen approfondi par le Conseil, la recommandation du comité de révision ad hoc est réputée approuvée par le Conseil, à moins que celui-ci ne renvoie la question à l'Assemblée, qui statue en dernier ressort sur la question, en lieu et place du Conseil.
7. Toute recommandation approuvée conformément au présent article vaut décision définitive de la Commission au sujet de la réclamation concernée et n'est pas susceptible d'autres recours en appel ou en révision.
8. Les décisions prises par l'Assemblée, le Conseil et les éventuels comités de révision ad hoc sont consignées par le Secrétariat.

Article 19

Jugements ou sentences rendus par des cours ou des tribunaux et d'autres organes juridictionnels

1. Dans leurs décisions, les collèges de commissaires et le Conseil tiennent dûment compte, de manière appropriée, des jugements et sentences pertinents rendus par des cours ou des tribunaux et d'autres organes juridictionnels établis en droit international.
2. Les collèges de commissaires et le Conseil peuvent également prendre en compte les jugements et sentences pertinents rendus par des juridictions nationales.
3. La Commission prend, par l'intermédiaire de ses organes, les mesures appropriées pour garantir qu'aucun demandeur ne soit indemnisé deux fois pour le même dommage, la même perte, ou le même préjudice. Les membres s'efforcent de soutenir la Commission à cet égard, en particulier en lui communiquant, le cas échéant, les informations nécessaires.

Article 20

Normes et garanties

1. La Commission, y compris le Conseil, les collèges de commissaires et le Secrétariat, agit selon les normes les plus élevées d'indépendance, d'impartialité, d'équité et d'objectivité.
2. La Commission agit en toute transparence, informe régulièrement le public de ses activités et protège comme il se doit les données à caractère personnel. Le Conseil adopte des règles de transparence, y compris les règles de publication des décisions de la Commission.
3. Le Conseil adopte des règles relatives à la protection des données à caractère personnel et à la confidentialité.
4. Toutes les procédures de la Commission sont menées dans le respect des garanties procédurales appropriées.

Article 21

Financement des indemnités accordées et exécution

1. Les membres reconnaissent que la Fédération de Russie doit assumer les conséquences juridiques de tous ses faits internationalement illicites, y compris réparer le préjudice, dont tout dommage, causé par ces faits. Par conséquent, il est attendu de la Fédération de Russie qu'elle finance les indemnités fixées et accordées par la Commission en vertu de la présente Convention.
2. Les membres, à l'exception de la Fédération de Russie, ne peuvent pas être tenus de payer les indemnités fixées et accordées par la Commission.
3. Les décisions de la Commission ne peuvent pas être exécutées par l'intermédiaire des tribunaux ou d'autres institutions judiciaires ou quasi judiciaires relevant de la juridiction nationale des membres, à moins qu'un membre concerné ne le permette expressément en vertu de son droit national.

Article 22

Modalités de paiement des indemnités accordées

L'Assemblée est habilitée à étudier les modalités de paiement des indemnités accordées lorsqu'un financement aura été mis à disposition, y compris la possibilité que ce paiement soit effectué par un fonds d'indemnisation qui pourrait être créé ou désigné à cette fin au moment où l'Assemblée le jugera opportun.

CHAPITRE VI

FINANCEMENT DE LA COMMISSION

Article 23

Financement et budget

1. Dès qu'elle deviendra membre de la Commission, la Fédération de Russie supportera les coûts afférents à celle-ci à compter de l'entrée en vigueur de la présente Convention.

2. Jusqu'à ce que la Fédération de Russie prenne en charge les coûts afférents à la Commission, celle-ci sera financée par les contributions annuelles obligatoires des membres et par des contributions volontaires. Ces contributions seront versées sans préjudice des possibilités de recouvrement auprès de la Fédération de Russie.
3. Les contributions annuelles obligatoires des membres sont déterminées par le Comité des finances sur la base des critères de détermination du barème annuel des contributions au budget général du Conseil de l'Europe et peuvent être ajustées par l'Assemblée conformément aux principes sur lesquels ce barème est établi.
4. La Commission peut recevoir et utiliser des contributions volontaires liées à ses travaux, y compris des contributions en nature. Ces contributions doivent être compatibles avec le mandat et les fonctions de la Commission. Les contributions d'entités autres que les membres et les observateurs sont soumises à l'autorisation préalable du Comité des finances.
5. La Commission dispose de son propre budget dans le cadre du Conseil de l'Europe. L'Assemblée adopte chaque année le budget de la Commission pour l'année suivante, lequel est préparé par le Secrétariat et examiné par le Comité des finances.
6. Sous réserve des dispositions de la présente Convention, le Règlement financier du Conseil de l'Europe s'applique.
7. L'Assemblée peut suspendre les droits d'un membre lorsqu'elle considère que celui-ci ne s'est pas acquitté de ses obligations financières en vertu de la présente Convention.

CHAPITRE VII

REGISTRE DES DOMMAGES CAUSÉS PAR L'AGRESSION DE LA FÉDÉRATION DE RUSSIE CONTRE L'UKRAINE

Article 24

Transfert des activités du Registre

1. Une fois la Commission établie et son directeur exécutif nommé, celui-ci prend contact le plus rapidement possible avec le Registre et/ou le Conseil de l'Europe afin de procéder aux préparatifs de manière appropriée, en vue du transfert des activités du Registre à la Commission, en veillant à ce que les modalités de ce transfert garantissent la continuité de l'activité du Registre jusqu'à sa dissolution et la mise à la disposition de la Commission des informations relatives aux réclamations et aux preuves détenues par le Registre. Ce transfert concerne la plateforme numérique du Registre, y compris toutes les informations sur les réclamations et les preuves qu'elle contient, les autres documents, ses archives, ses biens mobiliers et immobiliers, ce qui comprend, sans s'y limiter, les comptes bancaires, le matériel informatique, les logiciels et toutes les licences y afférentes, les contrats et les accords conclus par le Registre, ainsi que toutes les données associées, de manière à ce que la Commission devienne le successeur légal du Registre.
2. L'Assemblée, le Conseil et les membres apportent au directeur exécutif l'assistance nécessaire et appropriée pour préparer le transfert des activités du Registre à la Commission.
3. Conformément à la décision de l'Assemblée en vertu de l'article 7, alinéa 4(g), de la présente Convention, le directeur exécutif opère le transfert des activités du Registre à la Commission et avise l'Assemblée du moment où ce transfert est achevé et où la Commission peut commencer à travailler sur les réclamations.

Article 25

Poursuite des activités du Registre dans le cadre de la Commission

1. Les activités du Registre, y compris l'organisation du dépôt des réclamations, se poursuivent dans le cadre de la Commission.
2. Sur proposition du directeur exécutif, le Conseil adopte les règles et procédures nécessaires à cet effet.

CHAPITRE VIII
CLAUSES FINALES

Article 26

Règlement des différends

Dans l'éventualité d'un différend entre les membres, relatif à l'interprétation ou à l'application de la présente Convention, les membres s'efforcent de parvenir à un règlement par voie de négociation ou par tout autre moyen pacifique de leur choix, y compris en faisant appel à l'Assemblée, qui s'efforce de faciliter le règlement amiable des différends.

Article 27

Adhésion à la Commission et statut d'observateur

1. Sous réserve de l'article 28 de la présente Convention, tout État peut, de même que l'Union européenne et toute autre organisation d'intégration régionale, devenir membre de la Commission en devenant Partie à la présente Convention conformément aux procédures définies par cette dernière.
2. L'Assemblée peut inviter un État, une organisation d'intégration régionale ou une organisation internationale à devenir observateur auprès de la Commission dans les conditions édictées par l'Assemblée. Tout État peut, de même que toute organisation d'intégration régionale ou organisation internationale, demander à être invité à devenir observateur.
3. Sans préjudice de l'article 7 de la présente Convention, les observateurs peuvent participer aux réunions de l'Assemblée sans y avoir le droit de vote et peuvent y faire des déclarations orales ou écrites.
4. Les observateurs qui ont versé une contribution volontaire au budget de la Commission d'un montant au moins égal au montant fixé par l'Assemblée conformément à l'article 7, alinéa 4(j), de la présente Convention ont le droit de participer à l'adoption du budget annuel, du rapport financier annuel et du rapport d'activité annuel de la Commission conformément à l'article 7, alinéas 4(k) à (m), de la présente Convention, et ont le droit de vote à l'Assemblée pendant l'exercice financier annuel pour lequel ils ont versé cette contribution.
5. Tout membre qui agit de manière incompatible avec le mandat de la Commission ou qui nuit à son fonctionnement peut être suspendu de ses droits et l'Assemblée peut lui demander de se retirer, en application de l'article 35 de la présente Convention. Si le membre concerné ne se conforme pas à cette demande, l'Assemblée peut décider qu'il a cessé d'être membre à compter de la date qu'elle est habilitée à déterminer.
6. Tout observateur qui agit de manière incompatible avec le mandat de la Commission ou qui nuit à son fonctionnement peut voir son statut d'observateur suspendu ou révoqué par l'Assemblée, conformément aux procédures établies par l'Assemblée.

Article 28

Adhésion de la Fédération de Russie et participation aux travaux des organes de la Commission

1. La Fédération de Russie peut devenir membre de la Commission à tout moment en exprimant son consentement à être liée par la présente Convention conformément à son article 31 et à la condition de faire une déclaration à annexer à un instrument d'adhésion à la présente Convention indiquant:
  - a) qu'elle accepte sa responsabilité en droit international pour les dommages, pertes ou préjudices causés par les faits internationalement illicites qu'elle a commis en Ukraine ou contre l'Ukraine, y compris par l'agression commise contre ce pays en violation de la Charte des Nations Unies, ainsi que par ses violations du droit international humanitaire et du droit international relatifs aux droits de l'homme:
    - i) sur le territoire de l'Ukraine à l'intérieur de ses frontières internationalement reconnues, s'étendant à son territoire terrestre, son espace aérien, ses eaux intérieures et sa mer territoriale;
    - ii) dans la zone économique exclusive de l'Ukraine et sur son plateau continental, définis conformément au droit international et, le cas échéant, au droit interne de l'Ukraine;
    - iii) à tout aéronef ou navire sous la juridiction de l'Ukraine;
    - iv) à toute personne physique et morale concernée, ainsi qu'à l'État ukrainien, y compris à ses autorités régionales et locales, et aux entités qui lui appartiennent ou qu'il contrôle;
  - b) qu'elle accepte d'honorer les décisions d'indemnisation rendues par la Commission et de mettre à disposition les moyens nécessaires pour le paiement des indemnités accordées ou d'un autre montant auquel l'Ukraine aura consenti; et
  - c) qu'elle accepte de rembourser les contributions des membres aux coûts afférents à la Commission et, le cas échéant, celles des observateurs.

2. L'Assemblée s'assure que la déclaration de la Fédération de Russie annexée à son instrument d'adhésion remplit les conditions visées au paragraphe 1 ci-dessus.

3. Dès que la Fédération de Russie exprime son intérêt à devenir membre de la Commission, le Conseil adopte des règles supplémentaires régissant la participation de la Fédération de Russie aux travaux de la Commission. Ces règles sont approuvées par consensus par l'Assemblée.

4. La Fédération de Russie peut à tout moment demander à être invitée à devenir observateur auprès de la Commission, conformément à l'article 27 de la présente Convention.

Article 29

Dépositaire

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe est le dépositaire de la présente Convention.

Article 30

Signature, ratification, acceptation, approbation et entrée en vigueur

1. La présente Convention est ouverte à la signature de tous les États membres du Conseil de l'Europe, de tous les autres États et de l'Union européenne, qui ont participé à la conférence diplomatique pour son adoption, ainsi que de tous les autres États qui ont voté en faveur de la Résolution ES-11/5 de l'Assemblée générale des Nations Unies du 14 novembre 2022, intitulée « Agression contre l'Ukraine: recours et réparation ».

2. La présente Convention est soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation sont déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

3. La présente Convention entre en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois à compter de la date à laquelle les deux conditions suivantes sont réunies:

- a) vingt-cinq signataires ont exprimé leur consentement à être liés par la présente Convention conformément aux dispositions du paragraphe 2 ci-dessus; et
- b) la somme des contributions individuelles de ces signataires au budget du Registre pour 2025¹⁾ couvre au moins 50 % du total du budget du Registre pour 2025.

4. Sous réserve de l'article 28 de la présente Convention concernant la Fédération de Russie, pour tous les signataires visés au paragraphe 1 ci-dessus qui exprimeront ultérieurement leur consentement à être liés par la présente Convention, celle-ci entrera en vigueur à leur égard le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois à compter de la date de dépôt de leur instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 31

Adhésion

1. Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, les Parties à la présente Convention peuvent, par l'intermédiaire de l'Assemblée, inviter tout État ou toute organisation d'intégration régionale qui n'a pas participé à la conférence diplomatique d'adoption de la présente Convention et qui n'a pas voté en faveur de la Résolution ES-11/5 de l'Assemblée générale des Nations Unies du 14 novembre 2022 intitulée « Agression contre l'Ukraine: recours et réparation » à adhérer à la présente Convention.

2. Nonobstant le paragraphe 1 ci-dessus, et conformément à l'article 28 de la présente Convention, la Fédération de Russie peut y adhérer à tout moment.

3. Pour tout État ou organisation d'intégration régionale adhérant à la présente Convention, celle-ci entre en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois à compter de la date de dépôt de son instrument d'adhésion près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

---

¹⁾ Selon le budget ajusté pour 2025 (document RD4U-COP(2024)16, p. 6, Tableau 7) tel qu'adopté par la Conférence des participants au Registre le 11 octobre 2024 (document RD4U-COP(2024)18, p. 3), 50 % du budget total du Registre pour 2025 représente la somme de 3 692 150 euros. Pour les signataires qui n'ont pas versé de contribution au budget du Registre pour 2025, le montant qu'ils auraient dû verser à titre de contribution obligatoire s'ils avaient été participants au Registre sera utilisé pour le calcul de leurs contributions individuelles en vertu de l'article 30, alinéa 3(b), de la présente Convention.

Article 32

Application territoriale

1. Tout État peut, au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner le ou les territoires sur lesquels il exerce sa juridiction auxquels s'applique la présente Convention.
2. Tout État peut, à tout autre moment par la suite, par déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, étendre l'application de la présente Convention à tout autre territoire désigné dans la déclaration dont il assure les relations internationales ou au nom duquel il est autorisé à prendre des engagements. Pour ces territoires, la présente Convention entre en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'un délai de trois mois à compter de la réception de cette déclaration par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.
3. Toute déclaration faite en application des paragraphes 1 et 2 ci-dessus peut être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Ce retrait prend effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'un délai de trois mois à compter de la date de réception de la notification par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 33

Amendements

1. Tout membre peut proposer des amendements à la présente Convention.
2. Les propositions d'amendement à la présente Convention peuvent inclure la proposition d'en étendre l'application temporelle afin d'inclure les réclamations pour les dommages, pertes ou préjudices résultant des faits internationalement illicites commis par la Fédération de Russie en Ukraine ou contre l'Ukraine le 20 février 2014 ou après cette date.
3. Toute proposition d'amendement est communiquée aux membres par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en informe l'Assemblée.
4. L'Assemblée examine l'amendement proposé et peut l'adopter.
5. Le texte de tout amendement adopté par l'Assemblée est communiqué par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe aux membres pour ratification, acceptation ou approbation.
6. Tout amendement adopté conformément au présent article entre en vigueur le trentième jour à compter de la date à laquelle tous les membres ont informé le Secrétaire Général qu'ils l'ont ratifié, accepté ou approuvé.

Article 34

Réserves

Aucune réserve aux dispositions de la présente Convention n'est admise.

Article 35

Dénonciation

1. À compter de la date d'entrée en vigueur de la présente Convention conformément à son article 30, tout membre peut à tout moment la dénoncer par notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.
2. Cette dénonciation prend effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'un délai de douze mois à compter de la date de réception de la notification par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. En cas de dénonciation de la présente Convention par la Fédération de Russie, cette dénonciation prend effet à l'expiration d'un délai de dix ans ou lorsque la présente Convention est abrogée conformément à son article 36.
3. La dénonciation de la présente Convention en vertu du présent article n'a aucun effet rétroactif sur les engagements et les obligations qui en découlent pendant la période au cours de laquelle le membre qui la dénonce continue d'être membre de la Commission.

Article 36

Durée et abrogation

1. Sans préjudice du paragraphe 4 ci-dessous, la présente Convention reste en vigueur pendant une durée minimum de dix ans à compter de son entrée en vigueur.
2. Elle reste ensuite en vigueur pour des périodes successives de cinq ans maximum si l'Assemblée décide à la majorité des trois quarts de ses membres, un an avant la fin de la période alors en cours, qu'elle doit rester en vigueur.
3. À compter du dixième anniversaire de l'entrée en vigueur de la présente Convention, l'Assemblée peut l'abroger à tout moment, à la majorité des trois quarts de ses membres, et dissoudre la Commission.
4. L'Assemblée abroge la présente Convention:
  - a) si, par suite de dénonciations notifiées conformément à l'article 35 de la présente Convention, le nombre des Parties à cette dernière tombe au-dessous du seuil fixé à l'article 30, alinéa 3(a), de la présente Convention; ou
  - b) si les fonds sont insuffisants pour financer les dépenses prévisionnelles liées aux activités de la Commission pour les douze mois à venir et que la Commission n'est pas capable de s'assurer d'autres moyens de financement.
5. Si la présente Convention est abrogée en application de l'alinéa 4(a) ci-dessus, cette abrogation prend effet douze mois après réception par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe de la notification de dénonciation qui déclenche le processus d'abrogation, à moins que l'Assemblée ne décide par consensus, dans les trois mois suivant la date à laquelle le nombre de Parties à la présente Convention tombe en dessous du seuil visé à l'article 30, alinéa 3(a), de la présente Convention, que celle-ci doit rester en vigueur et que la Commission doit continuer d'exister pour une période déterminée.
6. Si la présente Convention est abrogée en application de l'alinéa 4(b) ci-dessus, l'abrogation prend effet dès que possible après la date de la décision de l'Assemblée.
7. En cas d'abrogation de la présente Convention et de dissolution de la Commission, l'Assemblée veille à ce que toutes les informations relatives aux réclamations et aux preuves reçues par la Commission et à ses décisions, de même que toute autre documentation, y compris ses archives, soient conservées.
8. Avant l'abrogation de la présente Convention et la dissolution de la Commission en vertu du présent article, l'Assemblée adopte toutes les mesures transitoires nécessaires.

Article 37

Notifications

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifie aux États membres du Conseil de l'Europe, aux autres États et à l'Union européenne, qui ont participé à la conférence diplomatique pour l'adoption de la présente Convention, ainsi qu'à tout signataire, toute Partie et tout autre État et organisation d'intégration régionale qui a été invité à y adhérer:

- a) toute signature;
- b) le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;
- c) la date d'entrée en vigueur de la présente convention conformément à son article 30;
- d) tout amendement adopté conformément à l'article 33 de la présente Convention, ainsi que la date d'entrée en vigueur de cet amendement;
- e) toute déclaration faite conformément à l'article 6(5) de la présente Convention;
- f) toute dénonciation de la présente Convention notifiée conformément à son article 35;
- g) tout autre acte, déclaration, notification ou communication ayant trait à la présente Convention.

EN FOI DE QUOI les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

FAIT à La Haye, le 16 décembre 2025, en anglais, en français et en espagnol, tous les textes faisant également foi, en un seul exemplaire déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communique copie certifiée conforme à chacun des États membres du Conseil de l'Europe, aux autres États et à l'Union européenne, qui ont participé à la conférence diplomatique pour l'adoption de la présente Convention, ainsi qu'à tout État et toute organisation d'intégration régionale invités à y adhérer.

D. PARLEMENT

Het Verdrag heeft ingevolge artikel 91 van de Grondwet de goedkeuring van de Staten-Generaal, alvorens het Koninkrijk aan het Verdrag kan worden gebonden.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van het Verdrag zullen ingevolge artikel 30, tweede en derde lid, van het Verdrag in werking treden op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum waarop vijftientig ondertekenaars kenbaar hebben gemaakt dat zij ermee instemmen door dit verdrag gebonden te zijn door neerlegging van een akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring bij de secretaris-generaal van de Raad van Europa, en de totale individuele bijdragen van deze ondertekenaars aan de begroting van het register voor 2025 goed zijn voor ten minste 50% van de totale begroting van het register, voor 2025.

Uitgegeven de *tweëntwintigste* december 2025.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

D.M. VAN WEEL